YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

22 päivänä lokakuuta 2002 *

Asiassa T-310/01,

Schneider Electric SA, kotipaikka Rueil-Malmaison (Ranska), edustajanaan asianajajat F. Herbert, J. Steenbergen ja M. Pittie,

kantajana,

jota tukee

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja F. Million, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään P. Oliver, P. Hellström ja F. Lelièvre, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jota tukevat

Comité central d'entreprise de la SA Legrand ja

Comité européen du groupe Legrand,

kotipaikka Limoges (Ranska), edustajanaan asianajaja H. Masse-Dessen,

väliintulijoina,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan komission 10.10.2001 tekemän päätöksen K(2001) 3014 lopullinen, jolla yrityskeskittymä julistetaan yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi (asia COMP/M.2283 — Schneider-Legrand),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit N. J. Forwood ja H. Legal,

kirjaaja: apulaiskirjaaja B. Pastor,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.7.2002 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (EYVL L 395, s. 1; sellaisena kuin se on oikaistuna, EYVL 1990, L 257, s. 13, ja muutettuna 30.6.1997 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1310/97, EYVL L 180, s. 1; jäljempänä asetus N:o 4064/89) 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Arvioitaessa, soveltuvatko keskittymät, joihin tätä asetusta sovelletaan, yhteismarkkinoille, noudatetaan seuraavia säännöksiä.

Arvioinnissa komissio ottaa huomioon:

a) tarpeen ylläpitää ja kehittää tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla muun muassa kaikkien kyseessä olevien markkinoiden rakenteen sekä yhteisön alueelta ja sen ulkopuolelta olevien yritysten todellisen ja mahdollisen kilpailun kannalta;

b) keskittymään osallistuvien yritysten aseman markkinoilla ja niiden taloudellisen ja rahoituksellisen vahvuuden, tavarantoimittajien ja käyttäjien käytettävissä olevat valintamahdollisuudet, heidän pääsynsä hankinta- ja toimitusmarkkinoille, oikeudelliset ja muut markkinoillepääsyn esteet, asianomaisten tavaroiden tai palvelujen tarjonnan ja kysynnän kehityksen, väli- ja loppukäyttäjien edut sekä kehityksen teknisessä ja taloudellisessa edistyksessä, jos se on käyttäjille eduksi eikä estä kilpailua;

2. Keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jollei sillä luoda tai vahvisteta sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyy.

3. Keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, jos sillä luodaan sellainen määräävä asema tai vahvistetaan sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyy.

— — ”

2 Asetuksen N:o 4064/89 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään, että jos komissio toteaa, että ilmoitettuun keskittymään sovelletaan tätä asetusta ja että sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoilla on vakavia epäilyjä, komissio päättää menettelyn aloittamisesta.

3 Asetuksen N:o 4064/89 7 artiklassa todetaan seuraavaa:

"1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettua keskittymää ei saa toteuttaa ennen kuin siitä on tehty ilmoitus tai ennen kuin se on julistettu yhteismarkkinoille soveltuvaksi — — .

3. Mitä 1 kohdassa säädetään, ei estä 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissiolle ilmoitetun julkisen osto- tai vaihtotarjouksen toteuttamista, ellei ostaja käytä kysymyksessä oleviin osakkeisiin tai osuuksiin liittyvää äänioikeuttaan taikka käyttää sitä vain säilyttääkseen näiden sijoitusten täyden arvon ja komission 4 kohdan nojalla myöntämällä poikkeusluvalla.

— — "

4 Asetuksen N:o 4064/89 8 artiklassa todetaan muun muassa seuraavaa:

"2. Kun komissio toteaa, että ilmoitettu keskittymä, tarvittaessa asianomaisten yritysten tekemien muutosten jälkeen, on 2 artiklan 2 kohdassa määritellyn

arviointikriteerin mukainen — — se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

— —

3. Kun komissio toteaa, että keskittymä on 2 artiklan 3 kohdassa määritellyn arviointikriteerin mukainen, — — se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

4. Jos keskittymä on jo toteutettu, komissio voi 3 kohdan mukaisella tai erillisellä päätöksellä vaatia keskitettyjä yrityksiä tai varoja erotettavaksi toisistaan, yhteisen määräysvallan lakkauttamista tai muuta toimenpidettä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi."

5 Asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 3 kohdan mukaan päätökset, joilla yrityskeskittymä todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, on tehtävä neljän kuukauden kuluessa päivästä, jona menettely aloitetaan.

6 Kyseisen artiklan 4 kohdan nojalla tätä määräaikaa pidennetään poikkeustapauksissa, jos komission on täytynyt asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehdyllä päätöksellä pyytää tietoja sellaisten seikkojen vuoksi, joista jokin keskittymään osallistuvista yrityksistä on vastuussa.

7 Asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 5 kohdan mukaan jos yhteisön tuomioistuin antaa päätöksen, jolla komission tämän asetuksen nojalla tekemä päätös kokonaan tai osittain kumotaan, tässä asetuksessa säädetyt määräajat alkavat uudelleen kulua päivästä, jona tuomioistuimen päätös on annettu.

8 Asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 6 kohdassa tarkennetaan, että jos komissio ei ole tehnyt 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua päätöstä edellä mainitussa neljän kuukauden määräajassa, keskittymää pidetään yhteismarkkinoille soveltuvaksi julistettuna.

9 Asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 1 kohdassa komissiolle annetaan valtuudet tähän asetukseen perustuvien tehtäviensä suorittamiseksi hankkia kaikki tarpeelliset tiedot muun muassa ilmoitetun yrityskeskittymän osapuolilta.

10 Kyseisen artiklan 5 kohdassa tarkennetaan, että jos yritys ei anna komission pyytämiä tietoja asetetussa määräajassa tai se antaa puutteellisia tietoja, komission on päätöksellään vaadittava tietojen antamista. Päätöksessä on yksilöitävä pyydetyt tiedot, asetettava aiheellinen määräaika tietojen antamista varten, sekä ilmoitettava oikeudesta hakea muutosta tähän päätökseen yhteisön tuomioistuimelta.

11 Asetuksen N:o 4064/89 18 artiklan 3 kohdassa säädetään toisaalta, että komissio saa perustaa päätöksensä vain niihin vastaväitteisiin, joista osapuolet ovat voineet esittää huomautuksensa, ja toisaalta, että menettelyssä on taattava oikeus puolustautumiseen.

12 Asetuksessa N:o 4064/89 säädetyistä ilmoituksista, määräajoista ja kuulemisista 1.3.1998 annetun komission asetuksen N:o 447/98 (EYVL L 61, s. 1) 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan edellä mainitun neljän kuukauden määräajan kuluminen keskeytyy, jos komission on asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdan nojalla tehtävä päätös siitä syystä, että joku ilmoituksen tehneistä osapuolista ei komission asettamassa määräajassa ole toimittanut tietoja, jotka siltä on pyydetty, tai on toimittanut tiedot puutteellisina.

Käsiteltävänä olevan asian taustat

13 Ranskan oikeuden mukaan perustettu Schneider Electric SA -niminen yhtiö (jäljempänä Schneider) on sähkönjakelun, teollisuusvalvonnan ja automaation alojen tuotteita ja järjestelmiä valmistavan ja myyvän konsernin emoyhtiö. Schneiderin liikevaihto oli vuonna 2000 koko maailmassa 8 750 miljoonaa euroa ja yhteisössä 4 095 miljoonaa euroa.

14 Legrand SA on Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka on erikoistunut pienjänniteasennuksiin tarkoitettujen sähkölaitteiden valmistamiseen ja myyntiin. Sen liikevaihto oli vuonna 2000 koko maailmassa 2 791 miljoonaa euroa ja yhteisössä 1 684 miljoonaa euroa.

15 Schneider ja Legrand ilmoittivat 16.2.2001 komissiolle asetuksen N:o 4064/89 säännösten mukaisesti Schneiderin suunnitelman antaa julkinen vaihtotarjous kaikista yksityishenkilöiden hallussa olevista Legrandin osakkeista.

16 Kyseinen toimenpide toteutettiin 12.12.2000 ja 5.1.2001 tehtyjen epävirallisten ilmoitusten jälkeen.

17 Ilmoituksen tehneet osapuolet toimittivat komissiolle 29.1.2001 uuden ilmoitusta koskevan suunnitelman.

18 Schneider ja Legrand vastasivat vielä komission niille 7.2.2001 toimittamiin 71 kysymykseen, joilla oli tarkoitus täydentää kyseistä kolmatta ilmoitusta koskevaa suunnitelmaa.

19 Komissio totesi, että ilmoitettuun keskittymään sovelletaan asetusta N:o 4064/89 ja että sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja Euroopan talousalueelle (jäljempänä ETA) oli vakavia epäilyjä.

20 Komissio teki tämän johdosta 30.3.2001 asetuksen N:o 4064/89 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella päätöksen, jolla se aloitti ilmoitettua keskittymää koskevan tutkintamenettelyn toisen vaiheen.

21 Komissio toimitti Schneiderille ja Legrandille 6.4.2001 päivätyllä kirjeellä asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 1 kohdan perusteella tietojensaantipyynnön.

22 Koska kyseiset yhtiöt eivät 18.4.2001 päättyväksi vahvistetun vastaamista varten asetetun määräajan kuluessa olleet toimittaneet kaikkia pyydettyjä tietoja niistä eri markkinoista, joita yrityskeskittymä koskee, komissio antoi kummallekin yhtiölle tiedoksi asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun, 27.4.2001 tehdyn päätöksen tietojensaantipyynnöstä.

23 Komissio oli saanut 25.6.2001 mennessä kaikki vaaditut tiedot.

24 Schneider toimitti 7.6.2001 julkisen vaihtotarjouksensa ehdot Conseil français des marchés financiersille, joka totesi vaihtotarjouksen hyväksyttäväksi 14.6.2001 pitämässään istunnossa. Commission des opérations de boursen lupa saatiin 19.6.2001.

25 Koska asetuksen N:o 4064/89 7 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle ilmoitetut julkiset vaihtotarjoukset voidaan toteuttaa sillä edellytyksellä, ettei ostaja käytä kysymyksessä oleviin osakkeisiin liittyvää äänioikeuttaan, Schneider esitti julkisen vaihtotarjouksensa 21.6.2001 ja päätti sen 25.7.2001.

26 Komissio lähetti 3.8.2001 Schneiderille asetuksen N:o 447/98 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti väitetiedoksiannon, jossa todettiin, että ilmoitetulla keskittymällä luodaan määräävä asema tai vahvistetaan määräävää asemaa tietyillä kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla.

27 Commission des opérations de bourse antoi 6.8.2001 lausunnon Schneiderin käynnistämän Legrandin arvopapereita koskevan julkisen vaihtotarjouksen lopullisesta tuloksesta. Schneider oli siten saanut haltuunsa 98,7 prosenttia Legrandin arvopapereista.

28 Schneider esitti komissiolle 14.8.2001 päivätyn kertomuksen, jonka professori L. Waverman ja "National Economic Research Associates" -niminen toimisto

olivat laatineet ilmoituksen tehneiden osapuolten lukuun (jäljempänä ensimmäinen NERA-kertomus). Kyseisessä asiakirjassa tutkitaan sähkönjakokeskusten alakohtaisten markkinoiden määritelmää, Schneiderin kahden kilpailijan eli ABB:n ja Siemensin sähkönjakokeskusten komponenttien integroitua myyntiä sekä Italiassa, Espanjassa, Portugalissa ja Tanskassa sähkönjakokeskusten markkinoilla vallitsevaa kilpailutilannetta.

29 Ilmoituksen tehneet osapuolet vastasivat väitetiedoksiantoon 16.8.2001 jättämällään kirjelmällä.

30 Kuulemistilaisuus järjestettiin 21.8.2001.

31 Schneiderin ja komission yksiköiden välillä järjestettiin 29.8.2001 kokous sellaisten mahdollisten asetuksen N:o 4064/89 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen muutosten määrittelemiseksi, joilla voitaisiin ratkaista komission yksilöimät kilpailuongelmat.

32 Tämän vuoksi Schneider jätti 14.9.2001, joka oli laissa asetetun määräajan viimeinen päivä, sitoumuksia ("parannukset" tai "korjaustoimenpiteet") koskevat ehdotuksensa.

33 Komissio toimitti 18.9.2001 näitä ehdotuksia koskevan kyselyn kolmansille, joita asia koskee.

34 Keskittymiä käsittelevä neuvoa-antava komitea kokoontui 19.9.2001 tutkimaan lopullista päätöstä koskevaa ehdotusta.

35 Schneider lähetti 24.9.2001 komissiolle uuden version edellä mainituista 14.9.2001 ehdottamistaan sitoumuksista täyttääkseen komission 21.9.2001 esittämät erityiset vaatimukset.

36 Komission yksiköt kutsuivat samana päivänä osapuolet kokoukseen.

37 Schneider ja Legrand totesivat komission kilpailukysymyksistä vastuussa olevalle jäsenelle 25.9.2001 osoittamansa kirjeen liitteenä olevassa selonteossa olevansa täysin hämmästyneitä siitä, miten komission yksiköt olivat suhtautuneet jälleen kielteisesti niiden uusiin sitoumuksia koskeviin ehdotuksiin, vaikka kyseisten ehdotusten mukaan Legrandin oli tarkoitus luopua koko ETA:lla sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoista.

38 Keskittymiä käsittelevä neuvoa-antava komitea kokoontui uudestaan 28.9.2001 tutkiakseen ehdotettuja korjaustoimenpiteitä ja ottaakseen kantaa päätösehdotukseen.

39 Komissio teki 10.10.2001 asetuksen N:o 4064/89 8 artiklan 3 kohdan perusteella päätöksen K(2001) 3014 lopullinen (asia COMP/M.2283 — Schneider/Legrand) (jäljempänä päätös).

40 Päätöksen 1 artiklassa todetaan seuraavaa:

"La concentration notifiée à la Commission par Schneider le 16 février 2001, qui lui permettrait d'acquérir le contrôle exclusif de Legrand, est déclarée incompatible avec le marché commun et avec le fonctionnement de l'accord EEE." (Schneiderin 16.2.2001 komissiolle ilmoittama keskittymä, jonka avulla Schneider hankkii yksinomaisen määräysvallan Legrandissa, julistetaan yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi).

41 Päätöksessä on pienjännitelaitteiden alaa koskeva kuvaus (V A kohta, jonka otsikkona on "Soveltuvuus yhteismarkkinoille"), niiden kansallisten alakohtaisten markkinoiden määritelmä, joita yrityskeskittymä koskee (V B kohta), arviointi kyseisestä yrityskeskittymästä (V C kohta) ja arviointi Schneiderin ehdottamista parannuksista komission yksilöimien kilpailuongelmien ratkaisemiseksi (VI kohta, jonka otsikkona on "Korjaustoimenpiteet").

42 Siihen teollisuuden alaan, jota ilmoitettu keskittymä koskee, kuuluvat laitteet, joita käytetään teollisuusrakennuksissa, palvelualan rakennuksissa tai asuinrakennuksissa keskijänniteverkkoliitännästä myötävirtaan. Kyseiset laitteet voidaan jakaa kolmeen ryhmään, jotka on kuvattu päätöksen 12 perustelukappaleessa.

43 Ensinnäkin pienjännitesähkönjakokeskusten tehtävänä on olennaisesti syöttää sähköenergiaa laitteiston eri tasoihin sekä suojata laitteistoa ja käyttäjää ylivirran ja oikosulkujen vaaroilta.

44 Kyseiset sähkönjakokeskukset, jotka koostuvat pääosin kaapista ja katkaisijoiden, varokkeiden tai vikavirtasuojakytkinten kaltaisista suojakomponenteista, voidaan puolestaan jakaa kolmeen eri tuoteryhmään, jotka vastaavat sähkönjakelun eri tasoja:

— pääkeskukset suurten palvelualan rakennusten tai teollisuusrakennusten liittämiseksi keskijänniteverkkoon

— nousukeskukset, joita käytetään kerrostasolla

— ryhmäkeskukset, joita käyttää sellainen lopullinen käyttäjä, jolla on vähäinen energian tarve, kuten huoneiston asukas.

45 Toiseksi kaapelihyllyjä ja asennusvalmiita virtakiskojärjestelmiä käytetään sähkökaapeleiden johdattamiseksi rakennuksen kellarissa, teknisessä vahvisteessa tai sisäkatossa.

46 Kolmanneksi ryhmäkeskuksesta myötävirtaan sijaitseviin sähkölaitteisiin kuuluvat seuraavat kuusi eri tuoteryhmää (ks. erityisesti päätöksen 302 perustelukappale):

— vastaanottopään laitteet, jotka muodostavat sähkölaitteiston viimeisen osan (pistorasiat, kytkimet, yms.)

— valvontajärjestelmät, jotka ohjaavat sellaista erityistä sovellusta, kuten lämmitystä, rakennuksen tietyssä osassa

— turvajärjestelmät, joilla varmistetaan tavaroiden ja ihmisten turvallisuus (hälytysjärjestelmät, paloilmaisimet, turvavalaistus, yms.)

— data-pistorasiat tietoliikennejärjestelmiä varten (data-pistorasiat, ristikytkentäkaapit, yms.)

— kiinnitys- ja liitäntätarvikkeet, joiden avulla laitteet voidaan liittää, kiinnittää ja kaapeloida myötävirtaan ryhmäkeskuksista

— komponentit kaapelien kulun ohjaamiseksi (kourut, lattiarasiat tai sähköpylväät).

47 Ilmoitetulla keskittymällä on myös vaikutuksia muun tyyppisiin teollisuuskäyttöön tarkoitettuihin tuotteisiin, joita ovat erityisesti valvonta- ja merkinantoapulaitteet, joita kutsutaan myös "teollisuuden painonapeiksi", sekä sähkön syöttämiseen ja muuntamiseen käytettävät laitteet.

48 Osapuolet ovat sopineet jakavansa asianomaisen teollisuudenalan alla olevassa päätöksen 14 perustelukappaleessa esitetyssä taulukossa mainitulla tavalla:

Segmentti	Nimi	Tuotteet
Segmentti 1	Pienjännitepääkeskukset	Kaappielementit, virrankatkaisijat, varokkeet, jne.
Segmentti 2	Nousukeskukset	Kaappielementit, virrankatkaisijat, varokkeet, jne.
Segmentti 3	Kaapelihyllyt ja asennusvalmiit virtakiskojärjestelmät	Kaapelihyllyt ja asennusvalmiit virtakiskojärjestelmät
Segmentti 4	Ryhmäkeskukset	Kaappielementit, virrankatkaisijat, varokkeet, kytkimet ja vikavirtasuojakytkimet, yms.
Segmentti 5A	Ryhmäkeskuksesta myötävirtaan sijaitsevat sähkölaitteet	Vastaanottopään laitteet Valvontajärjestelmät Turva- ja suojajärjestelmät Tietoliikenneverkkojärjes-telmien komponentit
Segmentti 5B	Väliintulevat asennustarvikkeet	Liitäntärasiat, kiinnitys- ja kaapelointitarvikkeet, jotka tulevat ryhmäkeskuksesta myötävirtaan ja laitteistosta vastavirtaan
Segmentti 5C	Kaapelitiet	Lattiarasiat, seinäkourut, lattiapylväät, jne.
Teollisuuden komponentit	Muunto- ja syöttötuotteet Valvonta- ja merkinantoapuvälineet	Laitteet, joilla varmistetaan vaihtovirran tai tasavirran syöttö teollisuuslaitteisiin Kytkentälaitteet, joilla varmistetaan teollisuuslaitteiden ohjaus.

49 Asianomaisten laitteiden tarjonnan ja kysynnän perusteella voidaan erottaa kuusi eri tyyppistä toimijaa.

50 Valmistajat, kuten Schneider ja Legrand, ovat teollisuuskonserneja, jotka tuottavat kyseisiä sähkölaitteita.

51 Tukkukauppiaat ovat paikallisia jälleenmyyjiä, jotka ostavat valmistajilta ja tarjoavat sähköasentajille ja -suunnittelijoille tarpeellisten tarvikkeiden valikoimaa sähköasennusten toteuttamiseksi.

52 Sähkösuunnittelijat ovat ammattilaisia, jotka kokoavat yhteen sähkönjakokeskuksen eri osat rakennuksessa. Heidän hoidettavinaan on käytännössä neljä eri tehtävää, joita ovat

— keskuksen suunnitteleminen ja mukauttaminen kunkin asennuksen erityisten tarpeiden mukaan

— keskuksen rakenneosien hankkiminen ja kokoaminen (kaappielementit, katkaisijat, varokkeet yms.)

— keskuksen kaapelointi

— kokonaisuuden hyvän toiminnan varmistaminen.

53 Sähkösuunnittelijat luovuttavat tämän jälkeen käyttövalmiit kaapit asentajille, jotka käyvät asentamassa ne lopullisen asiakkaan luona. Käytännössä sähkösuunnittelijat ottavat pääasiassa osaa vain pääkeskusten ja nousukeskusten kokoamiseen. Asentajat huolehtivat yleensä suoraan ryhmäkeskusten mukauttamisesta ja kokoamisesta.

54 Sähköasentajat ovat ammattilaisia, jotka huolehtivat pienjännitelaitteiden asentamisesta lopullisen asiakkaan luokse.

55 Rakennusprojektin johtajat ovat niistä hankkeista, joiden yhteydessä sähkölaitteet asennetaan, vastuussa olevia arkkitehtejä, suunnittelutoimistoja, rakennusyhtiöitä tai rakennuttajia.

56 Lopulliset asiakkaat ovat niitä henkilöitä tai yrityksiä, jotka omistavat rakennuksen, johon sähkölaite asennetaan. Perinteisen segmentoinnin mukaan lopulliset asiakkaat voidaan jakaa kahteen suureen ryhmään: toisaalta teollisuuteen ja toisaalta rakennusalan yrityksiin. Rakennusala jaetaan sinänsä joskus vielä palvelualan yhtiöihin ja kotitalousasiakkaisiin.

57 Komissio on katsonut päätöksen 782 perustelukappaleessa, että suunnitellulla keskittymällä luotaisiin määräävä asema, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy seuraavilla markkinoilla:

— nousukeskuksiin tarkoitettujen koteloitujen katkaisijoiden, pienoiskatkaisijoiden ja kaappien markkinoilla Italiassa

— ryhmäkeskuksiin tarkoitettujen pienoiskatkaisijoiden, vikavirtasuojakytkinten ja koteloiden markkinat Tanskassa, Espanjassa, Italiassa ja Portugalissa

— liitäntäkatkaisijoiden markkinoilla Ranskassa ja Portugalissa

— kaapelihyllyjen markkinoilla Yhdistyneessä kuningaskunnassa

— pistorasioiden ja kytkinten markkinoilla Kreikassa

— vesitiiviiden laitteiden markkinoilla Espanjassa

— kiinnitys- ja liitäntätarvikkeiden markkinoilla Ranskassa

— sähkönmuuntotuotteiden markkinoilla Ranskassa

— valvonta- ja merkinantoapulaitteiden markkinoilla Ranskassa.

58 Komissio on myös todennut päätöksen 783 perustelukappaleessa, että suunnitellulla keskittymällä vahvistettaisiin määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy seuraavilla markkinoilla:

— nousukeskuksiin tarkoitettujen koteloitujen katkaisijoiden, pienoiskatkaisijoiden ja kaappien markkinoilla Ranskassa

— ryhmäkeskuksiin tarkoitettujen pienoiskatkaisijoiden, vikavirtasuojakytkinten ja koteloiden markkinoilla Ranskassa

— pistorasioiden ja kytkinten markkinoilla Ranskassa

— vesitiiviiden laitteiden markkinoilla Ranskassa

— turvavalaistusjärjestelmien tai turvavaloyksiköiden markkinoilla Ranskassa.

59 Komissio katsoi lopuksi, että Schneiderin ehdottamien sitoumusten perusteella ei voida ratkaista päätöksessä yksilöityjä kilpailuongelmia.

60 Schneider esitti komissiolle toisen kertomuksen, jonka NERA-toimisto oli laatinut joulukuussa 2001 (jäljempänä toinen NERA-kertomus) ja joka koski sähkönjakokeskusten komponenttien kysynnän joustavuutta, asentajien merkkiuskollisuutta, jälleenmyynnin rakennetta Italiassa, Espanjassa, Portugalissa ja Tanskassa, ABB:n ja Siemensin toteuttaman sähkönjakokeskusten komponenttien integroidun myynnin ominaispiirteitä ja lopuksi huomioon otettavaa sähkönjakokeskusten alakohtaisten markkinoiden määritelmää.

Asian käsittelyn vaiheet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

61 Schneider nosti päätöksestä kumoamiskanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 13.12.2001 jättämällään kannekirjelmällä.

62 Erillisellä asiakirjalla Schneider teki hakemuksen, jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vaadittiin ratkaisemaan asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 a artiklan mukaisessa nopeutetussa menettelyssä.

63 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi 23.1.2002 kyseisen hakemuksen asiakirjojen luonteen sekä erityisesti kanteen ja siihen liitettyjen asiakirjojen laajuuden perusteella.

64 Ensimmäisen jaoston puheenjohtajan ja esittelevän tuomarin luona järjestettiin 5.4.2002 epävirallinen tapaaminen osapuolten edustajien kanssa.

65 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) päätti 3.5.2002 komissiota kuultuaan hyväksyä Schneiderin hakemuksen, jossa vaadittiin, että asia ratkaistaisiin nopeutetussa menettelyssä, kun Schneider oli vahvistanut, että se turvautuisi kanteensa lyhennettyyn versioon, joka oli toimitettu 12.4.2002.

66 Ranskan tasavallalle annettiin lupa osallistua oikeudenkäyntiin Schneiderin vaatimusten tukemiseksi 6.5.2002 annetulla määräyksellä.

67 Komissio toimitti 16.5.2002 aikaisemmin toimittamastaan vastineesta sellaisen uuden version, joka oli mukautettu kanteen lyhennettyyn tekstiin.

68 Comité d'entreprise de la SA Legrandille ja Comité européen du groupe Legrandille annettiin lupa osallistua oikeudenkäyntiin komission vaatimusten tukemiseksi 7.6.2002 annetulla määräyksellä.

69 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja esitti osapuolille kysymyksiä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisina prosessinjohtotoimenpiteinä. Osapuolet noudattivat näitä pyyntöjä.

70 Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 10.7.2002 pidetyssä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

71 Schneider vaatii Ranskan tasavallan tukemana, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ensisijaisesti hyväksyy ensimmäisen kanneperusteen ja näin ollen kumoaa päätöksen sekä toteaa, ettei esillä olevassa asiassa sovelleta asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 5 kohtaa

— toissijaisesti kumoaa päätöksen

— varaa siltä osin kuin tarve vaatii kantajalle oikeuden vaatia kaikkiin sellaisiin prosessinjohtotoimenpiteisiin tai asian selvittämistoimiin ryhtymistä, jotka ovat välttämättömiä tosiseikkojen toteamiseksi ja riidanalaisen keskittymän arvioimiseksi

— velvoittaa komission korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

72 Komissio vaatii Comité d'entreprise de la SA Legrandin ja Comité européen du groupe Legrandin tukemina, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa Schneiderin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

73 Schneiderin kanteensa tueksi esittämät väitteet ja niiden perustelut jakautuvat eri perusteisiin, joiden on niiden esittämisen helpottamiseksi katsottava koskevan menettelyvirhettä asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 3 kohta huomioon ottaen, niitä ilmeisiä virheitä, jotka komissio on tehnyt arvioidessaan toisaalta ilmoitetun

yrityskeskittymän vaikutuksia ja toisaalta niitä Schneiderin esittämiä sitoumuksia, joilla keskittymästä oli tarkoitus tehdä yhteismarkkinoille soveltuva, sekä puolustautumisoikeuksien loukkaamista.

Menettelyvirhe

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 3 kohdan rikkomista

— Asianosaisten lausumat

74 Kyseisen ensisijaisesti esitetyn kanneperusteen yhteydessä Schneider huomauttaa, että asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 3 kohdan nojalla komissiolla oli 30.3.2001 lukien — päivä, jolloin menettelyn toinen vaihe aloitettiin — neljä kuukautta aikaa todeta, että yrityskeskittymä oli yhteismarkkinoille soveltumaton.

75 Tämä pakottava määräaika päättyi Schneiderin mukaan asetuksen N:o 447/98 määräaikojen laskemista koskevien säännösten perusteella 10.8.2001 eli ennen kuin komissio teki päätöksen 10.10.2001.

76 Riidanalaista keskittymää on näin ollen pidettävä asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 6 kohdan perusteella yhteismarkkinoille soveltuvaksi julistettuna.

77 Komissio turvautui kuitenkin asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 4 kohtaan, jossa säädetään neljän kuukauden määräajan pidentämisestä sellaisessa poikkeustapauksessa, jossa komission on täytynyt asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitetulla päätöksellä pyytää tietoja sellaisten seikkojen vuoksi, joista jokin keskittymän osapuolista on vastuussa.

78 Schneiderille lähetetyssä 27.4.2001 tehdyssä päätöksessä (ks. edellä 22 kohta) Schneider määrättiin todella toimittamaan komissiolle joukko tietoja, joita komissio oli jo 6.4.2001 päivätyllä kirjeellä pyytänyt sitä toimittamaan 18.4.2001 mennessä. Tästä huolimatta ne erittäin tiukat edellytykset, joiden nojalla neljän kuukauden määräaikaa voidaan asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 4 kohdan mukaan pidentää, eivät Schneiderin mukaan ole kuitenkaan täyttyneet.

79 Määräajan pidentäminen on poikkeuksellista eikä välttämättä seuraa mistä tahansa tietojensaantipyynnöstä tehdystä päätöksestä. Esillä olevassa asiassa komissio on ollut pakotettu tekemään tällaisen päätöksen ei niinkään sellaisten seikkojen vuoksi, joista ilmoitetun keskittymän osapuolet ovat vastuussa, vaan 6.4.2001 päivätyssä tietojensaantipyyntöä koskevassa kirjeessä 322 kysymykseen vastaamiselle asetetun viiden työpäivän määräajan vuoksi. Kyseiset kysymykset ovat edellyttäneet keräämään yli 300 000 sellaista tietoa, joiden myöhempää käyttöä keskittymää arvioitaessa ei ole näytetty toteen.

80 Komissio on näin ollen itse luonut ne olosuhteet, joihin se on myöhemmin vedonnut perustellakseen sellaisen tietojensaantipyyntöä koskevan päätöksen tekemisen, jolla on pidentävä vaikutus.

81 Schneider korostaa, että päätöksen 8 perustelukappaleen mukaan määräajan pidentäminen perustuu asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 4 kohtaan, kun taas 27.4.2001 tehdyssä tietojensaantipyyntöä koskevassa päätöksessä nojaudutaan tältä osin asetuksen N:o 447/98 9 artiklaan.

82 Komissio ei Schneiderin mukaan voi pyrkiä perustelemaan neljän kuukauden määräajan pidentämistä korostamalla sitä, että asetuksen N:o 447/98 9 artiklassa ei asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 4 kohdasta poiketen ole mainintaa pidentämisen poikkeuksellisesta luonteesta ja tarpeesta osoittaa sellaisten seikkojen olemassaolo, joista jokin keskittymän osapuolista on vastuussa. Asetuksella N:o 447/98 ei voida poiketa perusasetuksen N:o 4064/89, jonka täytäntöönpano sillä varmistetaan, säännöksistä.

83 Se, että Schneider ei ole nostanut suoraan kumoamiskannetta 27.4.2001 tehdystä tietojensaantipyyntöä koskevasta päätöksestä, ei Schneiderin mukaan vaikuta nyt käsiteltävänä olevan kanneperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin. Neljän kuukauden enimmäismääräajan pidentäminen on toimi, jolla ei ole sellaista erityistä aineellista sisältöä, joka vaikuttaa yritysten oikeuksiin. Kyseiseen arviointiin ei voi vaikuttaa se, että 27.4.2001 tehdyssä päätöksessä itsessään on maininta siitä, että sitä vastaan voidaan nostaa kumoamiskanne. Kyseisen päätöksen päätösosassa ei mainita neljän kuukauden määräajan pidentämisestä, eikä Schneider olisi missään tapauksessa voinut osoittaa, että sillä on riittävä oikeussuojan tarve vaatia kyseisen päätöksen kumoamista.

84 Siltä osin kuin ensimmäinen kanneperuste hyväksytään, Schneider vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta lisäksi toteamaan EY 241 artiklan perusteella, ettei asiaan sovelleta asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 5 kohtaa, jonka mukaan kyseisessä asetuksessa säädetyt määräajat alkavat uudelleen kulua päivästä, jona tuomioistuimen päätös, jolla komission päätös kumotaan, on annettu. Näiden määräaikojen uudelleen voimaan saattaminen tilanteessa, jossa päätös yhteismarkkinoille soveltuvuudesta on katsottava tehdyksi, ei merkitsisi seuraamuksen määräämistä tehdystä lainvastaisuudesta vaan kyseisen lainvastaisuuden hyväksymistä, koska tämän seurauksena komissiolla olisi uusi määräaika tehdä päätöksensä uudestaan.

85 Komission mukaan 27.4.2001 tehdyn päätöksen lainvastaisuutta koskevan kanneperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi, koska kyseisestä päätöksestä ei ole nostettu kumoamiskannetta kanteen nostamiselle asetetussa määräajassa (asia C-178/95, Wiljo, tuomio 30.1.1997, Kok. 1997, s. I-585, 19 kohta).

86 Asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdan nojalla 27.4.2001 tehty tietojensaantipyyntöä koskeva päätös on nimittäin toimi, jota vastaan voidaan nostaa kumoamiskanne. Schneider olisi lisäksi voinut osoittaa, että sillä on riittävä olemassa oleva ja tosiasiallinen oikeussuojan tarve vaatia suoraan kyseisen päätöksen kumoamista.

87 Kyseinen kanneperuste ei komission mukaan ole missään tapauksessa perusteltu: sama päätös on asetuksen N:o 4064/89 ja asetuksen N:o 447/98 säännösten mukainen. Se toteaa erityisesti, että pyydetyt tiedot olivat tutkinnan kannalta välttämättömiä, ja että sen oli todella pitänyt tehdä kyseinen päätös ilmoituksen tehneiden osapuolten vastuulla olevan myöhästymisen vuoksi.

88 Määräajan kohtuullisuutta on arvioitava tapauskohtaisesti (yhdistetyt asiat T-213/95 ja T-18/96, SCK ja FNK v. komissio, tuomio 22.10.1997, Kok. 1997, s. II-1739) ja komission on noudatettava tiukkoja määräaikoja.

89 Tietojensaantipyyntöä koskeva 6.4.2001 päivätty kirje oli komission mukaan ainoastaan johdonmukainen jatko niihin komission jo menettelyn aloittamisesta lukien esittämiin eri kysymyksiin, joihin Schneiderin kaltaisen yrityksen on vastattava tavanomaiselta valveutuneelta toimijalta edellytettävällä huolellisuudella.

90 Asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen tietojensaantipyyntöä koskevien päätösten vaikutusten osalta asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 4 kohdan ja asetuksen N:o 447/98 9 artiklan välillä ei ole mitään eroa. Näistä kahdesta säännöksestä on mahdollista vedota kumpaan tahansa.

91 Näin ollen siihen ei liity mitään seurauksia, että neljän kuukauden määräajan pidentämisen oikeudelliseksi perustaksi on 27.4.2001 tehdyn päätöksen kymmenennessä perustelukappaleessa mainittu asetuksen N:o 447/98 9 artikla ja päätöksen kahdeksannessa perustelukappaleessa puolestaan asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 4 kohta.

92 Komissio katsoo lisäksi asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 5 kohtaa, jonka mukaan kyseisessä asetuksessa säädetyt määräajat alkavat uudelleen kulua päivästä, jolloin kumoamistuomio on annettu, koskevan lainvastaisuusväitteen ennenaikaiseksi eikä sitä näin ollen voida ottaa tutkittavaksi.

93 Joka tapauksessa on johdonmukaista ja jopa välttämätöntä, että asetuksessa N:o 4064/89 on säännös, jossa säädetään niistä vaikutuksista, joita tähän asetukseen perustuvan päätöksen kumoamisella tuomioistuimessa on määräaikoihin.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

94 Sen komissiolle asetetun neljän kuukauden määräajan kiistetty pidentäminen, jonka kuluessa komission on tehtävä päätöksensä, koskee 19.4.2001, joka on 6.4.2001 päivätyssä komission tietojensaantipyynnössä asetetun määräajan päättymisen jälkeinen päivä, ja 25.6.2001, jolloin komissio katsoo saaneensa kaikki pyytämänsä tiedot, välistä aikaa.

95 On selvää, että jos määräajan pidentämistä on pidettävä laillisena, 10.10.2001 tehty päätös on, kun työpäivät lasketaan yhteen, tehty siinä neljän kuukauden määräajassa, joka alkoi kulua 30.3.2001 lukien, jolloin menettely aloitettiin. Sitä vastoin jos määräajan pidentäminen todetaan lainvastaiseksi, on katsottava, että komissio ei ole tehnyt 8 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä säädetyssä määräajassa.

96 Tällainen määräajan pidentäminen, joka on asetuksen N:o 4064/89 mukaan poikkeuksellinen, edellyttää sitä, että komissio on ollut pakotettu pyytämään tietoja päätöksellä sellaisten seikkojen vuoksi, joista jokin keskittymän osapuolista on vastuussa.

97 Komissio on tältä osin korostanut 27.4.2001 tehdyn päätöksen seitsemännessä perustelukappaleessa, että sen 6.4.2001 päivätyllä kirjeellä pyytämät tiedot olivat asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla tarpeellisia ehdotetun keskittämistoimen yhteismarkkinoille soveltuvuuden tutkimiseksi ja erityisesti ilmoituksen tehneiden osapuolten aseman määrittämiseksi niillä eri alakohtaisilla markkinoilla, joita keskittymä koski.

98 Schneider ei kiistä tosissaan kyseisten tietojen tarpeellisuutta, koska se tyytyy vain väittämään, että niiden myöhempää käyttöä ilmoitettua keskittymää arvioitaessa ei ole näytetty toteen.

99 Lisäksi on selvää, että ilmoituksen osapuolet eivät ole noudattaneet vastaukselle asetetun määräajan viimeistä päivää, joka oli 6.4.2001 päivätyn kirjeen mukaan 18.4.2001. Kuten tietojensaantipyynnöstä 27.4.2001 tehdyn päätöksen kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee, ilmoituksen tehneet osapuolet olivat ilmoittaneet komissiolle 23.4.2001 päivätyllä kirjeellä, etteivät ne pystyisi noudattamaan kyseistä vastaukselle asetettua määräaikaa.

100 Esillä olevan asian olosuhteet (ks. erityisesti edellä 15—18 kohta) ja asetukseen N:o 4064/89 yleisesti liittyvä asian joutuisan käsittelyn vaatimus huomioon ottaen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että esitettyjen kysymysten suuresta määrästä huolimatta 6.4.2001 päivätyssä kirjeessä vastaukselle asetettu määräaika, joka päättyi 18.4.2001, oli kohtuullinen.

101 Tietojensaantipyyntöä koskeva 6.4.2001 päivätty kirje seurasi 8.12.2000 alkaneita yhteydenottoja ja komission ilmoituksen tehneiden osapuolten kanssa käymiä keskusteluja. Tämän ajanjakson kuluessa ilmoituksen tehneillä osapuolilla oli jo ollut mahdollisuus vastata lukuisiin epävirallisiin tietojensaantipyyntöihin.

102 Niiden luonne huomioon ottaen 6.4.2002 päivätyssä kirjeessä pyydettyjen tietojen, jotka perustuivat jo epävirallisen tutkintavaiheen kuluessa toimitettuihin tietoihin, olisi näin ollen pitänyt normaalisti olla saatavilla Schneiderin kokoisessa yhtiössä lyhyen ajan kuluessa.

103 Ilmoituksen tehneet osapuolet eivät sitä paitsi ole suoralta käsin riitauttaneet 6.4.2001 päivätyssä tietojensaantipyyntöä koskevassa kirjeessä vaadittujen tietojen laajuutta, koska ne ovat reagoineet vasta edellä mainitulla 23.4.2001 päivätyllä kirjeellä.

104 Näin ollen ei ilmene, että komissio olisi tehnyt virheen määrätessään 27.4.2001 ilmoituksen tehneet osapuolet toimittamaan sille vaaditut tiedot päätöksellä, joka tehtiin asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdan perusteella.

105 Kyseistä johtopäätöstä ei ole omiaan muuttamaan se, että ilmoituksen tehneet osapuolet ovat 23.4.2001 eli viisi päivää sen jälkeen kun 6.4.2001 päivätyssä tietojensaantipyyntöä koskevassa kirjeessä vastaukselle asetettu määräaika oli päättynyt pyytäneet, että viimeistä määräpäivää lykättäisiin 29.4.2001 saakka.

106 Tällaisessa tilanteessa asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua neljän kuukauden määräaikaa "pidennetään poikkeustapauksissa" kyseisen artiklan 4 kohdan pakottavan sanamuodon mukaisesti. Ilmaisun "poikkeusta-

pauksissa" käyttäminen ei estä sitä, etteikö silloin kun komissio on sääntöjenmukaisesti osoittanut ilmoituksen tehneelle yritykselle tietojensaantipyyntöä koskevan päätöksen, kyseisestä päätöksestä voisi automaattisesti seurata, että neljän kuukauden määräaikaa pidennetään siitä päivästä lukien, jona todetaan, ettei tarpeellisia tietoja ole toimitettu, siihen päivään asti, jolloin kyseinen puute korjataan.

107 Tältä osin asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 4 kohdassa käytetyn sanamuodon ja asetuksen N:o 447/98 9 artiklassa käytetyn sanamuodon välillä ei voida katsoa olevan mitään ristiriitaa.

108 Komissio on voinut myös laillisesti tarkentaa 27.4.2001 tehdyn päätöksen kymmenennessä perustelukappaleessa seuraavaa:

"Asetuksen N:o 447/98 9 artiklan mukaan asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen kuluminen keskeytyy, jos komissio tekee päätöksen kyseisen asetuksen 11 artiklan 5 kohdan perusteella tietojensaantipyynnössä asetetun määräajan päättymisen sekä kyseisessä päätöksessä edellytettyjen täydellisten ja paikkansapitävien tietojen saamisen välisen ajanjakson kuluessa."

109 Väite, jonka mukaan asetuksessa N:o 4064/89 olevasta perussäännöstä on poikettu lainvastaisesti, ei ole vakuuttava. Tämän asetuksen mukaisella määräajan pidentämisen poikkeuksellisuudella viitataan niiden edellytysten täyttymiseen, joiden perusteella tietojensaantipyyntöä koskeva päätös voidaan tehdä, eikä niihin seuraamuksiin, joita tällaisesta päätöksestä on katsottava aiheutuvan. Kuten edellä olevista perusteluista seuraa, Schneider ei ole osoittanut, että kyseinen päätös olisi lainvastainen.

110 Päätös ei ole tältä osin lainvastainen kun otetaan huomioon se, että komissio on voinut lainmukaisesti tehdä 27.4.2001 tehdyn päätöksen, jonka seurauksena sitä komissiolle asetettua neljän kuukauden määräaikaa pidennetään, jonka kuluessa sen on päätettävä ilmoitetun keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvuudesta.

111 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä tarvitsematta ottaa kantaa sen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin siltä osin kuin siinä vedotaan liitännäisesti 27.4.2001 tehdyn päätöksen lainvastaisuuteen.

112 Asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 5 kohtaa vastaan esitetyn lainvastaisuusväitteen osalta on siltä osin kuin kyseisen kohdan mukaan määräajat alkavat uudelleen kulua yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskevan päätöksen kumoamisen johdosta todettava, että kyseinen väite on esitetty vain siihen nähden kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyy neljän kuukauden määräajan pidentämisen lainvastaisuutta koskevan kanneperusteen. Tähän väitteeseen ei näin ollen ole tarvetta ottaa kantaa.

113 Lisäksi on todettava, että vaikka kanneperuste olisi hyväksytty, kyseinen lainvastaisuusväite olisi pitänyt kuitenkin jättää tutkimatta, koska komissio ei ollut tässä vaiheessa tehnyt Schneideria vastaan mitään sellaista kyseiseen säännökseen perustuvaa päätöstä, jonka lainvastaisuuteen liitännäisesti vedotaan (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-432/98 P ja C-433/98 P, neuvosto v. Chvatal ym., tuomio 5.10.2000, Kok. 2000, s. I-8535, 33 kohta).

Kanneperusteet, joissa arvostellaan komission suorittamaa arviointia ilmoitetun yrityskeskittymän vaikutuksista

114 Toissijaisesti Schneider väittää, ettei määräävän aseman luomista koskevia väitteitä ole perusteltu. Päätökseen liittyy lisäksi ilmeisiä metodologia- ja arviointivirheitä, ja siinä jätetään ottamatta huomioon ne edellytykset, joiden perusteella asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdan mukaan keskittymä voidaan todeta

yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. Päätökseen liittyy siten sellaisia olennaisia virheitä, joiden vuoksi sen kumoaminen on perusteltua.

115 Ennen kuin ryhdytään tutkimaan tämän otsikon alle kuuluvia eri kanneperusteita, on esitettävä niiden taloudellisten perustelujen ydinsisältö, joihin komissio on nojautunut ilmoitetun keskittymän vaikutuksia koskevassa analyysissään.

116 Päätöksen 488 perustelukappaleen mukaan sähkönjakokeskuksia koskevan kilpailun pääominaispiirteiden tutkinta, joka sisältyy komission riidanalaisen keskittymän vaikutuksista tekemän analyysin johdanto-osaan, (päätöksen V C 1.1. kohta) "s'applique mutatis mutandis aux autres marchés de produits affectés par l'opération notifiée, sous réserve de considérations spécifiques [...] évoquées dans le cadre des sections portant sur les produits en cause" (on soveltuvin osin voimassa myös muiden ilmoitetun keskittymän vaikutusalueeseen kuuluvien tuotemarkkinoiden osalta, jollei kyseisiä tuotteita koskevien jaksojen yhteydessä esiin tuoduista erityisistä perusteluista — — muuta johdu).

117 Kyseisen 489—520 perustelukappaleessa esitetyn yleisen analyysin yhteydessä komissio korostaa pienjännitelaitteiden kysynnän vähäistä herkkyyttä hinnanvaihteluille. Toisaalta sähkölaitteiden hinnalla, joka muodostaa usein vain kohtuullisen pienen osan suunnitelmien toteuttamisen kokonaiskustannuksista, ei ole vaikutusta rakennus- tai kunnostamissuunnitelmien aloittamista koskevaan päätökseen. Toisaalta sähkölaitteiden osuus koko sähköasennuksen arvosta ei useinkaan ole enempää kuin 20 prosenttia ja jäljellä oleva 80 prosenttia muodostuu olennaisesti työkustannuksista. Näin ollen sähkölaitteiden hintojen korottamisella kokonaisuudessaan on ainoastaan vähäinen vaikutus tai jopa olematon vaikutus kysyntään.

118 Komissio katsoo myös, että sähköasentajat ja -suunnittelijat ovat merkittävällä tavalla merkkiuskollisia valmistajiaan kohtaan, joista ne luopuvat ainoastaan erittäin vastahakoisesti siitäkin huolimatta, että kilpailevat tuottajat tarjoavat niille alempia hintoja.

119 Komissio tarkentaa kuitenkin, ettei kyseinen merkkiuskollisuus ole ehdotonta. Niin kauan kuin merkki takaa laadun ja pienjännitelaitteiden välittömän saatavuuden, muiden valmistajien ei ole helppoa saada asiakkaita edes siinä tapauksessa, että ne tarjoavat parempilaatuisia tuotteita ja/tai alempia hintoja. Sitä vastoin jos merkki ei enää täytä sähköasentajien ja -suunnittelijoiden olennaisia vaatimuksia, se voi nopeasti kadottaa sähköasentajien ja -suunnittelijoiden luottamuksen ja sen on jatkossa enää vaikea saada sitä takaisin.

120 Vaikka merkki muodostaa sen vuoksi, että se on yksi sähkömiesten valintaan olennaisesti vaikuttavista tekijöistä, vahvan esteen pääsylle muille alakohtaisille markkinoille tai sille, että kyseisillä markkinoilla toimii useita eri valmistajia, tuotevalikoiman laajuus on komission mielestä kuitenkin toinen valmistajan menestykseen vaikuttava tekijä. Tämä osapuolten halu laajentaa tuotetarjontaansa vastaa sitä paitsi tukkukauppiaiden taipumusta suosia sellaisia valmistajia, joilla on laaja tuotevalikoima siten, että ne voivat optimoida kustannuksensa.

121 Kuten 71 perustelukappaleesta ilmenee, vaikka tukkukauppiaat eivät osallistu pääkeskusten komponenttien myyntiin, niiden osuus kaikkien sellaisten muun tyyppisten sähkölaitteiden jakelukanavista, joita ilmoitettu keskittymä koskee, on kuitenkin 80—90 prosenttia.

122 Lisäksi valmistajat, joilla on laajat tuotevalikoimat, ovat jälleenmyyntiin nähden edullisemmassa asemassa niiden erilaisten alennusten vuoksi, joita ne myöntävät tukkukauppiaille ja joista nämä saavat merkittävän osan liikevaihdostaan (ks. 589 perustelukappale). Erityisesti niin kutsuttujen volyymialennusten perustana on kaikkien pienjännitelaitteiden myynnin arvo (587 perustelukappale).

123 Tästä syystä vaikka tukkukauppiaiden valintaperusteiden on luonnollisesti oltava niiden asiakkaidensa (sähkösuunnittelijat ja asentajat) valintaperusteiden mukaisia, tukkukauppiaat pyrkivät kuitenkin löytämään juuri ne valmistajat, joiden tuotevalikoimat ovat mahdollisimman laajat (81 perustelukappale).

124 Sulautumasta syntyvästä yrityksestä tulisi komission mukaan jälleenmyyntiportaan kannalta väistämätön sopimuskumppani, koska se voi vahvistaa olemassa olevia asemiaan kilpailijoidensa vahingoksi vertaansa vailla olevan maantieteellisen kattavuutensa, tukkukauppiaisiin omaamiensa erityissuhteiden, ainutlaatuisen tuotevalikoimansa ja verrattoman merkkikokoelmansa ansiosta.

125 Kun otetaan huomioon sähkösuunnittelijoilta ja -asentajilta tulevan kysynnän hajonneisuus sekä niiden uskollisuus kaikkein tunnetuimpia merkkejä kohtaan, uusi yritysryhmä voi korottaa hintoja ilman, että hinnankorotuksen vaikutukset neutralisoituisivat vastaavilla markkinaosuuksien menetyksillä (592 ja 688 perustelukappale).

126 Komissio päättelee, että keskittymän vaikutukset saattavat olla erityisen merkittävät sähkönjakokeskusten (612 perustelukappale), kaapelihyllyjen (641 perustelukappale) ja vastaanottopään sähkölaitteiden (688 perustelukappale) hintojen kannalta.

Toinen kanneperuste, joka koskee niiden taloudellisten perustelujen virheellisyyttä, joihin keskittymän vaikutuksista tehty analyysi perustuu

— Asianosaisten lausumat

127 Ensinnäkin Schneider väittää, että komissio on käyttänyt kriteerinään pienjännitelaitteiden yleisen kysynnän vähäistä herkkyyttä hinnanvaihteluille päätelläkseen, että sulautumisesta seuraavalla kokonaisuudella on kyky käyttäytyä muista toimijoista riippumatta ja nostaa näin ollen hintoja. Kyseisellä kriteerillä ei kuitenkaan ole mitään merkitystä arvioitaessa kilpailun rakenteita kaikilla eri alakohtaisilla markkinoilla.

128 Schneiderin mukaan on sitä vastoin lähdettävä yrityksen hintatarjonnalle ominaisesta joustavuudesta. Toisessa NERA-kertomuksessa todetaan tältä osin, että valmistajien tietyn tuotteen osalta käynnistämät myyntikampanjat johtavat myynnin kasvuun kilpailijoiden vahingoksi.

129 Komissio muistuttaa todenneensa 517—519 perustelukappaleessa, että pienjännitelaitteiden kokonaiskysyntä ei ole herkkää hinnanvaihteluille tai se on joustamatonta, koska kokonaiskysyntään vaikuttavat laajalti ulkosyntyiset tekijät.

130 Komission ja Schneiderin välillä oleva mielipide-ero koskee näin ollen kuhunkin valmistajaan kohdistuvan kysynnän herkkyyttä hinnanvaihteluille. Tämä kysymys sekoittuu todellisuudessa kysymykseen kysynnän uskollisuudesta valmistajien merkkejä kohtaan.

131 Komission mielestä kahdessa NERA-kertomuksessa ei todeta, että tarjouskampanjoiden johdosta tarjouskampanjoiden tekijät olisivat voineet hankkia asiakkaita kilpailijoiltaan. Nämä toimet voivat kuitenkin myötävaikuttaa siihen, että kysynnän heikosta joustavuudesta huolimatta markkinoille tuodaan uusia tuotteita, ja niillä huolehditaan tarpeellisella tavalla siitä, että kuluttajat pysyvät merkkiuskollisina.

132 Toiseksi Schneider väittää, ettei komissio voi ristiriitaisesti menettelemättä samanaikaisesti katsoa toisaalta, että sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien huomattava merkkiuskollisuus on sellainen tekijä, jonka vuoksi kilpailijat voivat paremmin kestää ilmoitettua keskittymää, ja toisaalta, että kyseinen uskollisuus on kuitenkin sellainen merkittävä markkinoille pääsyn este, joka on otettava huomioon arvioitaessa kyseisen keskittymän kilpailua rajoittavia vaikutuksia.

133 Komissio muistuttaa, että 499 perustelukappaleen mukaan merkkiuskollisuuden asteella ei ole vaikutusta määräävää asemaa koskevaan arviointiin ja että kyseinen uskollisuus ei ole ehdotonta vaan merkittävää. Merkkiuskollisuudella ei näin ollen voida varmistaa ylipääsemätöntä suojaa nykyisten kilpailijoiden hyväksi (494 perustelukappale). Kyseistä perustelua ei kuitenkaan voida kumota sillä — eikä se ole ristiriidassa sen kanssa — että merkkiuskollisuus on potentiaalisten kilpailijoiden kannalta markkinoille pääsyn este.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

134 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että kuten toisesta NERA-kertomuksesta ilmenee, Schneider ei kyseenalaista pienjännitelaitteiden yleisen kysynnän joustavuuden heikkoutta. Osapuolten välinen mielipide-ero koskee näin ollen ainoastaan sitä Schneiderin mukaan olemassa olevaa tarvetta ottaa huomioon mahdollinen valmistajien välinen ristijousto arvioitaessa pienjännitelaitteiden eri markkinoiden kilpailun rakenteita.

135 Schneiderin väitteitä ja niiden perusteluja koskevasta esityksestä ilmenee, että viimeksi mainittu kysymys liittyy läheisesti kysymykseen sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien merkkiuskollisuudesta. Tämän johdosta toisen NERA-kertomuksen 2.1.2. kohdassa päätellään tarjouksessa olevien tuotteiden myynnin kasvun perusteella, että sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien kaltaiset asiakkaat vaihtavat nopeasti merkkiä sähkölaitteiden hintojen muuttuessa.

136 Schneider ei kuitenkaan ole riitauttanut 22 perustelukappaletta, jonka mukaan valmistajilta ostavat suoraan juuri tukkukauppiaat, joiden vähäistä herkkyyttä hinnanvaihteluille, jota komissio korostaa erityisesti 650 perustelukappaleessa, ei ole asetettu kiistanalaiseksi.

137 Ei myöskään ilmene, että Schneider olisi arvostellut 70 perustelukappaletta, jonka mukaan ainoastaan sellaiset suuret teollisuusasiakkaat tai merkittävät sähkösuunnittelijat, jotka toimivat pääkeskusten markkinoilla, joilta tukkukauppiaat puuttuvat, voivat olla kiinnostuneita ostamaan tuotteensa suoraan valmistajilta.

138 Näin ollen tiettyjen valmistajien tarjoukseen laittamien tuotteiden myynnin kasvu — olettaen, että kyseinen kasvu tapahtuu kilpailijoiden vahingoksi — ei sinällään näytä voivan kyseenalaistaa sitä sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien merkittävää merkkiuskollisuutta, jonka komissio on ottanut huomioon.

139 Ei näet ole kiellettyä katsoa, että valmistajien tarjoukseen laittamien tuotteiden myynnin kasvu johtuu tukkukauppiaista.

140 Näin ollen tarjouksessa olevien tuotteiden myynnin kasvun perusteella ei välttämättä voida päätellä, että sähkösuunnittelijat ja -asentajat olisivat taipuvaisia vaihtamaan nopeasti merkkiä, eikä näin ollen, että näiltä toimijoilta tuleva kysyntä olisi voimakkaasti ristiin joustavaa.

141 Sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien merkittävä uskollisuus pienjännitelaitteiden valmistajien merkkejä kohtaan sellaisena, kuin komissio on ottanut sen huomioon, voidaan näin ollen hyväksyä.

142 Schneider ei näin ollen ole osoittanut, että komissio on ollut väärässä käyttäessään ilmoitetun keskittymän vaikutuksia arvioidessaan kriteerinään pienjännitelaitteiden yleisen kysynnän herkkyyttä hinnanvaihteluille sen sijaan, että se olisi nojautunut sähkösuunnittelijoilta ja -asentajilta tulevan kysynnän ristijoustoon, jota ei ole näytetty toteen.

143 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo toiseksi, että koska sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien uskollisuutta on pidettävä merkittävänä, ei voida sulkea pois sitä, etteikö uuden kilpailijan olisi vaikea päästä kansallisille alakohtaisille markkinoille.

144 Ei ole kuitenkaan kiellettyä olettaa, että kyseinen uskollisuus voi myös muodostaa — tällä kertaa relevanteilla markkinoilla jo toimivan valmistajan kannalta — sellaisen tekijän, jonka avulla sillä on paremmat mahdollisuudet kestää riidanalaisen keskittymän vaikutuksia.

145 Näin ollen ei ilmene, että komissio olisi arvioinut ristiriitaisesti sähköteknikkojen merkkiuskollisuutta.

146 Kanneperuste on tämän perusteella hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee sulautumassa syntyvän yrityksen aseman yliarvioimista

— Asianosaisten lausumat

147 Schneider huomauttaa komission määritelleen maa maalta ne eri tuotemarkkinat, joita ilmoitettu keskittymä koskee, vaikka ilmoituksen tehneet osapuolet olivat hallinnollisessa menettelyssä päinvastoin väittäneet, että tietyt alakohtaiset markkinat olivat Euroopan laajuiset.

148 Palaamatta tähän määrittelyyn Schneider moittii komissiota siitä, että tämä on päätöksen V C kohdassa tehnyt ilmoitetun keskittymän vaikutuksista kokonaisanalyysin Euroopan tasolla sen sijaan, että se olisi tarkastellut asiaa maa maalta päätöksen V B kohdassa käytetyn tuotemarkkinoiden määritelmän perusteella.

149 Kyseisen kokonaisanalyysin johdosta komissio on määritellyt uuden yrityksen "Euroopan markkinajohtajaksi" ja päätellyt, että kyseisellä yrityksellä on kilpailijoihinsa nähden joukko sellaisia olennaisia etuja, joita ovat muun muassa sen maantieteellisen kattavuuden laajuus, sen suhteet tukkukauppiaisiin, sen tuotevalikoiman runsaus ja sillä olevat tuotemerkit.

150 Komissio ei kuitenkaan voi Schneiderin mukaan moittia tulevaa yritystä siitä, että tästä tulee Euroopan kiistaton markkinajohtaja, kun sen suorittama kansallisten markkinoiden tiukka määritteleminen osoittaa sitä vastoin, että yksilöidyt kilpailuongelmat ovat tiukasti maantieteellisesti rajattuja.

151 Komissio katsoo päätelleensä, että ilmoitettu keskittymä johtaa määräävän aseman luomiseen tai määräävän aseman vahvistamiseen nojautuen yksinomaan keskittymän vaikutuksia kussakin keskittymän vaikutusalaan kuuluvassa maassa koskevaan analyysiin, riippumatta siitä, olivatko kyseiset vaikutukset yhteiset kaikille kansallisille markkinoille tai erityiset ainoastaan yksille markkinoille tai eräille näistä markkinoista.

152 Komissio kieltää pyrkineensä osoittamaan, että sulautumassa syntyvällä yrityksellä olisi määräävä asema joillakin Euroopan laajuisilla alakohtaisilla markkinoilla tai että kyseisellä kokonaisuudella olisi "Euroopan markkinajohtajan" asema. Komissio korostaa, että sulautumassa syntyvä yritys olisi erityisesti hyötynyt ainutlaatuisesta maantieteellisestä kattavuudesta sekä sellaisesta tuotevalikoimasta ja tuotemerkkiyhdistelmästä, jotka ovat paljon laajemmat kuin sen kilpailijoiden.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

153 Kuten merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta annetun komission tiedonannon (EYVL 1997, C 372, s. 5, 7 kohta) 8 kohdasta ilmenee, huomioon otettavat maantieteelliset markkinat muodostuvat alueesta, jolla asianomaiset yritykset ovat sitoutuneet tarjoamaan kyseisiä tavaroita ja palveluja, jolla kilpailuedellytykset ovat riittävän yhtenäiset ja joka voidaan erottaa vierekkäisistä maantieteellisistä alueista erityisesti kilpailuedellytysten huomattavan erilaisuuden perusteella.

154 Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut, että relevantit maantieteelliset markkinat muodostuvat tietystä maantieteellisestä alueesta, jolla kyseistä tuotetta myydään ja jolla kilpailuolosuhteet ovat riittävän yhdenmukaiset kaikille taloudellisille toimijoille, jotta ilmoitetun yrityskeskittymän kilpailuvaikutuksia voidaan asianmukaisesti arvioida (yhdistetyt asiat C-68/94 ja C-30/95, Ranska ym. v. komissio, tuomio 31.3.1998, Kok. 1998, s. I-1375, 143 kohta).

155 Päätöksen V B kohdassa, jonka otsikkona on "Relevanttien markkinoiden määrittely", komissio on ottanut huomioon aikaisemmin niiden yksilöimiensä pienjännitelaitteiden eri markkinoiden ja markkinasegmenttien kansallisen laajuuden, jotka on esitetty tämän tuomion 48 kohdassa olevassa taulukossa.

156 Komissio on nojautunut päätöksen 194 perustelukappaleessa neljään tekijään päätelläkseen, että nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenteille on olemassa omat kansalliset markkinat.

157 Ensinnäkin eri maissa myytyjen tuotteiden välillä on huomattavia eroja.

158 Toiseksi hinnat määritetään kansallisella tasolla ja tiettyjen laitteiden osalta hintaerot eri maiden välillä ovat huomattavat (hinta voi olla kaksinkertainen toiseen maahan verrattuna).

159 Kolmanneksi kilpailun kannalta ratkaisevat seikat sekä tarjonnan osalta (tuotemerkkien asemointi ja myynti tukkukauppiaille) että kysynnän osalta (rakenne ja asiakkaiden odotukset) riippuvat sellaisista olennaisesti kansallisesti tekijöistä, kuten tukkukauppiaiden keskittymisestä, koosta, toiminta-alasta sekä siitä, miten asentajat käsittävät tuotemerkit ja tuotevalikoimat. Lisäksi kyseiset tekijät vaihtelevat huomattavasti maasta toiseen. Erityisesti tukkukauppiaiden keskittymisen taso vaihtelee hyvin merkittävästi maasta toiseen, ja tukkukauppiaiden ostot on järjestetty kansalliselta pohjalta (220 perustelukappale). Valmistajien ja tukkukauppiaiden väliset neuvottelut, varsinkin siltä osin kuin on kyse toimittajien valinnasta ja niiden tuotevalikoimien määrittämisestä, joita ostetaan ja myydään, käydään melkein täysin kansallisella tai alueellisella tasolla (223 perustelukappale).

160 Neljänneksi maiden välillä on merkittäviä markkinoille pääsyn ja laajentumisen esteitä. Kyseiset esteet johtuvat erityisesti asentajien "konservatiivisuudesta" (ks. 240 perustelukappale), kansallisista tavoista (ks. 194 ja 203 perustelukappale) ja siitä, ettei teknisiä standardeja ole yhteisön tasolla vielä täysin yhdenmukaistettu (ks. 201 perustelukappale), ja ne voivat edellyttää uudelta tulijalta erityisen huomattavia uppoavia investointeja.

161 Komissio korostaa 268 perustelukappaleessa, että nämä olennaiset kohdat koskevat analogisesti kaapelihyllyjä ja asennusvalmiita virtakiskojärjestelmiä.

162 Komissio toteaa samoin, että vastaanottopään sähkölaitteiden markkinoiden eri segmentit ovat laajuudeltaan kansallisia (380, 381—384, 394 ja 424 perustelukappale).

163 Ilmoitettua keskittymää koskevan analyysinsä päätteeksi komissio esittää kyseistä keskittymää vastaan joukon väitteitä, jotka koskevat määräävän aseman luomista tai määräävän aseman vahvistamista niillä eri kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa ja jotka on sellaisinaan lueteltu 782 ja 783 perustelukappaleessa (ks. tämän tuomion 57 ja 58 kohta).

164 Komissio on kuitenkin myös tukeutunut analyysissään, joka koskee riidanalaisen keskittymän vaikutuksia kaikilla kyseisen keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, niihin asemiin, jotka sulautumassa syntyvällä yrityksellä on kyseisten markkinoiden ulkopuolella, siltä osin kuin se on ottanut huomioon kyseisen yrityksen ainutlaatuisen maantieteellisen kattavuuden eli sen maantieteellisen toiminta-alan laajuuden ulottumisen koko ETA:lle.

165 Siltä osin kuin ensinnäkin on kyse sähkönjakokeskusten komponenttien kansallisista markkinoista komissio vetoaa näyttääkseen toteen sen, että uusi yritys saa ainutlaatuisen valta-aseman, "la force de l'entité combinée sur l'ensemble des marchés de matériels électriques basse tension" (yrityksen yhdistettyyn vahvuuteen kaikilla pienjännitelaitteiden markkinoilla) (551 perustelukappale), ja esittää alla esitetyssä taulukossa 30 ne pienjännitelaitteiden valikoimat, jotka Schneider-Legrandilla on tarjottavinaan kussakin luettelossa mainitussa viidessätoista maassa:

(ks. s. II-4118)

Taulukko 30

Niiden pienjännitelaitteiden markkinat, joita ilmoitettu keskittymä koskee

	Pääkeskukset (DFI)	Nousukeskukset (DBM)	Ryhmäkeskukset	Kaapelihyllyt	Asennusvalmiit virtakiskojärjestelmät	Vastaanottopään laitteet	Liitäntä ja kiinnitys	Kaapelitiet
Itävalta	*****	***	*	—	*****	**	—	***
Belgia	*****	*****	***	*	*****	**	—	***
Saksa	*	—	—	—	***	—	—	—
Tanska	***	****	****	**	*****	*****	*****	*
Espanja	****	*****	*****	—	****	***	*	**
Ranska	*****	*****	*****	—	*****	*****	*****	****
Suomi	*	***	**	—	**	***	**	**
Kreikka	*	**	**	—	*****	*****	—	*
Italia	***	****	****	**	**	*****	**	*
Irlanti	***	***	**	—	*****	*	—	—
Alankomaat	****	***	**	***	****	—	—	*
Portugali	***	***	****	—	*****	****	—	*****
Yhdistynyt kuningaskunta	*****	****	***	****	*	*	—	**
Ruotsi	**	***	***	*****	*****	****	***	*****
Norja	**	**	**	****	**	****	*****	*****

Selitys: yksi tähti (*) merkitsee 10—20 %:n osuutta myynnistä jne. viiteen tähteen (*****) saakka, joka merkitsee yli 50 %:n osuutta myynnistä.

166 Tältä osin komissio tarkentaa 550 perustelukappaleessa, että "[d]ès avant l'opération proposée, les parties disposaient chacune d'un très large éventail de produits dans le secteur des matériels électriques basse tension. Elles détenaient le plus souvent des positions très appréciables pour certains de ces produits et dans certaines zones géographiques. Ainsi, l'opération notifiée permettr[a] aux parties de combiner les positions fortes de Schneider dans les pays nordiques pour ce qui est des équipements électriques situés en aval des tableaux terminaux avec celles de Legrand dans le sud de l'Europe. De même, Schneider apporte sa présence forte sur toutes les catégories de tableaux électriques et l'adosse à la forte présence de Legrand sur l'ensemble des produits en aval" (jo ennen ehdotettua keskittymää kummallakin osapuolella oli erittäin laaja valikoima tuotteita pienjännitelaitteiden alalla. Niillä oli usein erittäin tuntuvat asemat tiettyjen näiden tuotteiden markkinoilla ja tietyillä maantieteellisillä alueilla. Ilmoitetun keskittymän ansiosta osapuolilla on siten mahdollisuus yhdistää Schneiderin vahvat asemat Pohjoismaissa ryhmäkeskuksista myötävirtaan sijaitsevien laitteiden markkinoilla Legrandin vahvoihin asemiin Etelä-Euroopassa. Schneiderilla on samoin tulevaisuudessa vahva asema kaikkien sähkönjakokeskusten ryhmien markkinoilla ja se nojaa kyseisellä asemallaan Legrandin vahvaan asemaan myötävirtaan sijaitsevien tuotteiden markkinoilla).

167 Komissio toteaa 551 perustelukappaleessa edelleen seuraavaa:

"Après l'opération notifiée, il n'exister[a] que deux pays de l'EEE (l'Allemagne et la Finlande) dans lesquels l'entité combinée ne disposer[a] pas de positions prépondérantes. Plus généralement, il convient également de signaler que Schneider déclare occuper le second rang mondial dans les matériels électriques basse tension, tandis que Legrand se présente comme le leader mondial de la distribution électrique ultraterminale [...]" (Ilmoitetun keskittymän jälkeen jäljelle jäisi ainoastaan kaksi ETA-maata (Saksa ja Suomi), joissa yhdistetyllä yrityksellä ei olisi hallitsevia asemia. Yleisesti on myös todettava, että Schneider ilmoittaa olevansa maailmassa toisella sijalla pienjännitelaitteiden osalta kun taas Legrand on maailman ykkönen vastaanottopään sähkönjakelun alalla — —).

168 Komissio huomauttaa vielä 552 perustelukappaleessa, että "aucun des concurrents de Schneider-Legrand ne disposer[a] d'une telle panoplie de produits et d'une telle couverture géographique avec des positions fortes sur les marchés en cause" (yhdelläkään Schneider-Legrandin kilpailijalla ei ole tällaista tuotekokoelmaa ja tällaista maantieteellistä kattavuutta yhdistettynä vahvoihin asemiin relevanteilla markkinoilla).

169 Siltä osin kuin toiseksi on kyse vastaanottopään sähkölaitteiden kansallisista markkinoista komissio korostaa, että sulautumassa syntyvä yritys tarjoaisi täydellisen tuotekokoelman ja kattaisi täydellisesti vailla vertaistaan koko ETA:n (654 ja 658 perustelukappale). Ehdotettu yrityskeskittymä johtaisi näin ollen komission mukaan Schneiderin Pohjois-Euroopassa ja Legrandin Etelä-Euroopassa omaamien merkittävien markkinaosuuksien yhdistymiseen (659 perustelukappale).

170 Siten vaikka komissio on ottanut huomioon pienjännitelaitteiden alakohtaisten markkinoiden kansallisen laajuuden osoittaakseen, että kyseisillä markkinoilla luodaan määräävä asema tai niillä vahvistetaan määräävää asemaa, se turvautui kuitenkin myös eri kansallisia alakohtaisia markkinoita koskeviin taloudellista vahvuutta osoittaviin seikkoihin riippumatta siitä, aiheuttiko ilmoitettu keskittymä kilpailuongelmia kyseisillä markkinoilla vai ei.

171 On kuitenkin huomattava, että määräävän aseman luominen tai tällaisen aseman vahvistaminen kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla voitiin tässä tapauksessa ymmärtää vain sellaisten näitä markkinoita koskevien taloudellista vahvuutta osoittavien seikkojen avulla, joita mahdollisesti täydennetään ottamalla huomioon ylikansalliset vaikutukset olettaen, että niiden olemassaolo näytetään esillä olevassa tapauksessa toteen. Tämä ei kuitenkaan ole tilanne.

172 Komissio on tältä osin korostanut sitä paitsi itse 534 ja 537 perustelukappaleessa, että vaikka keskittymällä luodaan esimerkiksi lisämarkkinaosuuksia kaikilla

sähkönjakokeskusten kansallisilla markkinoilla, se aiheuttaa kuitenkin kilpailuongelmia ainoastaan viidessä eri maassa, kuten jäljempänä esitetyistä taulukoista 27—29 ilmenee (s. II-4121 ja s. II-4122).

Taulukko 27

Nousukeskusten komponenttien markkinaosuudet

Luvut 2000	Koteloidut katkaisijat (%)				Pienoiskatkaisijat (%)				Kaapit (%)			
	F	I	NO	ETA	F	I	NO	ETA	F	I	NO	ETA
Schneider	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
Legrand	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
S + L	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
Hager	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
Siemens	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
ABB	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
GE[1]	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *

1— Lyhenne General Electricistä.
* Luottamuksellisia tietoja.

Taulukko 28

Ryhmäkeskusten komponenttien markkinaosuudet

Luvut 2000	Pienoiskatkaisijat (%)						Vikavirtasuojat (%)						Kotelot (%)					
	P	E	F	I	DK	ETA	P	E	F	I	DK	ETA	P	E	F	I	DK	ETA
Schneider	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
Legrand	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
S+L	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
Hager	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
Siemens	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
ABB	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *
GE	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *

* Luottamuksellisia tietoja.

Taulukko 29

Liitäntäkatkaisijoiden markkinaosuudet

	Liitäntäkatkaisijat	
	P	F
Schneider	[...] *	[...] *
Legrand	[...] *	[...] *
Schlumberger	[...] *	[...] *
S + L	[...] *	[...] *
Hager	[...] *	[...] *
GE	[...] *	[...] *

* Luottamuksellisia tietoja.

173 Samoin alla esitetyn päätöksen taulukon 35 tarkoituksena on kuvata sulautumassa syntyvän yrityksen ja sen pääasiallisten kilpailijoiden toimintaa vastaanottopään sähkölaitteiden eri markkinasegmenteillä koko ETA:n alueella.

Taulukko 35

Tärkeimpien valmistajien toiminta ryhmäkeskuksista myötävirtaan sijaitsevien laitteiden markkinoilla

	Legrand	ABB	Schneider	Siemens	Hager
Pistorasiat ja kytkimet	*** F, EL, I ** A, P * B, E, IRL, UK	** A, D, E, FIN, I, NL * IRL, S	*** DK ** FIN, S, N * B, D, F, EL	* A, D, EL	* UK
Valvontajärjestelmät			* DK	* D, FIN	
Turvajärjestelmät	** F * E, I, P		* FIN, S, NO	** D, FIN * S	
Tiedonvälitysverkon elementit	* F, I		** DK, NO * FIN, NL, S		
Kiinnitys- ja liitäntätarvikkeet	*** F * E, IRL, NL, P	** FIN	*** DK, NO ** F, FIN, S * I	* D	
Tarvikkeet kaapeliteitä varten	*** P ** A, B, E, F * EL, IRL		*** S, NO ** FIN, UK * DK, NL	* D	*** DK ** D * B, F, FIN, NL, P, S, NO

Selitys: yksi tähti (*) merkitsee 5—20 %:n markkinaosuutta, kaksi tähteä (**) 20—50 %:n markkinaosuutta ja kolme tähteä (***) yli 50 %:n markkinaosuutta.

174 Päätöksen 782 ja 783 perustelukappaleessa esitetyt väitteet määräävän aseman luomisesta tai sen vahvistamisesta koskevat kuitenkin taulukossa 35 (s. II-4123) esitetyistä kansallisista markkinasegmenteistä ainoastaan seuraavia segmenttejä:

	Legrand	ABB	Schneider	Siemens	Hager
Pistorasiat ja kytkimet	*** F[1], EL, * E[2]		* F, EL		
Valvontajärjestelmät					
Turvajärjestelmät	** F				
Tarvikkeet tietoliikenneverkkoa varten					
Kiinnitys- ja liitäntätarvikkeet	*** F		** F		
Tarvikkeet kaapeliteitä varten					

1 — Väitteet, joiden piiriin kuuluvat pistorasiat ja kytkimet sekä väite, jonka piiriin kuuluvat tiivistetyt laitteet.
2 — Väite, joka koskee myös tiivistettyjen laitteiden markkinoita.

175 Tästä seuraa, että kaikista edellä 165 kohdassa olevassa taulukossa 30 esitetyistä kansallisista alakohtaisista markkinoista sellaisia kilpailuongelmia, jotka johtuvat ehdotetun keskittymistoimen seurauksena syntyvästä määräävästä asemasta tai tällaisen aseman vahvistumisesta, aiheuttavat päätökseen sisältyvien tosiseikkojen mukaan ainoastaan seuraavat markkinat ja segmentit:

(ks. s. II-4125)

	Pääkeskukset (DFI)	Nousukeskukset (DBM)	Ryhmäkeskukset	Kaapelihyllyt	Asennusvalmiit virtakiskojärjestelmät	Vastaanottopään laitteet	Liitäntä ja kiinnitys	Kaapelitiet
Itävalta								
Belgia								
Saksa								
Tanska			****					
Espanja			*****			*** [1]		
Ranska		*****	***** [2]			***** [3]	*****	
Suomi								
Kreikka						***** [4]		
Italia		****	****					
Irlanti								
Alankomaat								
Portugali			**** [5]					
Yhdistynyt kuningaskunta				****				
Ruotsi								
Norja								

1 — Väite, joka koskee tiivistettyjen laitteiden segmenttiä.
2 — Väite, joka koskee myös liitäntäkatkaisijoiden markkinoita.
3 — Väitteet, jotka koskevat pistorasioiden ja kytkinten, tiivistettyjen laitteiden ja turvajärjestelmien markkinoita.
4 — Väite, joka koskee pistorasioiden ja kytkinten markkinoita.
5 — Väite, joka koskee myös liitäntäkatkaisijoiden markkinoita.
Selitys: yksi tähti (*) merkitsee 5—20 %:n markkinaosuutta, kaksi tähteä (**) 20—50 %:n markkinaosuutta ja kolme tähteä (***) yli 50 %:n markkinaosuutta.

176 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa siten, että komissio on lukenut tosiseikkoja koskevan esityksensä lisäksi myös tosiseikkoja koskevaan analyysiinsä sulautumassa syntyvän yrityksen maantieteellisen kattavuuden ainutlaatuisuuden siltä osin kuin kyseinen yritys kattaa koko ETA:n osoittaakseen, että kyseinen yritys saa määräävän aseman tai se vahvistaa määräävää asemaansa 782 ja 783 perustelukappaleessa esitetyissä väitteissä tarkoitetuilla sähkönjakokeskusten komponenttien sekä vastaanottopään laitteiden kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla.

177 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa tältä osin, että ilmoitettu keskittymä aiheuttaa itse päätöksessä esitettyjen asiakirjoihin perustuvien seikkojen mukaan todellisuudessa kilpailuongelmia ainoastaan Ranskassa ja kuusilla muilla kansallisilla markkinoilla.

178 Tosin kuten edellä 171 kohdassa on todettu, komissio voi pääsääntöisesti ottaa huomioon sellaiset ylikansalliset vaikutukset, jotka ovat omiaan vahvistamaan keskittymän vaikutuksia kullakin relevanteiksi katsotuilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla.

179 Näitä vaikutuksia ei voida kuitenkaan olettaa, vaan komission on osoitettava toteen niiden olemassaolo oikeudellisesti riittävällä tavalla.

180 On todettava, että 782 ja 783 perustelukappaleessa tarkoitetuilla riidanalaisen keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla alakohtaisilla markkinoilla aiheutuvia kilpailuongelmia koskevan esityksensä tueksi komissio on ottanut yksinomaan huomioon sulautumassa syntyvän yrityksen vahvuuden kaikilla muilla taulukossa 30 (s. II-4118) mainituilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla punnitsematta tätä vahvuutta kuitenkaan sen mukaan, minkälainen kilpailuvoima näillä viimeksi mainituilla markkinoilla toimivilla kyseisen yrityksen kilpailijoilla on.

181 Yhtäkään näistä kilpailijoista ei nimittäin ole mainittu taulukossa 30. Kyseisessä taulukossa ei näin ollen esitetä mitään ilmoitetun keskittymän vaikutuksista kaikkiin niihin eri kansallisiin alakohtaisiin markkinoihin, joilla ei kyseisen yrityskeskittymän vuoksi aiheudu mitään kilpailuongelmia.

182 Erityisesti on todettava, ettei taulukosta 30 ilmene, että Legrand toimi nousukeskusten komponenttien markkinoilla ainoastaan kolmessa taulukossa esitetyistä viidestätoista maasta eli Ranskassa, Italiassa ja Norjassa (ks. 530 perustelukappale), eikä näin ollen, että ehdotettu keskittymä oli omiaan aiheuttamaan kilpailuongelmia ainoastaan näissä kolmessa maassa.

183 Taulukon 30 perusteella ei myöskään voida selvittää, onko se markkinavoima, jonka sulautumassa syntyvällä yrityksellä väitetään olevan kaikilla luettelossa mainituilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, seurausta ilmoitetusta keskittymästä vai jommankumman ilmoituksen tehneen osapuolen kyseistä keskittymää edeltävästä toiminnasta markkinoilla (ks. jäljempänä 327 ja 392 kohta). Kyseisestä taulukosta ei erityisesti ilmene, että Legrand ei ennen ilmoitettua keskittymää toiminut yksilläkään kansallisilla pääkeskusten komponenttien markkinoilla ja ettei kyseinen keskittymä näin ollen voinut aiheuttaa kilpailuongelmia näillä markkinoilla (245 perustelukappale).

184 ABB:llä, Siemensillä ja GE:llä on lisäksi valtava valikoima pienjännitetuotteita (17 perustelukappale) samalla kun ABB:llä ja Siemensillä on yleensä toimintaa useissa jäsenvaltioissa (20 perustelukappale). Erityisesti on todettava, että ABB toimii kaikilla kansallisilla vastaanottopään sähkölaitteiden markkinoilla tai suurimmalla osalla näistä markkinoista samalla kun Siemens ja Hager toimivat useimmilla näistä markkinoista (644 ja 645 perustelukappale).

185 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi myöskään päätöksen rakenne huomioon ottaen hyväksyä väitettä, jonka mukaan "l'évaluation du rôle que jouera Schneider-Legrand sur une échelle européenne, loin d'infirmer la définition

géographique des marchés en cause comme étant de dimension nationale, fait partie intégrante de l'analyse des effets de la concentration sur chacun des marchés de produits et nationaux affectés" (sen aseman arvioiminen, joka Schneider-Legrandilla on tulevaisuudessa Euroopassa — asettamatta suinkaan kyseenalaiseksi sitä, että relevantit maantieteelliset markkinat on määritelty kansallisiksi markkinoiksi — muodostaa olennaisen osan sitä analyysiä, joka koskee keskittymän vaikutuksia kaikkiin keskittymän vaikutusalaan kuuluviin tuotemarkkinoihin ja kansallisiin markkinoihin) (654 perustelukappale).

186 Komissio on tältä osin suullisessa käsittelyssä vihjannut sellaisen yhtiön kykyyn ryhtyä kostotoimenpiteisiin, joka toimii kaikilla markkinoilla ja jolla on määräävä asema ETA:n maantieteellisillä markkinoilla kokonaisuudessaan.

187 Komissio korostaa kuitenkin 605 perustelukappaleessa kuhunkin asianomaiseen alueeseen viitaten, että yrityksen läsnäolo yhdistettynä erittäin laajaan tuotevalikoimaan antaa yritykselle keinot kohdistaa kilpailijoihinsa kostotoimenpiteitä.

188 Samoin sen tulkinnan mukaan, jonka komissio on itse omaksunut taulukon 30 osalta seitsemättä kanneperustetta (ks. tämän tuomion 304 kohta) koskevassa vastauksessaan, uuden yrityksen oletetaan saavan juuri näillä samoilla maantieteellisillä markkinoilla olennaista kilpailuetua vahvoista asemistaan niillä muilla tuotemarkkinoilla, joilla myös tukkukauppiaat toimivat.

189 Se, että Schneider on voinut komission 678 ja 685 perustelukappaleessa esittämän väitteen mukaan edellyttää siihen perustuen, että sillä on Espanjassa merkittävä asema sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoilla, Espanjan tukkumyyjiltä, että nämä ottavat valikoimiinsa vastaanottopään sähkölaitteet, näyttää siten koskevan ainoastaan Espanjan markkinoita.

190 Samoin 604 perustelukappaleen mukaan Schneiderin, jolla katsotaan olevan erittäin vahvat asemat pienoiskatkaisijoiden markkinoilla etenkin teollisuus- ja toimistosovellutusten osalta, väitetään omaksuneen yksinomaan Portugalissa käytännön, jonka mukaan asuinrakennussegmentillä pidetään säännönmukaisesti vireillä hintakilpailua siten, että Hager ja ABB eristetään näiltä kannattamattomilta markkinoilta ja sen omia markkinaosuuksia suojataan siten toimisto- ja teollisuussovellutusten segmenteillä.

191 Edellä olevista perusteluista seuraa, että komissio on sulautumassa syntyvän yrityksen maantieteellistä kattavuutta koskevassa analyysissään soveltanut virheellisesti asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohtaa.

192 Kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä.

Neljäs kanneperuste, joka koskee kilpailun rakenteesta tukkukauppiaiden tasolla tehtyä ristiriitaista analyysiä

— Asianosaisten lausumat

193 Schneider korostaa toisaalta siinä kokonaisarvioinnissa olevia ilmeisiä perusteluvirheitä, jonka komissio on tehnyt valmistajien ja tukkukauppiaiden välisistä voimasuhteista, sekä toisaalta niiden seurausten epäjohdonmukaisuuksia, joiden komissio on katsonut aiheutuvan erityisesti jälleenmyynnin jokseenkin suuresta keskittymisasteesta siihen kilpailupaineeseen, jota tukkukauppiaat voivat kohdistaa sulautumassa syntyvään yritykseen.

194 Komissio vastaa, että tukkukauppiaiden keskittymisaste ja näin ollen niiden yksittäinen ostovoima vaihtelevat merkittävästi maasta toiseen. Tukkukauppiaiden keskittymisasteesta riippumatta niiden välinen kilpailu ei siirry kuitenkaan valmistajien tasolle eikä joka tapauksessa niiden näistä kaikkein merkittävimpien tasolle, joiden joukossa ensimmäistä sijaa pitää sulautumassa syntyvä yritys.

195 Jälleenmyynnin matala (Italia ja Espanja) tai kohtuullinen (Portugali) keskittymisaste ei merkitse sitä, että tästä seuraava tukkukauppiaiden välinen kilpailu heijastuisi merkittävänä paineena suurimpiin valmistajiin. Tukkukauppiaiden liikkumavara suhteessa valmistajiin on sitä vastoin erityisen rajallista eikä niiden ole mahdollista esittää huomattavia vaatimuksia hintojen suhteen.

196 Niissä maissa, joissa jälleenmyynti on voimakkaasti keskittynyttä (Ranska ja Tanska), tukkukauppiaat ovat erittäin suurilta osin riippuvaisia sellaisten suurimpien valmistajien tuotteista, joilla on kaikkein tunnetuimmat tuotemerkit. Tärkeimmät valmistajat myöntävät tukkukauppiaille sitä suurempia alennuksia mitä enemmän nämä keskittävät myyntinsä niiden tuotteisiin, jolloin tukkukauppiaiden kiinnostus käyttää ostovoimaansa valmistajiin pienenee samassa suhteessa.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

197 On todettava komission tyytyneen 579—583 perustelukappaleessa tutkimaan vain varsin yleisesti valmistajien ja tukkukauppiaiden välisiä voimasuhteita valtioiden välisellä tasolla, vaikka relevanteiksi katsottujen maantieteellisten markkinoiden kansallinen ulottuvuus olisi edellyttänyt tarkkaa analyysiä maa maalta.

198 Lisäksi komission tutkinnan perusteella ei ole mahdollista katsoa toteennäytetyksi sitä, että uusi yritys on tukkukauppiaille väistämätön sopimuskumppani, ja sitä, etteivät tukkukauppiaat voi kohdistaa kyseiseen yritykseen kilpailupainetta.

199 Ensinnäkin ei vaikuta siltä, että se menetelmä, jota komissio on käyttänyt mitatakseen niitä merkittäviä vaihteluita, joita se on todennut jälleenmyynnin keskittymisasteen suhteen eri kansallisilla markkinoilla, olisi riittävän luotettava siten, että voitaisiin oikealla tavalla tukea niitä väitteitä, jotka komissio on esittänyt valmistajien ja tukkukauppiaiden välisten voimasuhteiden osalta.

200 Komissio on 26 ja 221 perustelukappaleessa lukenut siten Portugalin Espanjan kanssa niihin maihin, joissa tukkukauppiaat ovat kaikkein hajautuneimpia. Komissio toteaa myös 594 perustelukappaleessa seuraavaa: "D'une part, les installateurs et les tableautiers sont trop fragmentés pour exercer une puissance d'achat significative sur l'entité fusionnée. Il en va de même des grossistes espagnols, danois ou portugais" (Toisaalta sähköasentajat ja -suunnittelijat ovat liian hajallaan voidakseen hyödyntää merkittävää ostovoimaansa suhteessa sulautuneeseen yritykseen. Sama koskee Espanjan, Tanskan ja Portugalin tukkukauppiaita).

201 Alla esitetystä päätöksen taulukosta 6 (s. II-4132) ei kuitenkaan ilmene, että jälleenmyynnin rakenne olisi Portugalissa hajautunut, koska kahdella tukkukauppiaalla on siellä yksin hallussaan 40 prosentin osuus sähkönjakokeskusten markkinoista.

Taulukko 6

Schneiderin arvio viiden kansainvälisen tukkukauppiaskonsernin markkinaosuuksista sähkönjakokeskusten markkinoilla

	[A] *	[B] *	[C] *	[D] *	[E] *
Saksa	7	10	13	1	—
Itävalta	39	—	—	—	—
Belgia	14	14	—	—	—
Tanska	—	7	—	6	—
Espanja	4	7	8		—
Suomi	—	10	10	2	—
Ranska	42	33	—	—	—
Irlanti	3	—	6	—	6
Italia	4	4	—	—	—
Norja	—	15	10	8	—
Alankomaat	9	37	5	7	6
Portugali	33	7	—	—	—
Ruotsi	19	12	12	12	—
Yhdistynyt kuningaskunta	7	—	25	—	18

* Luottamuksellisia tietoja.

202 Joka tapauksessa jakelun rakenne Portugalissa on erilainen kuin Espanjassa, jossa kolmella tukkukauppiaalla yhdessä on 19 prosentin osuus sähkönjakokeskusten markkinoista, tai Tanskassa, jossa kahdella tukkukauppiaalla on yhdessä hallussaan 13 prosenttia markkinoista. Vastineessaan komissio määrittelee Portugalin sitä paitsi maaksi, jossa jakelu on kohtuullisen keskittynyttä, kuten komission edellä esitettyyn kanneperusteeseen antamasta vastauksesta ilmenee.

203 Toiseksi useat päätöksen kohdat (ks. em. 26 ja 221 perustelukappale) ovat ristiriidassa sen komission väitteen kanssa, jonka mukaan niissä maissa, joissa jakelun keskittymisaste on heikko, tukkukauppiaiden liikkumavara suhteessa valmistajiin on erityisen rajoittunut eikä se anna niille mahdollisuutta kohdistaa merkittävää painetta hintoihin.

204 Komissio huomauttaa 26 perustelukappaleessa Legrandin keskipitkän aikavälin suunnitelmiin viitaten, että "[d]'après les documents internes des parties, ces différences de structure [de la distribution] ne sont pas sans conséquences sur le comportement des grossistes dans les pays concernés" (osapuolten sisäisten asiakirjojen mukaan kyseiset [jakelun] rakenne-erot vaikuttavat myös tukkukauppiaiden käyttäytymiseen asianomaisissa maissa) ja että "[il] semble ainsi que, dans les pays où les grossistes sont le plus atomisés, comme le Portugal, la concurrence entre grossistes conduise à une guerre des prix qui se reporte au niveau des fabricants" (näyttää siten siltä, että niissä maissa, joissa tukkukauppiaat ovat kaikkein hajanaisimpia, kuten Portugalissa, tukkukauppiaiden välinen kilpailu johtaa hintasotaan, joka heijastuu valmistajiin). Komissio katsoo kuitenkin Legrandin omaavan tästä huolimatta vahvat asemat eteläisessä Euroopassa.

205 Komissio tarkentaa nimittäin 221 perustelukappaleessa seuraavaa:

"Comme l'indique un document interne de Legrand, 'il existe [au Portugal] plusieurs niveaux de distributeurs, principalement des indépendants, à gestion

familiale spéculative, sans politique commerciale structurée, fonctionnant à très court terme. Conséquence: forte concurrence anarchique entre eux, qui implique (i) une baisse des prix en général et de leur marge en particulier, d'où une perpétuelle pression sur les fabricants pour améliorer leurs conditions d'achats' [...]"

(Kuten Legrandin sisäinen asiakirja osoittaa, [Portugalissa] on useita eri tason jälleenmyyjiä, jotka ovat pääosin itsenäisiä, näennäisesti perheiden johtamia yrityksiä, joilla ei ole organisoitua liikepolitiikkaa ja jotka toimivat erittäin lyhyellä aikavälillä. Seuraus: niiden välillä on vahva anarkistinen kilpailu, joka merkitsee i) hintojen laskua yleensä ja erityisesti niiden voittomarginaalin pienenemistä, mistä seuraa jatkuva valmistajiin kohdistuva paine parantaa ostoehtojaan — —).

206 Komission mainitsema esimerkki Portugalista ei näin ollen ole omiaan tukemaan näkemystä, jonka mukaan niissä maissa, joissa jakelu on heikosti keskittynyttä, tukkukauppiailla ei ole mahdollisuutta kohdistaa merkittävää painetta hintoihin.

207 Samoin Legrandin Espanjaa koskevan keskipitkän aikavälin 2001—2005 suunnitelman mukaan "les marges [des distributeurs] et leur rentabilité continuent à la baisse chaque année due à la forte pression exercée sur les prix, à cause du nombre élevé de distributeurs existant sur le marché, reportant ensuite aux fabricants la baisse de ces prix" (hintoihin kohdistuvan kovan paineen vuoksi [jälleenmyyjien] marginaalit ja niiden kannattavuus laskevat koko ajan vuosi vuodelta, koska markkinoilla on jo suuri joukko jälleenmyyjiä ja tämän vuoksi kyseisten hintojen aleneminen näkyy jälkeenpäin myös valmistajien hinnoissa).

208 Kyseiset tiedot asettavat siten kyseenalaiseksi komission näkemyksen, joka on esitetty 579 perustelukappaleessa ja jonka mukaan on erittäin epätodennäköistä, että espanjalaisilla tukkukauppiailla on kullakin riittävä ostovoima hillitä merkittävästi sen sulautumassa syntyvän yrityksen kilpailukäyttäytymistä, jonka väistämätöntä luonnetta jälleenmyyntiin nähden ei lisäksi voida katsoa toteen näytetyksi, toisin kuin komissio on 581 perustelukappaleessa väittänyt (ks. jäljempänä 216 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

209 Kolmanneksi ei voida katsoa, että sitä komission päätelmää, jonka mukaan tukkukauppiaiden korkea keskittymisaste ei merkitse kuitenkaan voimakasta painetta laskea hintoja olisi riittävästi tuettu.

210 Tämän näkemyksen tueksi komissio nimittäin korostaa 582 perustelukappaleessa, että eräissä maissa, kuten Italiassa, tukkukauppiaat arvostavat Legrandin tuotteita erityisesti sen vuoksi, että ne ovat suhteellisen kalliita, minkä vuoksi tukkukauppiaat voivat saada niistä hyvän voittomarginaalin.

211 Edellä esitetystä seuraa kuitenkin toisaalta, että komissio katsoo Italian kuuluvan niihin maihin, joissa jälleenmyynti on heikosti keskittynyttä, kuten edellä 201 kohdassa esitetystä päätöksen taulukosta 6 todellakin ilmenee.

212 Viittauksella tähän maahan ei voida näin ollen osoittaa, ettei jakelun korkea keskittymisaste merkitse kuitenkaan voimakasta painetta alentaa hintoja.

213 Viittauksen osalta, joka 582 perustelukappaleessa tehdään jälleenmyynnin rakenteeseen Itävallassa, on todettava, ettei sillä ole asian kannalta merkitystä: itse päätöksen mukaan keskittymällä ei ole vaikutusta yksiinkään kyseisen maan relevantteihin alakohtaisiin markkinoihin (ks. 782 ja 783 perustelukappale).

214 Toisaalta on myös otettava huomioon sähkölaitteiden kokonaiskysynnän ominaispiirteet asiakkailta tuleva kysyntä mukaan lukien.

215 Tältä osin 213 perustelukappaleesta ilmenee, että Legrandin tuotteiden kalleus voi pikemminkin olla merkittävä este siltä osin kuin sen johdosta kyseiset tuotteet ovat joskus "inadaptés au pouvoir d'achat des clients" (asiakkaiden ostovoimaan nähden sopimattomia).

216 Neljänneksi alla esitetyssä päätöksen taulukossa 31 ei ole kuvattu esimerkein hyödyllisesti sitä 567 perustelukappaleessa annettua määritelmää, jonka mukaan sulautumassa syntyvä yritys on väistämätön sopimuskumppani suurimmalle osalle tukkukauppiaista ja joka perustuu kyseisen yrityksen erittäin merkittävään osuuteen — tietyissä tapauksissa jopa yli 40 prosentin osuuteen — kansallisesta myynnistä, eikä kyseisellä yrityksellä kussakin maassa useimmiten olevia huomattavia markkina-asemia.

217 Alla esitetyssä taulukossa 31 (s. II-4137) on esitetty prosenttimääräinen vaihteluväli, joka kuvaa sitä, kuinka paljon suurimmat valmistajat ovat myyneet kaikkia pienjännitelaitteita tukkukauppias [A:lle]. *

* Luottamuksellinen tieto.

Pienjännitelaitteiden myynnin prosenttimäärät tukkukauppias [A:lle]

	Schneider-Legrand	Siemens	Möller	Gewiss	ABB	GE	Hager	Muut
Itävalta	0—10	0—10	0—10	0—10	10—20	—	0—10	>70
Belgia	10—20	0—10	0—10	—	0—10	0—10	0—10	>70
Saksa	0—10	0—10	0—10	—	10—20	0—10	10—20	>50
Espanja	10—20	0—10	0—10	—	0—10	—	0—10	>70
Ranska	40—50	0—10	0—10	0—10	0—10	0—10	0—10	>40
Italia	30—40	0—10	—	0—10	0—10	0—10	0—10	>50
Alankomaat	0—10	0—10	0—10	—	0—10	0—10	0—10	>80
Portugali	30—40	0—10	0—10	—	0—10	0—10	0—10	>50
Yhdistynyt kuningaskunta	0—10	0—10	0—10	0—10	0—10	0—10	0—10	>80
Ruotsi	10—20	0—10	0—10	—	0—10	0—10	0—10	>80

* Luottamuksellinen tieto.

218 Koska sellaista seikkaa ei ole, joka osoittaisi, kuten edellä olevasta taulukosta 6 ilmenee sähkönjakokeskusten markkinoiden osalta, että pienjännitetuotteiden jälleenmyynti on kokonaisuudessaan kansallisesti keskittynyttä, taulukon 31 perusteella on mahdotonta päätellä, että sulautumassa syntyvä yritys olisi väistämätön sopimuskumppani kansallisille tukkukauppiaille pienjännitelaitteiden osalta kokonaisuudessaan.

219 Taulukoiden 31 ja 6 vertailun perusteella — olettaen, että tällainen vertailu on mahdollinen, koska taulukko 6 koskee ainoastaan sähkönjakokeskusten komponentteja — ei myöskään voida missään tapauksessa katsoa, että uuden yrityksen myynnin osuus tukkukauppiaille olisi merkittävä.

220 Se, että taulukon 31 mukaan Schneider-Legrand-konserni on toimittanut tukkukauppias [A:lle] * noin 30—40 prosenttia tämän Italiassa myymistä pienjännitelaitteista, ei riitä mittaamaan sen taloudellisen vahvuuden todellista arvoa, joka kyseisellä konsernilla on jälleenmyynnissä kyseisessä maassa.

221 Toisaalta kyseisen tukkukauppiaan osuus Italian sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoista on ainoastaan 4 prosenttia. Kuitenkin komission itsensä mukaan kun määritetään sitä, miltä osin valmistajien kilpailuasemaan vaikuttaa ratkaisevasti niiden pääsy jakelukanavaan, on otettava huomioon se, kuinka pysyvästi tukkukauppiaat ovat sijoittautuneet.

222 Komissio korostaa siten 73 perustelukappaleessa, että "la position concurrentielle des différents fabricants sera en grande partie déterminée par [...] leur accès aux grossistes, au moins pour les États membres dans lesquels ceux-ci sont suffisamment implantés" (eri valmistajien kilpailuasemaan vaikuttaa suurissa määrin — — valmistajien myynti tukkukauppiaille ainakin niissä jäsenvaltioissa, joihin valmistajat ovat riittävissä määrin sijoittautuneet).

* Luottamuksellinen tieto.

223 Toisaalta taulukko 6 ei ole lainkaan tyhjentävä. Kuten komissio tarkentaa 72 perustelukappaleessa, valmistajat eivät välttämättä myy samoille tukkukauppiaille. Kaikkein tärkeimmät valmistajat työskentelevät lähinnä suurten kansainvälisten konsernien kanssa, kun taas pienimmät kilpailijat toimivat pikemminkin alueellisella tasolla ja työskentelevät puolestaan pienempien tukkukauppiaiden kanssa.

224 Ensimmäisestä NERA-kertomuksesta, jota komissio ei tältä osin ole riitauttanut, seuraa, että Legrandin arvioiden mukaan Italian vastaanottopään sähkölaitteiden markkinoilla toimii noin 800 tukkukauppiasta.

225 Lisäksi 63 perustelukappaleesta ilmenee, että ne paikalliset tukkukauppiaat, joilta asentajat tekevät hankintansa, eivät välttämättä ole kansainvälisten tukkukauppiaiden tytäryhtiöitä.

226 Samoin perustein ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei myöskään voi katsoa toteen näytetyksi sitä komission 676 perustelukappaleessa esittämää väitettä, jonka mukaan uudella ryhmittymällä "représentera une part importante du chiffre d'affaires des grossistes et, par voie de conséquence, une part importante du montant de leurs achats dans la plupart des États membres de l'EEE (voir de plus ci-dessus le tableau 31)" (on merkittävä osuus tukkukauppiaiden liikevaihdosta ja näin ollen merkittävä osuus näiden suorittamien ostojen määrästä suurimmassa osassa ETA:n jäsenvaltioita (ks. jäljempänä taulukko 31, s. II-4137)).

227 Toisin kuin komissio väittää 637 perustelukappaleessa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei myöskään voi hyväksyä sitä näkemystä, jonka mukaan sulautumassa syntyvä yritys saisi Yhdistyneen kuningaskunnan sähkönjakelutu-

otteiden markkinoilla etuoikeutetun pääsyn jakelukanavaan sillä perusteella, että sen osuus Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhden kaikkein merkittävämmän tukkukauppiaan toteuttamasta sähkönjakelutuotteiden myynnistä on 10—20 prosenttia, kun taas toiseksi suurimman toimittajan osuus kyseisen tukkukauppiaan myynnistä on alle 10 prosenttia.

228 Schneider-Legrand-konsernin ja toiseksi suurimman toimittajan välinen ero on epämääräinen, koska se voi olla alle 1 prosenttia tai yli 19 prosenttia, joten sitä ei voida ottaa huomioon luotettavana osoituksena etuoikeutetusta pääsystä jakelukanavaan.

229 Samasta syystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi hyväksyä 573 perustelukappaleessa tehtyä päätelmää, jonka mukaan Schneider-Legrand-konserni on Espanjassa suhteellisesti merkittävämpi kuin sen kilpailijat, kun otetaan huomioon ne välit, joilla pienjännitelaitteiden markkinoiden tärkeimpien toimijoiden osuudet [A:n] * myynnistä vaihtelevat ja jotka on mainittu taulukossa 31, jossa esitetyt markkinaosuuksien vaihteluvälit ovat aivan yhtä epätarkkoja.

230 Tämän johdosta uuden yrityksen tukkukauppiaiden kannalta väistämätöntä luonnetta tai tukkukauppiailta puuttuvaa mahdollisuutta kohdistaa kyseiseen yritykseen kilpailupainetta ei ole pätevästi näytetty toteen.

231 Kanneperuste on näin ollen todettava perustelluksi.

* Luottamuksellinen tieto.

Viides kanneperuste, joka koskee sen analyysin puutteellisuutta, joka on tehty ilmoitetun keskittymän vaikutuksista niihin eri kansallisiin alakohtaisiin markkinoihin, joita komission esittämissä väitteissä tarkoitetaan

— Asianosaisten lausumat

232 Schneider katsoo, että komission Euroopan tasolla tekemä analyysi ilmoitetun keskittymän vaikutuksista on johtanut siihen, että komissio on korvannut sulautumassa syntyvän yrityksen asemaa kaikilla keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla kansallisilla markkinoilla koskevan analyysin yleisillä seikoilla. Tällaisen analyysin suorittamisen sijasta komissio on antautunut esittämään yleisiä seikkoja uuden yrityksen ylivoimaisesta tuotevalikoimasta ja merkkiyhdistelmästä. Komissio on todellisuudessa ekstrapoloinut keskittymästä seuraavan kilpailutilanteen Ranskan alakohtaisilla markkinoilla muille kansallisille tuotemarkkinoille.

233 Komission mukaan keskittymää koskeva analyysi on rakennettu siten, että siinä esitetään ryhmittäin eri keskittymän vaikutusalaan kuuluvia markkinoita koskevat väitteet, joskin sellaisilla eri tasoilla ja sellaisten eri menetelmien mukaan, jotka on huolellisesti selkeytetty. Yleinen esitys ei ole vääristänyt kutakin ilmoitetun keskittymän vaikutusalaan kuuluvia markkinoita koskevaa myöhempää analyysiä vaan se on tämän lisäksi myös selventänyt hyödyllisesti kustakin näistä markkinoista tehtyä kilpailuanalyysiä.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

234 Seitsemättä kanneperustetta koskevassa vastauksessaan (ks. jäljempänä 304 kohta) komissio väittää, että taulukolla 30 (ks. edellä 165 kohta, s. II-4118) pyritään osoittamaan, että uusi yritys saa kaikilla ilmoitetun keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla huomattavaa kilpailuetua siitä, että samoilla

maantieteellisillä markkinoilla sillä on vahva asema sellaisilla muilla tuotemarkkinoilla, joilla samat tukkukauppiaat toimivat (*567*—*578* perustelukappale).

235 Ottaessaan huomioon tämän taloudellista vahvuutta osoittavan seikan, joka perustuu siihen pienjännitelaitteiden valikoimaan, jonka sulautumassa syntyvä yritys tarjoaa tukkukauppiaille, komissio on nojautunut asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 1 kohdan b alakohtaan, kuten sen suullisessa käsittelyssä antamista vastauksista ilmenee.

236 Tässä säännöksessä tarkennetaan todella, että arvioidessaan keskittymän soveltuvuutta yhteismarkkinoille komissio ottaa huomioon asianomaisten yritysten pääsyn toimitusmarkkinoille ja näin ollen niiden pääsyn jakelukanavaan.

237 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, ettei komissio ole arvioinnissaan, joka koskee uuden yrityksen taloudellista vahvuutta kaikilla niistä kansallisista alakohtaisista markkinoista, joihin keskittymä vaikuttaa ja jotka on lueteltu päätöksen 782 ja 783 perustelukappaleessa, ottanut kyseistä seikkaa asianmukaisesti lukuun niiden jälleenmyynnin rakennetta koskevan analyysin puutteellisuuksien ja ristiriitaisuuksien vuoksi, jotka on todettu tutkittaessa neljättä kanneperustetta.

238 Näiden puutteiden johdosta ei voida katsoa osoitetuksi, että sulautumassa syntyvällä yrityksellä olisi kaikilla niillä kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin ilmoitettu keskittymä vaikuttaa, mahdollisuus pakottaa tukkukauppiaat jälleenmyymään sellaisia muita sen valikoimaan kuuluvia tuotteita, joita nämä eivät tähän mennessä ole myyneet.

239 Lisäksi se, että komissio katsoo Schneider-Legrand-ryhmän tuotevalikoiman olevan ainutlaatuinen, perustuu niiden erityyppisten pienjännitelaitteiden abstraktiseen yhteenlaskuun, joita konserni tarjoaisi koko ETA:n alueella, eikä sen tuotevalikoiman arviointiin, jonka kyseinen konserni todella tarjoaisi kaikilla

niillä kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin ehdotettu keskittymä vaikuttaa ja joita päätöksen 782 ja 783 perustelukappaleessa esitetyt väitteet koskevat.

240 Kuten edellä on korostettu, komissio nimittäin katsoo, että ilmoitetun keskittymän johdosta osapuolilla on mahdollisuus "combiner les positions fortes de Schneider dans les pays nordiques pour ce qui est des équipements électriques situés en aval des tableaux terminaux avec celles de Legrand dans le sud de l'Europe" (yhdistää Schneiderin vahvat asemat Pohjoismaissa ryhmäkeskuksista myötävirtaan sijaitsevien laitteiden markkinoilla Legrandin vahvoihin asemiin Etelä-Euroopassa) ja tukea Schneiderin vahvaa asemaa "sur toutes les catégories de tableaux de distribution électrique" (kaikkien sähkönjakokeskusten ryhmien markkinoilla) "forte présence de Legrand sur l'ensemble des produits en aval" (Legrandin vahvaan asemaan kaikilla myötävirtaan sijaitsevien tuotteiden markkinoilla) (550 perustelukappale). Sulautumassa syntyvällä yrityksellä olisi siten komission mukaan täydellinen tuotemerkkivalikoima, joka kattaa kaikki jakokeskuksista myötävirtaan sijaitsevien sähkölaitteiden markkinat (654 perustelukappale).

241 Toisin kuin edellä mainitun 654 perustelukappaleen perusteella voitaisiin kuvitella, päätöksestä ei kuitenkaan seuraa, että yhdistetty yritys tarjoaisi välttämättä kaikilla niistä kansallisista markkinoista, joita päätöksen 782 ja 783 perustelukappaleessa luetelluilla väitteillä tarkoitetaan, täydellisen valikoiman pienjännitelaitteita.

242 Edellä 173 kohdassa esitetystä taulukosta 35 ilmenee siten, ettei Schneider-Legrand-ryhmä edes toimi tietyillä vastaanottopään sähkölaitteiden markkinasegmenteillä Ranskassa, Italiassa ja Espanjassa. Erityisesti on todettava, ettei Schneider-Legrand-konserni toimi valvontajärjestelmien segmentillä edes Ranskassa.

243 On ilmeistä, että komissio on rekonstruoinut sulautumassa syntyvän yrityksen tuotevalikoiman maiden rajat ylittävällä tavalla. Kyseisen abstraktin valikoiman ei voida kuitenkaan katsoa pätevästi osoittavan sitä taloudellista vahvuutta, joka kyseisellä yrityksellä olisi kaikilla niillä eri kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa.

244 On nimittäin selvää, että valmistajien myymistä ja tukkukauppiaiden ostamista tuotevalikoimista päätetään melkein kokonaan kansallisella tai alueellisella tasolla (edellä mainittu 223 perustelukappale).

245 Sitä paitsi sen lisäksi, ettei taulukossa 30 esimerkiksi mainita uuden yrityksen kilpailijoilla keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla olevien markkinaosuuksien suuruutta tai niiden hajaantumista, kyseisessä taulukossa esitetään ainoastaan laajasti ne välit, joilla markkinaosuudet vaihtelevat, sellaisten riittävän tarkasti määritettyjen markkinaosuuksien sijasta, joiden perusteella yksin voidaan mitata kyseisen yrityksen taloudellisen vahvuuden todellinen arvo. Sama koskee taulukkoa 35.

246 Vaikuttaa siltä, että komission omaksuma abstrakti lähestymistapa on jopa saanut sen yliarvioimaan suoraan uuden ryhmittymän vahvuutta tietyillä niillä kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa. Päätöksen 550 perustelukappaleessa esitetty väite, jonka mukaan Schneider saa vahvan aseman kaikkien sähkönjakokeskusten ryhmien markkinoilla, on myös ristiriidassa edellä 172 kohdassa esitetyn taulukon 28 kanssa, josta ilmenee, että komission mukaan Schneiderin markkinaosuudet Italian ryhmäkeskusten komponenttien markkinoilla ovat suuruudeltaan [— —] * ja [— —]*.

247 Lisäksi on suhteutettava sitä merkitystä, jonka komissio on antanut pienjännitelaitteiden valikoiman laajuudelle sinällään. Komissio huomauttaa 507 perustelukappaleessa, että ilmoituksen tehneiden osapuolten mukaan "pour être crédible dans les tableaux divisionnaires et les tableaux terminaux, il faut disposer de l'offre complète des composants (armoires, fusibles, disjoncteurs, protections différentielles et appareils de commande, etc.) correspondant à ces tableaux, et [...] dans l'installation répartie, il est nécessaire pour les fabricants de disposer de gammes complètes de produits" (uskottavuus nousukeskusten ja ryhmäkeskusten markkinoilla edellyttää sitä, että kyseisiin keskuksiin sopivien komponenttien (kaapit, varokkeet, katkaisijat, vikavirtasuojat ja ohjauslaitteet, yms.) tarjonta on kattava, ja — — väliintulevien asennustarvikkeiden osalta on tarpeen, että valmistajilla on tarjottavinaan täydelliset tuotevalikoimat).

* Luottamuksellinen tieto.

248 Vaikka valmistajan tarjoaman tuotevalikoiman laajuus voi olla menestystekijä, 507 perustelukappaleesta ei silti seuraa, että valmistajan olisi välttämättä pystyttävä tarjoamaan tukkukauppiaille kaikkia pienjännitelaitteita tai että tukkukauppiaiden tarkoitus olisi vähentää erotuksetta toimittajiensa määrää kaikilla pienjännitelaitteiden alakohtaisilla markkinoilla.

249 Kaikilla osapuolten suurilla kilpailijoilla (kuten ABB, Siemens tai Hager) on joka tapauksessa myös 141 perustelukappaleen sanamuodon mukaan täydellinen valikoima sähkönjakokeskusten komponentteja, minkä johdosta niillä pitäisi olla mahdollisuus vastata 82 perustelukappaleessa korostettuun tarpeeseen omata mahdollisimman laajat tuotevalikoimat tällä sektorilla.

250 Komissio huomauttaa vielä 507 perustelukappaleessa, että kaikilla suurilla valmistajilla, joita ovat Schneiderin ja Legrandin lisäksi myös ABB, Siemens ja GE, on valikoimissaan yli 2 000 nousukeskusten komponenttien eri mallia ja yli 5 000 ryhmäkeskusten komponenttien eri mallia.

251 Komissio huomauttaa samoin 17 perustelukappaleessa, että ABB:llä, Siemensillä ja GE:llä on valtava valikoima pienjännitetuotteita. Päätöksen 507 perustelukappaletta luettaessa ilmenee lisäksi, että myös suurten valmistajien ryhmäkeskuksista myötävirtaan tulevia laitteita ja lisälaitteistoja koskevissa tuoteluetteloissa on useita tuhansia eri malleja.

252 Lisäksi myös tietyt sähkönjakokeskusten komponentit voidaan korvata muiden tuotemerkkien malleilla (136 ja 163 perustelukappale). Komissio korostaa tältä

osin 168 perustelukappaleessa, että "monomarquisme" (yhteen tuotemerkkiin pitäytyminen) ei ole absoluuttista ryhmäkeskusten eikä nousukeskusten osalta.

253 Lisäksi korvaaminen ei päätöksen mukaan näytä millään tavalta poissuljetulta toistaalta sähkönjakokeskusten komponenttien ja toisaalta muun tyyppisten pienjännitelaitteiden välillä.

254 Lopuksi on myös otettava huomioon se merkittävä asema, jossa komissio katsoo lopullisten käyttäjien ja rakennusprojektin johtajien olevan "näkyviä" laitteita (pistorasiat, katkaisijat, kaapelitiet yms.) valittaessa, sillä näiden valintakriteereinä ovat pikemminkin estetiikka ja toimivuus (66 ja 79 perustelukappale) kuin laajan tuotevalikoiman saatavuus.

255 Komissio ei näin ollen ole arvioidessaan sulautumassa syntyvän yrityksen taloudellista vahvuutta niillä keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, jotka on esitetty 782 ja 783 perustelukappaleessa, voinut laillisesti nojautua sellaiseen tuotevalikoimaan, jonka osalta väitetään, että kilpailijoilta puuttuu vastaava tuotekokoelma, kun kyseisen tuotevalikoiman abstrakti sisältö on saatu laskemalla yhteen ne eri tyyppiset pienjännitelaitteet, joita sulautumassa syntyvä yritys tarjoaisi koko ETA:n alueella.

256 Tästä seuraa, että komissio on toistamiseen yliarvioinut uuden yrityksen taloudellisen vahvuuden 782 ja 783 perustelukappaleessa tarkoitetuilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla ottamalla analyysissään, joka koskee keskittymän vaikutuksia näihin markkinoihin, lukuun sellaisen täydellisen tuotevalikoiman, joka ei vastaa sitä todellista kilpailutilannetta, joka markkinoilla vallitsisi ilmoitetun keskittymän jälkeen.

257 Samat perustelut on esitettävä sulautumassa syntyvän yrityksen tuotemerkkikokoelman osalta, jonka ainutkertaisuus perustuu samalla tavalla ilmoituksen tehneillä osapuolilla koko ETA:n alueella olevien tuotemerkkien abstraktiin yhteen niputtamiseen.

258 Näin ollen koska Schneider-Legrand-ryhmä ei välttämättä tarjoa koko pienjännitetuotteiden valikoimaa kaikilla niillä eri kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa, sillä ei välttämättä ole kyseisillä markkinoilla käytettävinään kaikkia niitä tavaramerkkejä, jotka sillä on hallussaan koko ETA:lla.

259 Lisäksi on otettava huomioon kaikilla eri kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla toimivien muiden kilpailijoiden määrä ja tunnettuus. Eräästä komission suullisessa käsittelyssä yhteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kysymykseen antamasta vastauksesta seuraa siten, että neljän edellä 172 kohdassa esitetyissä taulukoissa 27 ja 28 mainitun yrityksen kanssa kilpaillessaan Schneider-Legrand-ryhmällä on esimerkiksi ryhmäkeskusten komponenttien markkinoilla Tanskassa, Espanjassa ja Portugalissa käytettävissään ainoastaan kaksi tuotemerkkiä.

260 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa myös, että vaikka komponenttivalikoimien ja tuotemerkkien merkitys kilpailun kannalta hyväksytään, tuotemerkin voima perustuu kuitenkin pääasiallisesti sen eri rakenneosien kilpailukykyyn, kuten komissio itse korostaa 176 perustelukappaleessa.

261 Tämä seikka suhteuttaa sitä merkitystä, jonka komissio on perusteluissaan antanut sulautumassa syntyvän yrityksen tuotemerkkiyhdistelmälle.

262 Tästä seuraa, että komissio on tehnyt virheen kun se on ottanut huomioon sulautumassa syntyvällä yrityksellä koko ETA:lla käytettävinään olevan tuotevalikoiman ja tuotemerkkiyhdistelmän arvioidessaan kyseisen yrityksen taloudellista vahvuutta kaikilla niillä eri kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa.

263 Komissio on tältä osin soveltanut virheellisesti asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohtaa.

264 Kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä.

Kuudes kanneperuste, joka koskee niitä ilmeisiä arviointivirheitä, jotka liittyvät analyysiin ilmoitetun keskittymän vaikutuksista tiettyihin sähkönjakokeskusten komponenttien kansallisiin markkinoihin

— Asianosaisten lausumat

265 Schneider riitauttaa sen, että kun komissio on laskenut sulautumassa syntyvän yrityksen kahden suurimman kilpailijan eli ABB:n ja Siemensin markkinaosuuksia, komissio on kieltäytynyt ottamasta huomioon sitä vähäistä merkityksellisempää osuutta sähkönjakokeskusten komponenttien myynnistä, joka muodostuu kyseisten kahden yhtiön myynnistä sellaisille sähköasentajille ja -suunnittelijoille, jotka ne ovat integroineet vertikaalisesti ryhmäänsä.

266 Siltä osin kuin kuka tahansa sähkönjakokeskusten valmistaja voi voittaa suurten rakennushankkeiden osalta käynnistetyn tarjouskilpailun, niitä on pidettävä toistensa välittöminä kilpailijoina riippumatta siitä, ovatko ne integroineet itseensä sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien toimintaa.

267 Ilmoituksen tehneet osapuolet väittävät antaneensa komissiolle konkreettisia esimerkkejä sellaisista tarjouskilpailuista, joissa ne ovat joutuneet kilpailemaan välittömästi sellaisten tarjousten kanssa, jotka ABB ja Siemens ovat jättäneet integroitujen tytäryhtiöidensä välityksellä.

268 Tämä kilpailu on osoitus siitä, että on olemassa kunkin valmistajan suosimista jakelukanavista itsenäiset markkinat. Sähkönjakokeskusten komponenttien markkinat erottuvat tältä osin ratkaisevasti tilanteesta, jossa sisäinen tuotanto on tarkoitus siirtää yksinomaan yrityksen omaan kulutukseen.

269 Koska komissio on kieltäytynyt ottamasta huomioon ABB:n ja Siemensin integroitua myyntiä, se on aliarvioinut näiden kahden yhtiön markkinaosuudet ja yliarvioinut näin ollen uuden yrityksen taloudellisen vahvuuden nousukeskusten komponenttien Ranskan ja Italian markkinoilla sekä ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan, Espanjan, Ranskan, Italian ja Portugalin markkinoilla.

270 Schneider arvostelee tämän jälkeen komissiota siitä, että tämä on tehnyt ilmeisen arviointivirheen laskiessaan ABB:n ja Siemensin integroidun myynnin määrää. Schneider toteaa arvioineensa, että sähkönjakokeskusten myynnin osalta Euroopassa huomioon otettavan integroidun myynnin osuus on [— —] * liikevaihdosta. Kyseinen prosenttiosuus on paljon suurempi kuin Siemensin 21.8.2001 pidetyssä istunnossa ilmoittama 5 prosenttia, jonka komissio on tutkimatta ottanut huomioon 527 perustelukappaleessa.

* Luottamuksellinen tieto.

271 Schroder Salomon Smith Barney -tutkimuksessa vahvistetaan Schneiderin arvio seuraavaa sanamuotoa käyttäen:

"Around [— —] * of [Automation] & [Drives] 2000 sales that includes Low Voltage Activities were made to other Siemens divisions."

272 Komissio vastaa, ettei se ole ottanut huomioon sitä, miten paljon ABB ja Siemens ovat integroidusti myyneet komponentteja, siitä syystä, ettei kyseisiä tuotteita voida välittömästi suunnata uudelleen vapaille markkinoille. Kyseiset tuotteet eivät sellaisinaan muodosta suoraa kilpailun painetta eikä niitä pitäisi ottaa lukuun laskettaessa asianomaisten yritysten markkinaosuuksia erityisesti kun kyseessä oleville tuotteille tuodaan lisäarvoa (yrityskeskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi 3 päivänä toukokuuta 2000 tehty komission päätös 2002/174/EY, asia COMP/M.1693 — Alcoa/Reynolds, EYVL 2002, L 58, s. 25). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on komission mukaan hyväksynyt tämän päätöskäytännön asiassa T-221/95, Endemol v. komissio, 28.4.1999 antamassaan päätöksessä (Kok. 1999, s. II-1299, 109 kohta).

273 Kukin nousukeskusten ja ryhmäkeskusten vertikaalisen tuotantoketjun kolmella eri tasolla toimiva toimijoiden ryhmä tuo komponenteille lisäarvoa (tukkukauppiaat (noin 20 prosenttia), sähkösuunnittelijat (noin 15—20 prosenttia) ja sähköasentajat (noin 80 prosenttia)) ennen kuin komponentit asennetaan lopullisen asiakkaan luokse (523 perustelukappale ja vastineen 179 kohta).

274 Schneider ei näin ollen voi moittia komissiota siitä, että tämä on tehnyt eron väitettyjen jakeluteiden välillä, koska ABB:n ja Siemensin integroitujen toimintojen yhteydessä käytettyjä komponentteja ei myydä vaan ne liitetään välittömästi koottuihin ja kaapeloituihin (sähkösuunnittelijan toiminta) tai asennettuihin (sähköasentajan toiminta) keskuksiin.

* Luottamuksellinen tieto.

275 Jotta nämä sisäiset myynnit olisivat käytettävissä lyhyen ajan kuluessa ja mahdollisimman vähäisin kustannuksin, asianomaisilla valmistajilla pitäisi olla taloudellista etua asettaa integroidussa toiminnassaan käyttämänsä komponentit saataville vapaille markkinoille.

276 Schneider ei tältä osin voi ilman ristiriitaa väittää samanaikaisesti, että toisaalta ABB ja Siemens olisivat olleet valmiita luopumaan myynnistä sähkösuunnittelijoina tai -asentajina lisätäkseen komponenttien myyntiä valmistajina ja toisaalta, että kyseiset kaksi toimijaa saivat kilpailuetua integroiduista toiminnoistaan. Lisäksi kyseisistä myynneistä luopumiset hyödyttäisivät sellaisia kolmansia sähkösuunnittelijoita ja -asentajia, jotka eivät välttämättä käytä ABB:n ja Siemensin komponentteja.

277 Vaikka oletettaisiin, että kyseiset kaksi yhtiötä ovat kiinnostuneita tekemään näin, niillä on kuitenkin oltava vielä käytössään keino saada kaupaksi "entiset sisäiset myyntinsä", mikä edellyttää erityisesti sitä, että niillä on parempi pääsy jakeluverkostoon sekä tunnettu tuotemerkki.

278 Sisäistä tarjontaa ei näin ollen voida selvästikään välittömästi korvata tarjonnalla vapaille markkinoille, minkä johdosta ABB:n ja Siemensin sisäistä myyntiä ei voida ottaa lukuun niiden markkinaosuuksia koskevassa laskelmassa.

279 Komissio toteaa siltä osin kuin on kyse ABB:n ja Siemensin sisäisesti myymien komponenttien määrällisestä arviosta, että se on tehnyt tällaisen arvion toimijoiden toimittamien tietojen perusteella pelkästään toissijaisesti osoittaakseen, että kyseisen myynnin vaikutus on vähäinen.

280 Schneiderin ehdottamat eri arviointimenetelmät eivät komission mukaan ole vakuuttavia. Integroidun myynnin mukaan lukeminen sen jälkeen kun sen määrä on ensin arvioitu, muuttaa voimasuhteita kyseisillä markkinoilla joka tapauksessa ainoastaan marginaalisesti (528 perustelukappale).

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

281 Ensinnäkin ensimmäisestä NERA-kertomuksesta, jota komissio ei tältä osin ole arvostellut, ilmenee, että suuret rakennushankkeet toteutetaan yleensä sellaisten tarjouskilpailujen perusteella, joihin valmistajat tekevät tarjouksensa suoraan.

282 Ei voida kiistää, että tällaisten kilpailuttamismenetelmien yhteydessä ABB ja Siemens kilpailevat integroituina tuottajina Schneiderin kaltaisten integroitumattomien vastapuoltensa kanssa joko välittömästi silloin kun viimeksi mainitut liittyvät yhteen sähkösuunnittelijoiden ja -asentajien kanssa tarjouksensa esittääkseen, tai välillisesti silloin kun kyseiset samat valmistajat myyvät keskusten komponentteja sellaiselle sähkösuunnittelijalle, joka voittaa tarjouskilpailun. Näissä kahdessa tilanteessa integroitumattomien valmistajien hintoihin kohdistuu suoraan kilpailupainetta ABB:n ja Siemensin samassa tarjouskilpailuissa tekemien rinnakkaisten tarjousten kautta.

283 Näin ollen niitä perusteluja, joihin komissio on nojautunut kieltäytyessään ottamasta huomioon ABB:n ja Siemensin sähkönjakokeskusten vertikaalisen tuotantoketjun kolmella tasolla tapahtuvaa sähkönjakokeskusten komponenttien integroitua myyntiä, ei voida pitää sellaisena ratkaisuna, joka soveltuisi suurten rakennushankkeiden toteuttamiseksi käynnistettyihin tarjouskilpailuihin osallistuvien tuottajien välillä käydyn suoran kilpailun muotoihin.

284 Kyseinen valmistajien välinen välitön kilpailu, jolle on ominaista se, ettei mukana ole tukkukauppiaita, näkyy lisäksi epäsuorasti läpi päätöksen V A kohdasta, jossa kuvataan pienjännitelaitteiden alaa kokonaisuudessaan.

285 Komissio korostaa, että monimutkaisten asioiden kanssa työskentelevät suuret asiakkaat ja suuret sähkösuunnittelijat tekevät hankintansa usein suoraan valmistajilta (25 ja 29 perustelukappale).

286 Komissio toteaa 41 perustelukappaleessa, että suurimmassa osassa tuotantosopimuksista ja suurista rakennussopimuksista valmistajat myyvät asianomaiset sähkölaitteet suoraan joko — suurien teollisuuslaitosten osalta — lopullisille asiakkaalle tai suurille sähkösuunnittelijoille.

287 Päätöksen 71 perustelukappaleessa komissio huomauttaa vielä, että suuret hankkeet ja sellaiset muut asennukset, joiden kohdalla tukkukauppiaat toimivat valmistajien ja sähköasentajien (tai sähkösuunnittelijoiden) välisenä välttämättömänä välikätenä, on erotettava toisistaan, ja päättelee tämän jälkeen 79 perustelukappaleessa, että tuotantosopimusten ja suurten rakennussopimusten osalta rakennushankkeen johtaja tai suuri sähkösuunnittelija vastaa yleensä laitteiden valinnoista ja laitteet noudetaan suoraan valmistajilta.

288 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi pitää osoitettuna, että ABB:n ja Siemensin integroidun myynnin huomioon ottaminen niiden markkinaosuuksia laskettaessa vaikuttaisi joka tapauksessa ainoastaan marginaalisesti voimasuhteiden arviointiin relevanteilla markkinoilla.

289 Vaikka myönnettäisiin, että ABB ja Siemens toimivat perinteisesti teollisuusasiakkaiden kanssa, millaisen ajatuksen komissio näyttää hyväksyvän 42 perustelukappaleessa, tämä seikka on kuitenkin vain omiaan suurentamaan näiden kahden yhtiön integroidun myynnin määrällistä merkitystä niiden markkinaosuuksissa.

290 Toisin sanoen on syytä ottaa huomioon, että koska Legrand ei toimi pääkeskusten komponenttien alalla, kilpailu ei rajoitu riidanalaisen keskittymän seurauksena tällä alalla merkittävästi (245 perustelukappale).

291 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa lopuksi, että 17 perustelukappaleen mukaan myös Schneiderin kolmas tärkeä kilpailija, GE, on tietyissä määrin vertikaalisesti integroitunut.

292 Komissio on näin ollen väärässä kieltäytyessään ottamasta ABB:n ja Siemensin markkinaosuuksissa huomioon sähkönjakokeskusten komponenttien integroitua myyntiä.

293 Kun komissio on sitä mieltä, että integroidun myynnin huomioon ottamisella on ainoastaan marginaalinen vaikutus, se nojautuu ABB:n ja Siemensin tekemään arvioon, jonka mukaan kyseisen myynnin määrä niiden sähkönjakokeskusten komponenttien tuotannosta muodostuvasta liikevaihdosta on viisi prosenttia.

294 Kyseinen prosenttiosuus on kuitenkin vain sellainen ilman tarkennuksia esitetty yleinen arvio sähkönjakokeskusten komponenttien integroidusta myynnistä, jota ei lisäksi ole liitetty tiettyihin kansallisiin markkinoihin. Komissio on kuitenkin 28 perustelukappaleessa tarkentanut, että ABB:llä ja Siemensillä on omaa sähkösuunnittelijan toimintaa ainoastaan tietyissä maissa.

295 Näin ollen komission lukuun ottamalle viidelle prosentille ei voida antaa liiallista merkitystä, koska kyseinen prosenttiluku ei ole luotettava ja se koskee lisäksi ainoastaan Siemensin Euroopan tasolla harjoittamaa toimintaa. Toisin kuin komissio on 528 perustelukappaleessa antanut ymmärtää, kyseisen prosenttiluvun perusteella ei voida mitata sitä, kuinka paljon markkinaosuuksia olisi korjattava, jos mukaan on luettava se, kuinka paljon Schneiderin kilpailijat ovat integroidusti myyneet sähkönjakokeskusten komponentteja, eikä näin ollen väittää, että kilpailijoiden integroidun myynnin huomioon ottaminen vaikuttaisi ainoastaan marginaalisesti sulautumassa syntyvän yrityksen asemaan niillä kansallisilla markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa ja joita 782 ja 783 perustelukappaleessa luetellut väitteet koskevat.

296 Edellä olevista seikoista seuraa, että kun komissio on kieltäytynyt ottamasta huomioon ABB:n ja Siemensin markkinaosuuksia laskiessaan näiden kahden ryhmän sähkönjakokeskusten komponenttien integroitua myyntiä, se on aliarvioinut näiden sulautumassa syntyvän yrityksen kahden merkittävän kilpailijan taloudellisen vahvuuden ja vastaavasti yliarvioinut sulautumassa syntyvän yrityksen vahvuuden nousukeskusten komponenttien Ranskan ja Italian markkinoilla sekä ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan, Espanjan, Ranskan, Italian ja Portugalin markkinoilla.

297 Kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä.

Seitsemäs kanneperuste, joka koskee virheellistä analyysiä ilmoitetun keskittymän vaikutuksista ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoihin

— Asianosaisten lausumat

298 Ensinnäkin Schneider kiistää, että uudella yrityksellä olisi Tanskassa määräävä asema tai ainutlaatuinen vahvuus ryhmäkeskuksiin tarkoitettujen pienoiskatkaisijoiden, vikavirtasuojakytkinten ja kaappien markkinoilla.

299 Komissio muistuttaa, että uudella yrityksellä olisi ollut hallussaan määräävää asemaa ilmaiseva markkinaosuus (534—536 perustelukappale), sillä kyseinen markkinaosuus on olennaisesti suurempi kuin sen kilpailijoiden markkinaosuudet (542 perustelukappale). Sen kolmen tärkeimmän kilpailijan yhteenlaskettu osuus ei voi asettaa tätä toteamusta kyseenalaiseksi.

300 Toiseksi Schneider väittää, ettei komissiolla ollut oikeutta todeta 546 perustelukappaleessa, että ilmoitettu keskittymä poistaisi myös Schneiderin ja Legrandin välisen kilpailun. Näiden kahden yhtiön välillä ei ole koskaan ollut mitään kilpailua Tanskan markkinoilla.

301 Komissio muistuttaa, että Legrand on ollut aktiivinen kilpailija ryhmäkeskusten (tai niiden komponenttien) Tanskan markkinoilla ja sillä on ollut siellä merkittävä markkina-asema (545 perustelukappale). Komission mukaan Schneiderin ja Legrandin välillä on ollut kilpailua ja ehdotetun keskittymän perusteella sulautumassa syntynyt yritys olisi saanut kiistattoman markkinajohtajan aseman kyseisillä markkinoilla.

302 Kolmanneksi Schneider väittää, ettei edellä 165 kohdassa esitetyllä päätöksen taulukolla 30 osoiteta, että uudella yrityksellä olisi sellainen tuotevalikoima, jonka komissio katsoo sillä olevan. Kyseisellä taulukolla ei voida korvata sitä kilpailua koskevaa analyysiä, jonka komissio on jättänyt tekemättä Tanskan markkinoiden osalta.

303 Lisäksi kyseisessä taulukossa ei ole mainittu päällekkäisyyksiä eikä uuden yrityksen todellisia markkinaosuuksia, koska komissio on tyytynyt vain esittämään pelkkiä vaihteluvälejä. Kyseisessä kuvauksessa ei ole myöskään mainittu kilpailijoita. Schneider toteaa lopuksi, että komissio on vedonnut pelkästään Ranskan markkinoihin selittäessään 552 perustelukappaleessa taulukkoa 30, joka on lisäksi täysin ristiriitainen.

304 Komissio huomauttaa, että taulukolla 30 on tarkoitus osoittaa se huomattava kilpailuetu, jonka Schneider-Legrand-konserni saa kaikilla keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla niiden vahvojen asemien vuoksi, jotka sillä samoilla maantieteellisillä markkinoilla on muilla sellaisilla tuotemarkkinoilla, joilla samat tukkukauppiaat toimivat (567—578 perustelukappale).

305 Neljänneksi Schneider on sitä mieltä, että komission väite, joka perustuu Schneiderin ainutlaatuiseen tuotemerkkiyhdistelmään, ei vahvista sitä, että relevanteilla markkinoilla olisi luotu väitetty määräävä asema. Tanskassa asentajat eivät tunne Legrand-tuotemerkkiä.

306 Komissio toteaa selittäneensä 554—565 perustelukappaleessa, että sulautumassa syntyvän yrityksen käytössä oleva tuotemerkkiyhdistelmä antaa kyseiselle yritykselle olennaisen kilpailuedun kuhunkin sen kilpailijaan nähden. Legrand-tuotemerkillä myytyjen sähkönjakokeskusten ja niiden komponenttien osuus vuoden 2000 myynnistä Tanskassa oli [— —]. * Lisäksi Legrand-tuotemerkkiä

* Luottamuksellinen tieto.

käytetään muiden pienjännitelaiteryhmien myynnissä Tanskassa ja sillä on siten tietty tunnettuus.

307 Lisäksi kuten 565 perustelukappaleessa selitetään, useiden hallussa olevien tuotemerkkien avulla yritys voi lujittaa markkinavoimaansa ryhtymällä kohdennettuihin kostotoimenpiteisiin kilpailijoita vastaan tai kohdistamalla kaupalliset ponnistukset yhteen kahdesta tuotemerkistä.

308 Viidenneksi Schneider katsoo, ettei kysynnän merkittävän sidonnaisuuden puuttumista Tanskassa ole näytetty toteen. Komissio ei ole osoittanut lainkaan, että uudesta yrityksestä tulisi tukkukauppiaille väistämättömän sopimuskumppani, että keskittymisen korkea taso ei välttämättä aiheuta painetta hintojen laskemiseen tai että Schneider-Legrand-ryhmän ja tukkukauppiaiden väliset monitahoiset suhteet edistäisivät sulautumassa syntyvän yrityksen aseman säilyttämistä. Päätöksessä ei ole mitään kuvausta kysynnästä Tanskan markkinoilla, joita ei ole edes mainittu edellä 217 kohdassa esitetyssä taulukossa 31.

309 Tanskassa on Schneiderin mukaan erittäin voimakas tukkukauppiaiden keskittymä, joka voi kohdistaa huomattavaa painetta valmistajiin. Mistään ei ilmene, että uuden yrityksen perustamisella edistettäisiin kehitystä siihen suuntaan, että Schneiderin ja tiettyjen jälleenmyyjien välillä tehtäisiin sellaisia yhdistämissopimuksia, joita ei aikaisemmin ole tehty. Sähkösuunnittelijoille ja -asentajille suuntautuvan suoramyynnin osuus kaikesta myynnistä on 50 prosenttia. Kysyntä riippuu Schneiderin mukaan asentajista eikä tukkukauppiaista, jotka huolehtivat itse asiassa asentajien kysymien tuotteiden logistiikasta.

310 Komissio vastaa, etteivät tukkukauppiaat, sähkösuunnittelijat eivätkä sähköasentajat olisi voineet vastustaa sitä, että sulautumassa syntyvä yritys nostaa hintojaan. Tanskassa jälleenmyyjät eivät ole valmistajille niinkään tärkeä tie levittää niiden tuotteita, koska 50 prosenttia tuotteista myydään suoraan sähkösuunnittelijoille ja -asentajille. Sähköasentajia ja -suunnittelijoita on erittäin paljon ja niiden yksittäinen painoarvo valmistajien kokonaismyynnin kannalta on pieni. Niillä ei lisäksi näytä olevan kannustinta kohdistaa painetta valmistajiin.

311 Lopuksi ja kuudenneksi Schneider korostaa, ettei komission huomioon ottaman huomattavan kilpailupaineen puuttumisen tueksi ole esitetty mitään seikkoja, koska Tanskan sähkönjakokeskusten markkinoilla vallitsevaa kilpailua ei ole lainkaan analysoitu. Kolmella suurimmalla kilpailijalla eli ABB:llä, Siemensillä ja Hagerilla on yhdessä [— —] * tai [— —]* osuus näistä markkinoista.

312 Schneider moittii komissiota vakavista ristiriitaisuuksista. Komissio väittää 610 perustelukappaleessa, että Hagerin mukaan uuden yrityksen valikoimaan verrattavissa olevan valikoiman kehittämistä kaikissa asianomaisissa maissa on melkein mahdotonta kuvitella. Komissio korostaa kuitenkin 141 perustelukappaleessa, että "[t]ous les grands concurrents des parties comme ABB, Siemens ou Hager, disposent de gammes complètes de composants" (kaikilla osapuolten suurilla kilpailijoilla, kuten ABB:llä, Siemensillä tai Hagerilla, on täydelliset komponenttivalikoimat).

313 Komissio muistuttaa todenneensa 609 perustelukappaleessa, että uuden kilpailijan tulo ryhmäkeskusten (tai niiden komponenttien) Tanskan markkinoille on epätodennäköistä niiden kilpailuetujen vuoksi, joita sulautumassa syntyvälle yritykselle olisi keräytynyt (595—608 perustelukappale).

* Luottamuksellinen tieto.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

314 Kuten kanneperustetta koskevasta esityksestä seuraa, Schneider vetoaa ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoiden osalta sellaisiin jo edellä todettuihin virheisiin, jotka komissio on tehnyt arvioidessaan sulautumassa syntyvän yrityksen taloudellista vahvuutta kaikilla niillä eri kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin ilmoitettu yrityskeskittymä vaikuttaa ja jotka on lueteltu 782 ja 783 perustelukappaleessa.

315 Tästä seuraa, että samat virheet, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut kolmatta, neljättä, viidettä ja kuudetta kanneperustetta tutkiessaan, koskevat niitä päätelmiä, jotka komissio on tehnyt katsoakseen 611 ja 613 perustelukappaleessa, että riidanalainen keskittymä on yhteismarkkinoille soveltumaton kyseisten komponenttien Tanskan markkinoilla.

316 Sen lisäksi, että Schneiderin esittämät väitteet ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoiden osalta havainnollistavat edellä mainittuja kanneperusteita, ne ovat myös näitä kanneperusteita täydentäviä.

317 Tältä osin näet vaikuttaa siltä, että siihen komission tekemään analyysiin, joka koskee keskittymän vaikutuksia relevantteihin Tanskan tuotemarkkinoihin, liittyy sellaisia erityisiä virheitä, jotka vaikuttavat etenkin sen toteamuksen lainmukaisuuteen, jonka mukaan keskittymä on kyseisille markkinoille soveltumaton.

318 Tämän vuoksi se, ettei sitä, miten paljon ABB ja Siemens ovat integroidusti myyneet sähkönjakokeskusten komponentteja, ole otettu huomioon niissä osuuksissa, jotka kyseisillä yhtiöillä on ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoilla, on johtanut siihen, että komissio on yliarvioinut Schneider-Legrand-ryhmän taloudellisen vahvuuden kyseisillä markkinoilla.

319 Tältä osin alla olevaa taulukkoa, joka on otettu kanteen 461 kohdasta, tarkasteltaessa voidaan todella päätellä, että Schneider-Legrand-ryhmän osuudet kyseisistä markkinoista saattavat vaihdella huomattavasti sen perusteella, otetaanko laskuissa huomioon Schneiderin ABB:n ja Siemensin tilille panema komponenttien integroitu myynti vai ei.

Ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinat

Pienoiskatkaisijat (%)		Vikavirtasuojakytkimet (%)		Kotelot (%)	
Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien	Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien	Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien
Schneider [...] *	Schneider [...] *	Schneider [...] *	Schneider [...] *	Schneider [...] *	Schneider [...] *
Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *
ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *
Siemens [...] *	Siemens [...] *	Siemens [...] *	Siemens [...] *	Siemens [...] *	Siemens [...] *
Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *
S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *

* Luottamuksellisia tietoja.

320 Näin ollen ei voida pitää osoitettuna, että kun Legrandin markkinaosuudet lisätään ilmoitetun keskittymän jälkeen Schneiderin markkinaosuuksiin, kyseinen lisäys riittäisi — sillä joka tapauksessa olevasta määrällisestä merkityksellisyy-

destä riippumatta — jo sinällään luomaan määräävän aseman kaikilla näillä eri markkinoilla.

321 Lisäksi vaikka osoitetaan, että uudella yrityksellä on määräävä asema, kyseistä asemaa ei päätöksen perusteella voida kuitenkaan pitää sellaisena, että sen seurauksena tehokas kilpailu estyisi olennaisesti Tanskassa asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

322 Ensinnäkään ei ole näytetty toteen, toisin kuin komissio väittää 544 perustelukappaleessa, että ilmoitetun keskittymän seurauksena ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoilta poistuisi "lähin kilpailija".

323 Taulukossa 28 ja edellä 319 kohdassa olevassa taulukossa mainittujen tärkeimpien toimijoiden markkinaosuuksien vertailusta seuraa, että Legrand on viidennellä sijalla kaikilla relevanteilla tuotemarkkinoilla eikä sitä voida näin ollen pitää Schneiderin "lähimpänä kilpailijana".

324 Toisin kuin komissio huomauttaa 544 ja 545 perustelukappaleessa, ehdotettua keskittymää ei myöskään voida tulkita siten, että sillä vahvistettaisiin tuntuvasti markkinajohtajaa ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoilla hankkimalla lisätoimintoja muilta pienjännitelaitteiden alakohtaisilta markkinoilta.

325 Legrand ei toimi myöskään millään niillä vastaanottopään sähkölaitteiden Tanskan markkinoilla, jotka on mainittu edellä 173 kohdassa esitetyssä taulukossa 35, (s. II-4123), eikä, kuten alla olevista päätöksen 286 ja 288 perustelukappaleessa esitetyistä taulukoista 14 ja 15 (s. II-4163 ja s. II-4164) ilmenee, asennusvalmiiden virtakiskojärjestelmien eikä kaapelihyllyjen Tanskan markkinoilla.

Taulukko 14

Asennusvalmiiden virtakiskojärjestelmien markkinoiden tärkeimpien toimijoiden markkinaosuudet ETA:n suurimmissa jäsenvaltioissa

	Schneider	Moeller	Zucchini	Pogliano	Muut 1	Muut 2
Saksa	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	Siemens [...] *	Lanz [...] *
Itävalta	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	Lanz [...] *	
Belgia	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	EAE [...] *	
Tanska	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *		
Espanja	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *		
Ranska	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	Erico [...] *	
Suomi	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	MEM [...] *	
Iso-Britannia	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	MEM [...] *	
Kreikka	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	EAE [...] *	
Irlanti	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *	MEM [...] *	
Norja	[...] *	[...] *	[...] *			
Alankomaat	[...] *	[...] *	[...] *		EAE [...] *	
Portugali	[...] *	[...] *	[...] *			
Koko ETA	[...] *	[...] *	[...] *	[...] *		

* Luottamuksellisia tietoja.

Taulukko 15

Kaapelihyllyjen markkinoilla toimivien tärkeimpien toimijoiden markkina-osuudet ETA:n eri jäsenvaltioissa

	Schneider	Legrand	Hager	Muut 1	Muut 2
Saksa	[...] *	[...] *	[...] *	OBO	Van Geel
Itävalta	[...] *	[...] *	[...] *		
Belgia	[...] *		[...] *	Vergocan	Van Geel
Tanska	[...] *	[...] *	[...] *	RM Industrial Group	Van Geel
Espanja	[...] *	[...] *	[...] *		
Suomi	[...] *		[...] *	Meka	Nordic Aluminium
Ranska	[...] *	[...] *	[...] *	Tolmega [...] *	Métal Déployé [...] *
Iso-Britannia	[...] *	[...] *	[...] *	RM Cable Tray [...] *	Unitrust [...] *
Kreikka	[...] *	[...] *			
Irlanti	[...] *	[...] *		RM Cable Tray	Unitrust
Italia	[...] *	[...] *	[...] *	Sati [...] *	ABB [...] *
Norja	[...] *	[...] *	[...] *	Ögland	Van Geel
Alankomaat	[...] *	[...] *	[...] *	Van Geel	Gouda
Portugali	[...] *	[...] *	[...] *		
Ruotsi	[...] *	[...] *	[...] *	Meka	Van Geel
Yhteensä	[...] *	[...] *	[...] *		

* Luottamuksellisia tietoja.

326 Toisin kuin komissio on edellä esitetyissä perusteluissaan tulkinnut taulukkoa 30 (s. II-4118), päätöksessä esitettyjen tietojen perusteella ei näin ollen voida osoittaa, että sulautumassa syntyvällä yrityksellä olisi olennainen kilpailuetu, joka muodostuu sen vahvoista asemista muilla kuin ryhmäkeskusten komponenttien alakohtaisilla markkinoilla.

327 Loppujen lopuksi on todettava, ettei taulukoista 14, 15 ja 35 (ks. s. II-4163, s. II-4164 ja s. II-4123) ilmene, että Schneider-Legrandin toimiminen Tanskassa näillä muilla alakohtaisilla markkinoilla johtuisi keskittymästä. Edellä mainittujen taulukoiden tutkinnan perusteella voidaan pikemminkin ajatella, että kyseinen toimiminen perustuu siihen asemaan, joka Schneiderilla oli Tanskassa jo ennen kyseisen keskittymän toteuttamista.

328 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi näin ollen katsoa riittävän perustelluksi sitä komission 546 perustelukappaleessa esittämää väitettä, jonka mukaan Schneiderin ja Legrandin sulautuminen poistaisi "la compétition entre les deux entreprises, dont la rivalité semblait constituer un élément central de la concurrence dans les pays concernés" (kilpailun sellaisen kahden yrityksen välillä, joiden kilpailu näytti muodostavan keskeisen tekijän asianomaisissa maissa käydyn kokonaiskilpailun kannalta).

329 Sen lisäksi, ettei näiden kahden yrityksen välisen kilpailun merkityksellisyyttä ole todettu vakuuttavin sanamuodoin, sitä ei voida edes pitää Tanskan osalta toteen näytettynä. Komission 547 perustelukappaleessa esityksensä tueksi antamat esimerkit koskevat yksinomaan Ranskaa ja Portugalia. Päätöksen 540 perustelukappaleessa se tyytyy vain viittaamaan yleisesti "disparition de la rivalité entre Schneider et Legrand dans certains marchés" (Schneiderin ja Legrandin välisen kilpailun häviämiseen tietyiltä markkinoilta) tarkentamatta kuitenkaan asiaa sen enempää.

330 Tällaiseen kilpailuun ei voida sitä paitsi juuri uskoa näissä maissa kahden sellaisen yrityksen välillä, joista toisen toiminnan painopiste on päätöksen mukaan Pohjois-Euroopassa ja toisen Etelä-Euroopassa (550 ja 659 perustelukappale).

331 Toiseksi koska Legrand ei toimi taulukossa 35 (s. II-4123) esitetyillä vastaanottopään sähkölaitteiden Tanskan markkinasegmenteillä, Legrandin tuotemerkkien mukaan tuominen ja niiden tunnettuuden merkitys jäävät välttämättäkin rajallisiksi, kuten asian vahvistaa taulukossa 36 ja päätöksen liitteessä 2 oleva luettelo ilmoituksen tehneiden osapuolten hallussa olevista tuotemerkeistä. Näistä luetteloista voidaan päätellä, että Legrandilla on Tanskassa kaiken kaikkiaan ainoastaan kaksi tuotemerkkiä kaikkien pienjännitelaitteiden osalta.

332 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa tältä osin, ettei kyseistä maata ole kertaakaan mainittu sellaisenaan niissä yksityiskohtaisissa selityksissä, jotka komissio on 554—565 perustelukappaleessa esittänyt sen tuotemerkkiyhdistelmän osalta, joka sulautumassa syntyvällä yrityksellä katsotaan olevan.

333 Kun itse asiassa otetaan huomioon, ettei Legrand toimi yksilläkään taulukossa 35 mainituilla vastaanottopään laitteiden Tanskan markkinasegmenteillä, ei vaikuta siltä, että 555 perustelukappaleen viimeinen lause, jonka mukaan "la notoriété et l'image de marque des parties sont évidemment encore accrues par leur présence sur l'essentiel du secteur du matériel électrique basse tension, ainsi qu'illustré par le tableau 30 ci-dessus" (osapuolten tuotemerkin mainetta ja imagoa kasvattaa selvästikin se, että osapuolet toimivat olennaisella osalla pienjännitelaitteiden alaa, kuten edellä olevassa taulukossa 30 esitetään), saattaisi koskea myös Tanskaa.

334 Näin ollen Legrandin tuotemerkin mainetta, jonka väitetään komission edellä esitettyjen perustelujen mukaan perustuvan muiden pienjännitelaitteiden kuin sähkönjakokeskusten komponenttien myyntiin Tanskassa, ei myöskään voida pitää selvitettynä.

335 Kolmanneksi tästä seuraa vastaavasti, ettei toteennäytettynä voida pitää myöskään sitä, että 545 perustelukappaleen mukaan heikommalla ilmoituksen tehneellä osapuolella eli Legrandilla on Tanskassa mahdollisuus myydä etuoikeutetusti tärkeimmille kansainvälisille tukkukauppiaille.

336 Tätä mahdollisuutta ei voida pitää osoitettuna varsinkaan kun Tanskaa ei ole edes mainittu siinä edellä 217 kohdassa esitetyssä taulukossa 31, jonka perusteella komissio juuri päättelee 573 perustelukappaleessa, että kummallakin osapuolella on erittäin huomattava osuus tärkeimpien tukkukauppiaiden liikevaihdosta, jos kaikki pienjännitelaitteet lasketaan yhteen.

337 Koska Legrand ei toimi taulukossa 35 luetelluilla vastaanottopään laitteiden Tanskan markkinasegmenteillä, ei voida myöskään pitää hyväksyttävänä sitä,

että komissio katsoo 567 perustelukappaleessa, että uusi ryhmä on tukkukauppiaille väistämätön sopimuskumppani sähkölaitevalikoimansa ainutlaatuisuuden vuoksi.

338 Komissio tyytyy samassa perustelukappaleessa toteamaan, että se tilanne, että uudesta yrityksestä tulee tukkukauppiaille väistämätön sopimuskumppani, on erityisen korostunut Ranskassa ja vähäisemmissä määrin Espanjassa, Italiassa ja Portugalissa, mainitsematta näin ollen kuitenkaan Tanskaa.

339 Lisäksi on todettava, että komission itsensä mukaan kolmannet yritykset kävivät jo ennen yrityskeskittymän toteuttamista markkinaosuuksina ilmaistuna huomattavaa kilpailua ilmoituksen tehneiden osapuolten kanssa sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoilla (548 perustelukappale).

340 Kolmella sulautumassa syntyvän yrityksen lähimmällä kilpailijalla olevien markkinaosuuksien merkitystä ja keskittymistä on näet aiheellista korostaa.

341 Neljänneksi sitä komission 595 perustelukappaleessa esittämää väitettä, jonka mukaan uuden yrityksen olemassa olevien kilpailijoiden on vaikea kohdistaa merkittävää kilpailupainetta uuden yrityksen käyttäytymiseen, ei ole näytetty päätöksessä toteen Tanskan osalta.

342 Päätöksen V C.1.4 kohdassa ei ole tältä osin tehty mitään analyysiä kilpailun rakenteesta muiden tutkittavana olevilla Tanskan markkinoilla toimivien valmistajien tasolla. Tärkeimpien kilpailijoiden hallussa olevien markkinaosuuksien merkityksellisyys ja keskittyminen, joka ilmenee edellä 319 kohdassa esitetystä taulukosta (s. II-4161), olisi kuitenkin edellyttänyt yksityiskohtaisempaa tarkas-

telua, varsinkin kun 548 perustelukappaleen mukaan ilmoituksen tehneet osapuolet kävivät markkinaosuuksina ilmaistuna merkittävää kilpailua näiden kolmansien yritysten kanssa.

343 Komissio ei kuitenkaan lisää mitään niihin 536 ja 548 perustelukappaleessa esitettyihin lyhytsanaisiin toteamuksiin, joiden mukaan ilmoitettu yrityskeskittymä toisaalta "aboutira à la création de positions très fortes" (johtaa erittäin vahvojen asemien luomiseen) ja toisaalta "permettra à l'entité fusionnée d'accéder à une position de leader incontestable" (antaa sulautuneelle yritykselle mahdollisuuden päästä kiistattoman markkinajohtajan asemaan) kyseisillä Tanskan markkinoilla.

344 Tällaisilla toteamuksilla ei voida sinällään osoittaa, että ilmoitetun keskittymän johdosta mahdollisesti muodostuvan määräävän aseman seurauksena tehokas kilpailu näillä samoilla markkinoilla estyisi olennaisesti.

345 Komissio ei sitä paitsi mainitse Tanskaa sinällään päätöksen V C.1.4 kohdassa olevassa esityksessään, joka koskee niitä vaikeuksia, joita uuden yrityksen olemassa olevilla kilpailijoilla on kohdistaa merkittävää kilpailun painetta kyseisen yrityksen käyttäytymiseen.

346 Päätöksen 596 perustelukappaleessa ja sitä seuraavissa perustelukappaleissa tämän osalta esitetyissä perusteluissa korostetaan keskittymän osapuolten johtavien tuotemerkkien paremmuutta, minkä tueksi esitetään taas jälleen kerran esimerkkejä muista kansallisista markkinoista kuin Tanskan markkinoista.

347 Niitä vaikeuksia, joita sulautumassa syntyvän yrityksen kilpailijat voivat mahdollisesti 601 perustelukappaleen mukaan kohdata sähköasentajien ja -suunnittelijoiden tasolla sen vuoksi, että niiden tarjonta on maineeltaan väitetysti huonompaa, ei ole millään tavalla perusteltu suoraan Tanskaan liittyvillä tosiseikoilla.

348 Lopuksi on todettava, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi sen vuoksi, että Legrandin toiminta pienjännitelaitteiden Tanskan markkinoilla on vähäistä ja varsinkin sen vuoksi, ettei se toimi lainkaan niillä vastaanottopään laitteiden Tanskan markkinoilla, jotka on lueteltu taulukossa 35 (s. II-4123), pitää toteennäytettynä sitä komission 606 perustelukappaleessa esittämää väitettä, jonka mukaan ehdotettu keskittymä johtaa siihen, että kumpikin ilmoituksen tehnyt osapuoli vahvistaa perinteisiä erityisosaamisen alojaan, ja mahdollistaa näin ollen sellaisen ryhmän muodostamisen, jolla on parhaimmat tuotemerkit kaikilla sovellusalueilla (kotitaloudet, palvelut ja teollisuus).

349 Tästä seuraa, ettei ole näytetty oikeudellisesti riittävällä tavalla toteen sitä, että ilmoitetun yrityskeskittymän johdosta ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoille syntyy määräävä asema, eikä vaikka kyseisen aseman oletettaisiinkin syntyneen, sitä, että tämän määräävän aseman seurauksena tehokas kilpailu näillä samoilla markkinoilla olennaisesti estyy asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

350 Kanneperuste on näin ollen katsottava perustelluksi.

Kahdeksas kanneperuste, joka koskee virheellistä analyysiä ilmoitetun keskittymän vaikutuksista nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoihin

— Asianosaisten lausumat

351 Ensinnäkin Schneider väittää, ettei niiden osuuksien perusteella, jotka tärkeimmillä toimijoilla on nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoista, joilla käydään vilkasta kilpailua, voida osoittaa, että kyseisillä markkinoilla olisi syntynyt määräävä asema. Schneiderin mukaan keskittymän seurauksena ei näin ollen ole nykyisen markkinajohtajan aseman olennainen vahvistaminen.

352 Sen perusteella, että Gewiss on yhdessä vuodessa hankkinut pelkästään nousukeskusten tai ryhmäkeskusten pienoiskatkaisijoiden markkinoilta [— —] * markkinaosuuden, ei voida päätellä, että Italian markkinoille pääsylle olisi erittäin vahvat esteet. Voimakasta kilpailua sellaisilla markkinoilla, joille on ominaista kahdeksan eri tuotemerkkiä, ei voida rinnastaa tällaisten esteiden olemassaoloon. Se, että Gewiss on päässyt nousukeskusten ja ryhmäkeskusten markkinoille ja saanut nopeasti [— —]* osuuden ryhmäkeskuksiin tarkoitettujen kaappien markkinoista, osoittaa sitä vastoin, ettei tällaisia esteitä ole.

353 Komissio väittää puolestaan, että kilpailijoidensa markkinaosuuksiin verrattuna sulautumassa syntyvän yrityksen markkinaosuudet ovat selvästikin varteenotettava merkki määräävästä asemasta. Gewiss on poikkeustapaus, koska kuten 516 perustelukappaleesta ilmenee, se on komission mukaan voinut ylittää markkinoille pääsyn esteet suhteellisella menestyksellä sen vuoksi, että se tekee hankintansa ABB:ltä ja se voi myydä tukkukauppiaille ja asentajille niihin toimintoihin perustuen, jotka sillä on vastaanottopään laitteiden markkinoilla.

354 Toiseksi Schneider arvostelee komissiota siitä, että tämän analyysi perustuu laajalti Schneiderin ja Legrandin välisen kilpailun häviämiseen, vaikkei kyseinen kilpailu ole merkinnyt keskeistä kilpailutekijää. ABB, Siemens ja GE ovat nousukeskusten markkinoilla sekä ABB, Siemens, Hager ja GE ryhmäkeskusten markkinoilla samankokoisia yrityksiä kuin Legrand.

355 Komissio vastaa, että kuten 545 perustelukappaleesta ilmenee, Legrand on esimerkki kilpailusta Italiassa. Schneiderilla on Italiassa merkittävä asema ja sillä on siellä hyvä maine ja etuoikeutettu mahdollisuus myydä tärkeimmille kansainvälisille tukkukauppiaille. Tukkukauppiaat asettavat komission mukaan Schneiderin ja Legrandin ensimmäiselle sijalle.

* Luottamuksellisia tietoja.

356 Schneider huomauttaa kolmanneksi, etteivät sähkönjakokeskusten komponenttien Italian markkinat keskity yksinomaan kolmeen tuotemerkkiin (Bticino, ABB ja Merlin Gerin), kuten komissio toteaa, vaan niillä on mahdollista myös uusi tarjonta (Gewiss) ja uudistuminen (GE, Siemens).

357 Komission esittämä vahva merkkiuskollisuus vie vaikutukset kaikilta uuden yrityksen päätöksiltä painottaa Schneiderilla ja Legrandilla olevien tunnettujen tuotemerkkien erikoistumista toisaalta teollisuus- ja palvelualansovelluksiin ja toisaalta kotitaloussovelluksiin.

358 Komissio vastaa, että kuten 565 perustelukappaleessa korostetaan, Schneiderin ja Legrandin asiakaskunnat eivät kata toisiaan täysin, joten Schneider-Legrand-ryhmä voi vahvistaa tuotemerkkiensä erikoistumista tiettyihin asiakasryhmiin nähden.

359 Neljänneksi Schneider kiistää sen uuden yrityksen väistämättömän luonteen, jonka osalta ABB ja GE tarjoavat sen mukaan vaihtoehtoja. On vaikea ymmärtää, miten Legrandin hyvät välit tukkukauppiaisiinsa Italiassa — mikäli oletetaan, että ne on näytetty toteen — voisivat rajoittaa kilpailua. Tärkeimpien tukkukauppiaiden hallussa on erittäin pieni osa jälleenmyynnistä, kuten päätöksen taulukosta 6 ilmenee (esitetty edellä 201 kohdassa, s. II-4132).

360 Lisäksi ilmoituksen tehneillä osapuolilla ei ole enemmistöosuutta jälleenmyyjien myynnistä ja kukin jälleenmyyjä levittää lukuisia eri tuotemerkkejä. Schneiderilla ja Legrandilla ei ole erityissuhteita tukkukauppiaisiin. Ehdotettu keskittymä ei johda millään tavalla siihen, että muut valmistajat joutuvat toisarvoiseen asemaan, sillä tukkukauppiaat tasapainottavat uudestaan muiden valmistajien tuotteiden tarjontansa.

361 Schneiderin mukaan on myös vaikea ymmärtää, miten keskittymästä voisi olla seurauksena kilpailijoiden heikentyminen, sillä ilmoituksen tehneiden osapuolten yhteenlasketun myynnin osuus niiden tärkeimpien tukkukauppiaiden kokonaismyynnistä on ainoastaan [— —]. * Lopuksi vaikka vahva tuotemerkkeihin sitoutuminen oletetaan toteennäytetyksi, tukkukauppiaiden etuna on kuitenkin ottaa edelleen huomioon myös pienempien valmistajien tuotteiden kysyntä.

362 Osoittaakseen, ettei jälleenmyynnin vahvasta keskittymisestä välttämättä ole seurauksena voimakas paine laskea hintoja, komissio väittää Schneiderin mukaan, että tukkukauppiaat arvostavat Legrandin tuotteita, joiden suhteellinen kalleus antaa niille mahdollisuuden saada hyvä voittomarginaali. Schneider huomauttaa, että jälleenmyynti on erittäin pirstoutunutta nousukeskusten ja ryhmäkeskusten Italian markkinoilla, kuten komissio itse toteaa päätöksen taulukossa 6 (ks. s. II-4132).

363 Komissio muistuttaa niistä kolmesta tekijästä, joiden johdosta uusi yritys on Italiassa kysynnän kannalta väistämätön sopimuskumppani. Kyseisiä tekijöitä ovat erittäin merkittävän osuuden hankkiminen tukkukauppiaiden kokonaisliikevaihdosta, ainutlaatuinen sähkölaitevalikoima ja huomattavat kilpailuasemat kussakin maassa (ks. taulukko 30, s. II-4118). Schneider ei lisäksi kiistä 584—591 perustelukappaleessa olevaa esitystä niistä keinoista, joiden avulla Schneider-Legrand-konserni voi vakiinnuttaa määräävän asemansa. Tukkukauppiailla ei näin ollen ole mahdollisuutta kohdistaa uuteen yritykseen merkittävää kilpailun painetta.

364 Lopuksi ja viidenneksi Schneider pitää summittaisena sitä komission tapaa päätellä, että ilmoitetusta keskittymästä seuraava tuotemerkkien keskittyminen johtaa kilpailijoiden heikentymiseen kaikki Italian markkinoilla myytävät tuotemerkit huomioon ottaen.

* Luottamuksellinen tieto.

365 Muiden kilpailijoiden toisarvoiseen asemaan joutuminen on Schneiderin mukaan liioiteltua. ABB:n, Siemensin ja GE:n kaltaisilla kilpailijoilla on sähkönjakokeskusten markkinoilla uuteen yritykseen verrattavissa oleva vahvuus. Hagerin, Gewissin ja Moellerin kaltaisilla kilpailijoilla on kyseisillä markkinoilla hyvä maine.

366 Kilpailuun perustuvan paineen puuttuminen on sitä paitsi perustavanlaatuisesti ristiriidassa Italian markkinoiden ja jälleenmyynnin rakenteen kanssa, kun otetaan huomioon markkinoiden ja jälleenmyynnin alttius mille tahansa uskottavalle kilpailijan harjoittamalle tarjouskampanjalle, tällaisten kilpailijoiden osuus tukkukauppiaiden myynnistä ja puuttuva mahdollisuus myydä etuoikeutetusti (ks. ensimmäinen NERA-kertomus, 4.3, 4.4 ja 4.5 kohta).

367 Komissio muistuttaa toisaalta, että Schneider myöntää, että ainoa sulautumassa syntyvän yrityksen todellinen kilpailija on ABB, ja toisaalta, että NERA-kertomus koskee ainoastaan ilmoitettua keskittymää edeltänyttä kilpailutilannetta eikä keskittymän vaikutuksia.

368 Komissio on tyytynyt vain toteamaan, että kilpailijoilla "éprouveront des difficultés croissantes à soutirer des clients au groupe Schneider-Legrand et pourraient se satisfaire de positions de suiveurs sur les marchés en cause" (on yhä enemmän vaikeuksia houkutella asiakkaita Schneider-Legrand-ryhmältä ja ne voivat joutua tyytymään seuraajan asemaan kyseisillä markkinoilla) (602 perustelukappale). Komissio huomauttaa vielä 608 perustelukappaleessa seuraavaa: "Les concurrents existants des parties ne seront pas en mesure d'exercer une pression suffisamment forte pour contraindre le comportement de l'entité fusionnée" (Osapuolten nykyiset kilpailijat eivät voi kohdistaa riittävän voimakasta painetta hillitäkseen sulautuneen yrityksen käyttäytymistä).

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

369 Edellisen kanneperusteen tavoin kahdeksannessa kanneperusteessa vedotaan nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoiden osalta

sellaisiin jo edellä todettuihin virheisiin, joita komissio on tehnyt arvioidessaan sulautumassa syntyvän yrityksen taloudellista vahvuutta kaikilla niillä eri kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla, joihin ilmoitettu yrityskeskittymä vaikuttaa ja jotka on lueteltu 782 ja 783 perustelukappaleessa.

370 Tästä seuraa, että niitä johtopäätöksiä, joihin komissio on tullut katsoakseen 611 ja 613 perustelukappaleessa, että riidanalainen keskittymä on yhteismarkkinoille soveltumaton kyseisillä Italian komponenttimarkkinoilla, koskevat samat virheet, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut tutkiessaan kolmatta, neljättä, viidettä ja kuudetta kanneperustetta.

371 Sen lisäksi, että Schneiderin nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoiden osalta esittämät väitteet havainnollistavat edellä mainittuja kanneperusteita, ne ovat myös näitä kanneperusteita täydentäviä.

372 Tältä osin näet vaikuttaa siltä, että siihen komission tekemään analyysiin, joka koskee keskittymän vaikutuksia tarkasteltavina oleviin Italian markkinoihin, liittyy sellaisia erityisiä virheitä, jotka vaikuttavat etenkin sen toteamuksen lainmukaisuuteen, jonka mukaan keskittymä on kyseisille markkinoille soveltumaton.

373 Tämän vuoksi se, ettei komissio ole ottanut huomioon sitä, miten paljon ABB ja Siemens ovat integroidusti myyneet sähkönjakokeskusten komponentteja, laskiessaan niitä osuuksia, jotka kyseisillä kahdella yhtiöllä on nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoilla, on johtanut siihen, että komissio on yliarvioinut Schneider-Legrand-ryhmän taloudellisen vahvuuden kyseisillä markkinoilla.

374 Tältä osin alla olevaa taulukkoa (s. II-4175 ja s. II-4176), joka on otettu kanteen 461 kohdasta, tarkasteltaessa voidaan todella päätellä, että uuden yrityksen osuudet näistä markkinoista saattavat vaihdella huomattavasti sen perusteella, otetaanko laskuissa huomioon Schneiderin ABB:n ja Siemensin tilille panema komponenttien integroitu myynti vai ei.

Nousukeskusten komponenttien Italian markkinat

Koteloidut katkaisijat		Pienoiskatkaisijat		Kaapit	
Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien	Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien	Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien
Schneider [...] *	ABB [...] *	Schneider [...] *	ABB [...] *	Schneider [...] *	ABB [...] *
ABB [...] *	Schneider [...] *	ABB [...] *	Schneider [...] *	ABB [...] *	Schneider [...] *
Legrand [...] *	Siemens [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *
GE [...] *	Legrand [...] *	GE [...] *	Siemens [...] *	GE [...] *	Siemens [...] *
Siemens [...] *	GE [...] *	Siemens [...] *	GE [...] *	Siemens [...] *	GE [...] *
Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *
S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *

* Luottamuksellisia tietoja.

Ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinat

Pienoiskatkaisijat (%)		Vikavirtasuojakytkimet (%)		Kaapit (%)	
Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien	Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien	Ilman integroitua myyntiä	Integroitu myynti mukaan lukien
Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *	Legrand [...] *
ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *	ABB [...] *
Schneider [...] *	Siemens [...] *	Hager [...] *	Siemens [...] *	Schneider [...] *	Siemens [...] *
Hager [...] *	Hager [...] *	Schneider [...] *	Hager [...] *	Hager [...] *	Schneider [...] *
GE [...] *	Schneider [...] *	GE [...] *	Schneider [...] *	GE [...] *	Hager [...] *
Siemens [...] *	GE [...] *	Siemens [...] *	GE [...] *	Siemens [...] *	GE [...] *
S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *	S + L [...] *

* Luottamuksellisia tietoja.

375 Lisäksi 195 perustelukappaleessa, joka on päätöksen siinä osassa, joka koskee sähkönjakokeskusten markkinoiden maantieteellistä määrittelemistä, komissio on katsonut Gewissin olevan yksi Legrandin tärkeimmistä kilpailijoista Italiassa. Kyseistä valmistajaa ei ole kuitenkaan mainittu edellä 172 kohdassa esitetyssä päätöksen taulukossa 27 ja 28 (s. II-4121 ja s. II-4122).

376 Schneider on sitä paitsi väittänyt suullisessa käsittelyssä ilman, että komissio olisi asiaa tältä kohdin kiistänyt, että Gewissin osuus Italian ryhmäkeskuksiin tarkoitettujen kaappien markkinoista on [— —] * kun taas sulautumassa syntyvän yrityksen osuus on [— —]."

377 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että niiden Italiassa toimivien valmistajien yhteinen osuus kyseisistä komponenttimarkkinoista, jotka on esitetty taulukossa 28, on ainoastaan 66 prosenttia. Kyseisessä taulukossa ei näin ollen esitetä sitä, miten jäljelle jäänyttä 34 prosenttia markkinoista valvovan tuottajan tai tuottajien markkinaosuudet ovat hajautuneet tai jakautuneet.

378 Tarkasteltavina olevien markkinoiden rakennetta koskevaan arviointiin liittyvien puutteiden vuoksi eri valmistajien kyseisillä markkinoilla omaamia osuuksia ja sulautuneen yrityksen valvonnassa kyseisillä markkinoilla olevia osuuksia sen jälkeen kun ilmoituksen tehneiden osapuolten markkinaosuudet on laskettu yhteen, ei voida pitää riittävän luotettavina.

379 Keskittymän seurauksena syntyvää määräävää asemaa nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoilla ei näin ollen ole myöskään näytetty toteen.

* Luottamuksellinen tieto.

380 Lisäksi olettaen, että uuden yrityksen mahdollinen määräävä asema on näytetty toteen, sitä ei päätöksen perusteella voida pitää kuitenkaan sellaisena, että sen seurauksena tehokas kilpailu Italiassa olennaisesti estyisi asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

381 Koska on otettava lukuun se, kuinka paljon ABB ja Siemens ovat integroidusti myyneet komponentteja, on epävarmaa, voidaanko Schneiderin katsoa olevan nousukeskusten komponenttien markkinaosuuksina ilmaistuna ensimmäisellä sijalla sen ja ABB:n välisten erojen pienuus komission itsensä taulukossa 27 (s. II-4121) esittämien lukujen mukaan huomioon ottaen.

382 Näin ollen sitä 549 perustelukappaleessa tehtyä päätelmää ei ole näytetty toteen, jonka mukaan ilmoitettu keskittymä vahvistaa toisen ilmoituksen tehneen osapuolen eli esillä olevassa asiassa Schneiderin jo tähän saakka huomattavaa asemaa nousukeskusten komponenttien Italian markkinoilla.

383 Ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoilla, jotka esitetään taulukossa 28, Schneider oli ennen ehdotettua yrityskeskittymää vasta kolmannella sijalla huomattavasti ABB:n jäljessä. Jos otetaan huomioon se, kuinka paljon ABB ja Siemens ovat Schneiderin tekemän arvion mukaan integroidusti myyneet komponentteja, Schneider putoaa toiseksi viimeiselle sijalle (ks. edellä 374 kohdassa esitetty toinen taulukko, s. II-4174).

384 Näin ollen ei ole näytetty toteen, että ilmoitetun keskittymän seurauksena ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoilta häviäisi markkinajohtaja Legrandin "lähin kilpailija", kuten komissio väittää 544 perustelukappaleessa.

385 Lisäksi Schneiderin ja Legrandin välillä 546 perustelukappaleen mukaan vallinnutta kilpailua ei ole Italian osalta riittävästi perusteltu, sillä komission 547 perustelukappaleessa tämän väitteen tueksi esittämät esimerkit koskevat yksinomaan Ranskan ja Portugalin markkinoita. Päätöksen 540 perustelukappaleessa komissio tyytyy vain viittaamaan yleisesti "disparition de la rivalité entre Schneider et Legrand sur certains marchés" (Schneiderin ja Legrandin välisen kilpailun häviämiseen tietyillä markkinoilla) tarkentamatta asiaa sen enempää.

386 Samoin 612 perustelukappaleessa komissio katsoo, että Schneiderin ja Legrandin välinen kilpailu muodostaa olennaisen kilpailun lähteen "sur certains marchés en cause, notamment en France" (tietyillä relevanteilla markkinoilla ja erityisesti Ranskassa) viittaamatta kuitenkaan taaskaan nimenomaisesti Italiaan.

387 Lisäksi on huomattava, että Schneiderin itsensä mukaan sen saavutukset logistiikan alalla ovat olleet keskinkertaisia ja sen on muutettava huomattavasti toimintaansa saavuttaakseen tavoitteensa niin Italiassa kuin keskustasollakin (214 perustelukappale).

388 Lisäksi, kuten komissio korostaa 158 perustelukappaleessa, Schneiderin asemalle on ominaista Schneiderin heikko kyky kilpailla kotitalousasiakkaista.

389 Toisin kuin komissio väittää 545 perustelukappaleessa, päätöksen perusteella ei voida katsoa, että Schneiderilla, joka on ilmoitetun keskittymän heikompi osapuoli ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoilla, olisi etuoikeutettu mahdollisuus myydä suurimmille kansainvälisille tukkukauppiaille Italiassa.

390 Päätöksen 545 perustelukappale koskee näet nimenomaisesti ainoastaan Ranskaa ja Legrandia, jolla komissio korostaa olevan erittäin merkittävät asemat muilla pienjännitelaitteiden markkinoilla.

391 Schneiderilla ei kuitenkaan voida katsoa olevan Italiassa, toisin kuin Legrandilla Ranskassa, erittäin merkittäviä asemia muilla pienjännitelaitteiden kuin sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoilla.

392 Kaikilla edellä 173 kohdassa esitetyssä taulukossa 35 (s. II-4123) mainituilla vastaanottopään sähkölaitteiden markkinasegmenteillä Schneider toimii nimittäin Italiassa ainoastaan kiinnitys- ja liitäntätarvikkeiden segmentillä. Lisäksi kuten edellä 325 kohdassa esitetyn taulukon 15 (s. II-4164) perusteella voidaan päätellä, Schneider ei toimi lainkaan kaapelihyllyjen Italian markkinoilla. Lopulta on todettava, ettei Italiaa ole mainittu niiden maiden joukossa, jotka on lueteltu päätöksen taulukossa 14, joka koskee virtakiskojärjestelmien markkinaosuuksia (ks. edellä 325 kohta, s. II-4163). Päätöksessä ei näin ollen ole edes tarkasteltu Schneiderin asemaa Italiassa kyseisillä alakohtaisilla markkinoilla.

393 Komissio ei siten ole onnistunut näyttämään toteen, että lisätoimintojen hankkimiseen perustuen ilmoitettu keskittymä vahvistaisi olennaisesti Legrandin asemaa ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoilla (ks. 544 perustelukappale).

394 Sen ainutlaatuisen tuotemerkkiyhdistelmän osalta, joka sulautumassa syntyvällä yrityksellä väitetään olevan, komissio huomauttaa 556 perustelukappaleessa olematta asiasta sen kummemmin vakuuttunut, että kyseinen yritys "näyttää" saavan huomattavaa kilpailuetua Italiassa siitä, että markkinat ovat keskittyneet kolmeen ensimmäiseen tuotemerkkiin (Bticino, ABB ja Merlin Gerin).

395 Tätä hypoteettista toteamusta on joka tapauksessa suhteutettava, kun otetaan huomioon Gewissin, jota komissio pitää kuitenkin yhtenä Legrandin tärkeimpänä kilpailijana, puuttuminen.

396 On myös huomattava, että komission mukaan ABB:n, joka on sulautumassa syntyvän yrityksen tärkein kilpailija niillä markkinoilla, joita nyt käsiteltävänä oleva kanneperuste koskee, tuotemerkki on yksi kolmesta johtavasta tuotemerkistä. ABB:llä on myös Vimar-tuotemerkki, kuten päätöksen taulukosta 36 ilmenee. Lisäksi 195 perustelukappaleesta seuraa, että kyseisen tuotemerkin merkitys on huomattava.

397 Siltä osin kuin on kyse uuden yrityksen suhteista tukkukauppiaisiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että sen jälkeen kun komissio on ensin todennut 567 perustelukappaleessa, että "le caractère incontournable de l'entité combinée vis-à-vis des grossistes sera particulièrement aigu en France et dans une moindre mesure en [...] Italie" (se tilanne, että uudesta yhdistetystä yrityksestä tulee tukkukauppiaille väistämätön sopimuskumppani, on erityisen korostunut Ranskassa ja vähäisemmissä määrin — — Italiassa), se huomauttaa 569 perustelukappaleessa, että Legrandilla on siellä "entretient de très bonnes relations avec la distribution" (erittäin hyvät suhteet jälleenmyyntiin).

398 Koska nämä kaksi toteamusta ovat epätarkkoja, niiden avulla ei voida katsoa kyettävän osaltaan osoittamaan oikeudellisesti riittävällä tavalla toteen sitä, että sulautumassa syntyvä yritys olisi Italian tukkukauppiaille väistämätön sopimuskumppani.

399 Lisäksi päätöksessä ei näytetä Italian osalta toteen sitä, että kuten komissio väittää 595 perustelukappaleessa, uuden yrityksen nykyisten kilpailijoiden on vaikea kohdistaa merkityksellistä kilpailun painetta sen käyttäytymiseen.

400 Tämä ajatus perustuu komission näkemyksen mukaan siihen, että yritys on tukkukauppiaille väistämätön sopimuskumppani. Edellä esitetystä seuraa kuitenkin, ettei niiden tosiseikkojen perusteella, jotka komissio on esittänyt luonnehdintansa tueksi, voida katsoa, että kyseinen yritys olisi Italiassa tämän luonteinen.

401 Lopuksi sen tueksi, että sulautumassa syntyvän yrityksen kilpailijat voisivat 601 perustelukappaleen mukaan kohdata sähköasentajien ja -suunnittelijoiden tasolla vaikeuksia, koska niiden tarjonta on maineeltaan väitetysti huonompaa, ei ole esitetty mitään suoraan Italiaan liittyviä tosiseikkoja.

402 Näin ollen ei ole näytetty oikeudellisesti riittävällä tavalla toteen sitä, että keskittymän johdosta nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoille syntyy määräävä asema, eikä vaikka kyseisen aseman oletettaisiinkin syntyneen, sitä, että tämän määräävän aseman seurauksena tehokas kilpailu näillä samoilla markkinoilla olennaisesti estyy asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

403 Kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä.

Seuraukset edellä todetuista analyysiä ja arviointia koskevista virheistä

404 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mielestä edellä todetut virheet, laiminlyönnit ja ristiriitaisuudet, jotka liittyvät komission suorittamaan analyysiin ilmoitetun keskittymän vaikutuksista, ovat kiistatta vakavia.

405 Kun komissio on lähtenyt siitä, että sulautumassa syntyvän yrityksen toiminnat laajentuvat koko ETA:lle, se on liittänyt yhteen sellaisia taloudellista vahvuutta osoittavia seikkoja, jotka ovat ulkopuolisia keskittymän vaikutusalaan kuuluville kansallisille alakohtaisille markkinoille, ja tämän seurauksena keskittymän vaikutuksia näihin markkinoihin on kohtuuttomasti suurenneltu.

406 Tältä osin on muistutettava, ettei yhdenkään päätöksessä huomioon otetun tosiseikan perusteella voida katsoa, että ehdotettu keskittymä voisi aiheuttaa kilpailuongelmia muilla markkinoilla kuin niillä Ranskan ja kuuden muun maan alakohtaisilla markkinoilla, jotka on yksilöity päätöksen 782 ja 783 perustelukappaleessa keskittymän vaikutusalaan kuuluviksi markkinoiksi.

407 Päätöksessä ei erityisesti ole mitään analyysiä edellä 165 kohdassa (s. II-4118) esitetyssä taulukossa 30 mainittujen kaltaisten keskittymän vaikutusalaan kuulumattomien kansallisten alakohtaisten markkinoiden kilpailurakenteesta.

408 Koska jälleenmyynnin rakenteita koskevaan analyysiin liittyy puutteita ja ristiriitaisuuksia, komissio ei myöskään voinut ottaa sulautumassa syntyvän yrityksen huomattavana kilpailuetuna huomioon sitä, että kyseisellä yrityksellä on väitetysti etuoikeutettu pääsy jakeluverkostoon niihin asemiin perustuen, jotka sillä on jälleenmyynnin tasolla pienjännitesähkölaitteiden markkinoilla kokonaisuudessaan, eikä sitä, etteivät tukkukauppiaat voi kohdistaa uuteen yritykseen kilpailun painetta.

409 Ne taloudellista vahvuutta osoittavat seikat, jotka perustuvat Schneider-Legrand-ryhmän tuotevalikoiman ainutlaatuisuuteen ja sen tuotemerkkiyhdistelmän ylivoimaisuuteen, ovat luonteeltaan abstrakteja ja irrallaan kansallisista huomioon otettavista alakohtaisista markkinoista, minkä johdosta komissio on yliarvioinut vielä enemmän ilmoitetun keskittymän vaikutuksia keskittymän vaikutusalaan kuuluviin kansallisiin alakohtaisiin markkinoihin.

410 Sama koskee toisaalta sitä, että komissio on kieltäytynyt ottamasta huomioon ABB:n ja Siemensin integroitua myyntiä niillä kansallisilla sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa, ja toisaalta sitä, että erityisesti siihen analyysiin, joka koskee kyseisen keskittymän vaikutuksia ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoihin sekä nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoihin, liittyy puutteita.

411 Edellä esitetyt analyysiä ja arviointia koskevat virheet ovat näin olen omiaan viemään pois todistusarvon siltä keskittymän vaikutuksia koskevalta taloudelliselta arvioinnilta, johon kiistettyä yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskeva julistus perustuu.

412 Riippumatta siitä, miten puutteellinen komission päätös todeta keskittymä yhteismarkkinoille soveltumattomaksi on, kyseiset puutteet eivät kuitenkaan voi merkitä päätöksen kumoamista, jos ja siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kaikkien muiden tähän päätökseen sisältyvien seikkojen nojalla katsoa osoitetuksi, että keskittymän toteuttaminen johtaa joka tapauksessa sellaisen määräävän aseman luomiseen tai vahvistamiseen, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

413 Tältä osin todetut virheet eivät sinällään riitä kyseenalaistamaan niitä väitteitä, jotka komissio on esittänyt niiden kaikkien Ranskan alakohtaisten markkinoiden osalta, jotka on lueteltu 782 ja 783 perustelukappaleessa.

414 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa tältä osin, ettei Schneider ole tosissaan kiistänyt ilmoitetun keskittymän vaikutuksista näihin markkinoihin tehtyä analyysiä. Sen on sitä vastoin tehnyt parhaansa arvostellakseen komissiota siitä, että tämä on ekstrapoloinut Ranskan markkinoilla ilmoitetun keskittymän johdosta vallitsevan kilpailutilanteen muihin keskittymän vaikutusalaan kuuluviin kansallisiin alakohtaisiin markkinoihin.

415 Päätökseen sisältyvät tosiseikat huomioon ottaen on todellakin mahdotonta jättää hyväksymättä komission väitettä, jonka mukaan ehdotetulla keskittymällä luodaan Ranskan markkinoilla, joilla kumpikin ilmoituksen tehneistä osapuolista oli jo erittäin vahva, sellainen määräävä asema tai kyseisillä markkinoilla vahvistetaan sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu

yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyy asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla (ks. yhteismarkkinoiden merkittävän osan käsitteen osalta yhdistetyt asiat 40/73—48/73, 50/73, 54/73—56/73, 111/73, 113/73 ja 114/73, Suiker Unie ym. v. komissio, tuomio 16.12.1975, Kok. 1975, s. 1663, 375 ja 448 kohta).

416 Päätöksestä nimittäin ilmenee, että Schneider-Legrand-ryhmällä on kaikilla keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla Ranskan markkinoilla sellaiset markkinaosuudet, joita voidaan pitää osoituksena määräysvallasta tai vahvistuneesta määräysvallasta, kun otetaan huomioon se, että sulautuneen yrityksen tärkeimpien kilpailijoiden toiminta on vähäistä ja niiden markkinaosuudet ovat hajaantuneet (ks. erityisesti edellä 172 kohdassa esitetyt taulukot 27—29, s. II-4121 ja s. II-4122).

417 Komissio on lisäksi väittänyt 582 perustelukappaleessa ilman, että Schneider olisi sitä tältä osin arvostellut ja mikä sitä paitsi seuraa päätöksen 228 ja 234 perustelukappaleessa olevista taulukoista 7—10, että tukkukauppiaiden pienjännitelaitteista maksamat hinnat olivat ennen keskittymän toteuttamista Ranskassa keskimäärin paljon korkeammat kuin muilla kansallisilla keskittymän vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla.

418 Lopuksi on todettava olevan kiistatonta, että ilmoituksen tehneiden osapuolten välinen kilpailu niillä Ranskan alakohtaisilla markkinoilla, joita väitteet koskevat, oli merkitykseltään ratkaisevaa, ja että ilmoitetun keskittymän seurauksena kyseisiltä markkinoilta poistuu yksi olennainen kilpailutekijä.

419 Päätöksen perustana olevaa taloudellista analyysiä voidaan näin ollen pitää riittämättömänä ainoastaan kaikkien muiden keskittymän vaikutusalaan kuuluvien kansallisten alakohtaisten markkinoiden kuin Ranskan markkinoiden osalta, ja Ranskan markkinat muodostavat kiistämättä yhteismarkkinoiden merkittävän osan asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

420 Näin ollen ne kanteessa esitetyt muut kanneperusteet ja erityisesti se Schneiderin esittämä kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista niihin korjaustoimenpiteitä koskeviin ehdotuksiin nähden, joita Schneider on tehnyt komissiossa vireillä olleen menettelyn kuluessa keskittymän saattamiseksi yhteismarkkinoille soveltuvaksi, on tutkittava pelkästään keskittymän vaikutusalaan kuuluvien Ranskan markkinoiden osalta.

Puolustautumisoikeuksien loukkaaminen

Yhdeksäs kanneperuste, joka koskee väitetiedoksiannon ja päätöksen välistä ristiriitaa

— Asianosaisten lausumat

421 Schneider väittää Ranskan tasavallan tukemana lähinnä, että komissio on 811 perustelukappaleessa esittänyt ratkaisevan väitteen siitä, että Schneider vahvistaa määräävää asemaansa Ranskassa nousukeskusten ja ryhmäkeskusten markkinoilla siihen hallitsevaan asemaan perustuen, joka Legrandilla on vastaanottopään sähkölaitteiden alalla, ottamatta millään tavalla huomioon kahden ilmoituksen tehneen osapuolten toimintojen päällekkäisyyttä.

422 Kyseistä väitettä ei ole kuitenkaan esitetty missään vaiheessa väitetiedoksiannossa riittävän tarkasti muotoiltuna siten, että Schneiderin olisi ollut mahdollista tunnistaa väite sellaisenaan, esittää sen osalta hyödyllisesti huo-

mautuksensa ja ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin muun muassa ehdottamalla sellaisia asianmukaisia parannuksia, joilla komission nimeämät kilpailuongelmat olisi voitu korjata.

423 Väitetiedoksiannossa tehty analyysi ilmoitetun keskittymän vaikutuksista kilpailuun kattaa nimittäin yleisesti eri maantieteelliset markkinat, mutta se ei koske erityisesti Ranskan tilannetta. Lisäksi kun väitetiedoksiannossa tarkastellaan Legrandin määräävää asemaa Ranskassa tietyillä markkinoilla, siinä ei vedota missään vaiheessa Schneiderin asemaan sähkönjakokeskusten markkinoilla.

424 Kuulemismenettelyistä vastaava neuvonantaja myönsi Schneiderin mukaan 8.10.2001 päivätyssä täydentävässä kertomuksessaan, että osapuolten yhdistettyä markkinavoimaa suhteessa tukkukauppiaisiin koskeva väite on todellakin esitetty ottamatta huomioon kahden osapuolen toimintojen päällekkäisyyksiä. Kuulemismenettelyistä vastaava neuvonantaja katsoi kuitenkin, että kyseinen väite oli esitetty jo väitetiedoksiannossa siltä osin kuin kyseessä on "yksi määräävän aseman luomisen tai vahvistamisen kannalta olennainen tekijä".

425 Siitä huolimatta yhdessäkään niistä kohdista, jotka kuulemismenettelyistä vastaava neuvonantaja on poiminut väitetiedoksiantoon sisältyvästä kilpailua koskevasta analyysistä, ei viitata väitteeseen, joka perustuu osapuolten määräävien asemien yhdistymiseen kyseisillä kaksilla Ranskan alakohtaisilla markkinoilla, mikä itsessään voi olla peruste keskittymän kieltävälle päätökselle.

426 Kyseinen väite on Schneiderin mukaan esitetty ilmoituksen tehneille osapuolille ratkaisevana esteenä niille vaihtoehtoisille korjaustoimenpiteitä koskeville ehdotuksille, jotka Schneider esitti 24.9.2001. Kyseessä oleva väite on esitetty myös päätöksen korjaustoimenpiteiden tutkintaa koskevassa osassa ilmeisestikin juuri Schneiderin ehdottamien ratkaisujen hylkäämisen perustelemiseksi.

427 Komission mukaan kanneperuste on muotonsa puolesta jätettävä tutkimatta, koska se ei ole selvä eikä komissiolla ole mahdollisuutta sen perusteella rakentaa puolustustaan.

428 Asiakysymyksen osalta komissio huomauttaa Schneiderin pyrkivän epäilemättä osoittamaan, että komissio on ottanut huomioon asetukselle N:o 4064/89 vieraan käsitteen eli pelkän määräävien asemien yhdistymisen erillisillä alakohtaisilla markkinoilla ilman, että kyse olisi kuitenkaan toimintojen peittymisestä. Kyseinen perustelu saa komission hämilleen, sillä Schneider myöntää sen mukaan kanteen 177 kohdassa, ettei kyseistä käsitettä ole mainittu myöskään päätöksessä.

429 Koska kyseistä puhtaasti fiktiivistä väitettä ei ole mainittu päätöksessä, Schneider yrittää osoittaa, että komissio on käyttänyt päätöksessä sellaisia lauseita, joissa viitataan implisiittisesti ja peitellysti kyseiseen väitteeseen.

430 Kyseinen yritys ei ole kuitenkaan vakuuttava. Niistä päätöksen kohdista, joita Schneider lainaa, ei ilmene, että osapuolille 3.8.2001 tiedoksiannetussa väitetiedoksiannossa esitettyjä väitteitä olisi olennaisesti muutettu. Schneiderin lainaamissa otteissa pyritään vain huomautusten sekä osapuolilta ja kolmansilta hallinnollisen menettelyn edetessä kerättyjen tietojen perusteella joko tekemään looginen päätelmä tiedoksiannossa esitetyistä väitteistä — käytäntö, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut hyväksyttäväksi edellä mainitussa asiassa Endemol vastaan komissio antamassaan tuomiossa (81 kohta) — tai kuvaamaan asiaa esimerkein.

431 Schneider sekoittaa keskenään "määräävien asemien yhdistymisen" käsitteen, josta esillä olevassa asiassa ei ole kyse, ja väitteen, joka koskee sulautumassa syntyvällä yrityksellä olevaa mahdollisuutta myydä etuoikeutetusti tukkukauppiaille kyseisellä yrityksellä olevaan toimintakokonaisuuteen perustuen.

432 Tältä osin sekä väitetiedoksiannossa että päätöksessä todetaan, että uudella yrityksellä olisi tulevaisuudessa eri relevanteilla markkinoilla joukko toimintoja ja että sen ainutlaatuinen tuotevalikoima tekisi siitä väistämättömän sopimuskumppanin tukkukauppiaille. Näissä kahdessa asiakirjassa komissio on katsonut, että kyseisen toimintakokonaisuuden omaaminen yhdessä sellaisten muiden tekijöiden kanssa, joita ovat muun muassa sellaisen uuden toimijan syntyminen, jolla on erittäin suuret markkinaosuudet, kilpailun poistaminen Schneiderin ja Legrandin väliltä sekä näillä kahdella yhtiöllä olevien tuotemerkkien yhdistyminen yhdeksi ylivoimaiseksi tuotemerkkikokonaisuudeksi, muodostaa yhden määräävän aseman luomisen tai vahvistamisen kannalta olennaisen tekijän keskittymän vaikutusalaan kuuluvien markkinoiden erityispiirteet huomioon ottaen.

433 Schneiderilla on komission mukaan ollut riittävä tilaisuus tuoda esiin mielipiteensä tältä osin hallinnollisen menettelyn kuluessa. Myös kuulemismenettelyistä vastaava neuvonantaja on hylännyt sen tältä osin tekemän valituksen 8.10.2001 päivätyn täydentävän kertomuksensa ensimmäisessä kohdassa.

434 Siltä osin kuin kanne koskee parannuskeinoja, komissio toteaa, ettei niitä ollut aineellisesti mahdollista käsitellä väitetiedoksiannossa, koska Schneider ei ollut vielä edes ehdottanut niitä.

435 Olettaen, että uusi väite ilmenee selvästi 811 perustelukappaleesta, kuten Schneider väittää kanteen 179 kohdassa, komissio pohtii kuitenkin sitä, minkä vuoksi Schneider ei ole nähnyt vaivaa arvioida tätä kysymystä ja selittää, mistä kyseistä uutta väitettä koskeva maininta muodostuu.

436 Siltä osin kuin väite koskee "määräävien asemien yhdistymistä Ranskassa", edellä olevasta seuraa komission mukaan, että kyseisessä kanteen osassa rajoitutaan itse asiassa vain arvostelemaan komissiota siitä, että tämä on käyttänyt kyseistä ilmaisua 24.9.2001 pidetyssä kokouksessa. Jos kyseinen moite oletetaan perustelluksi, on kuitenkin vaikea ymmärtää, miten Schneiderin puolustautumisoikeuksia on voitu loukata, koska kyseistä oletettua väitettä ei ole mainittu väitetiedoksiannossa eikä myöskään päätöksessä.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

437 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan se Schneiderin puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskeva väite, joka perustuu siihen, että komissio on esittänyt päätöksessä sellaisen erityisen väitteen, jota ei ole selkeästi esitetty väitetiedoksiannossa, on esitetty riittävän tarkasti ja johdonmukaisesti, jotta komissio voi vastata hyödyllisesti kanneperusteeseen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi arvioida sen perusteltavuutta.

438 Täysin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätöksen ei tarvitse välttämättä täydellisesti vastata väitetiedoksiantoa. Väitetiedoksiantoa voidaan siten täydentää osapuolten antaman vastineen perusteella, jossa esitetyt argumentit osoittavat, että osapuolet ovat todella voineet käyttää puolustautumisoikeuksiaan. Komissio voi myös hallinnollinen menettely huomioon ottaen

muuttaa ja täydentää, sekä tosiasiallisesti että oikeudellisesti, esittämiensä väitteiden tukena olevia perusteluja (ks. vastaavasti asia T-86/95, Compagnie générale maritime ym. v. komissio, tuomio 28.2.2002, Kok. 2002, s. II-1011, 448 kohta).

439 Kuten komissio on suullisessa käsittelyssä huomauttanut, se voi tietenkin vapaasti täydentää arviointiaan keskittymän soveltuvuudesta yhteismarkkinoille niiden korjaustoimenpiteiden perusteella, joita ilmoituksen tehneet osapuolet ovat ehdottaneet, koska kyseisiä toimenpiteitä ei pakostakaan ole voitu tarkastella ennen väitetiedoksiantoa.

440 Väitetiedoksiannossa on kuitenkin oltava riittävän selkeä esitys väitteistä, jotta väitetiedoksianto voi täyttää sille yhteisön asetuksissa annetun tehtävän, jonka mukaan yrityksille on annettava kaikki sellaiset tiedot, joita ne tarvitsevat pystyäkseen tehokkaasti puolustautumaan ennen kuin komissio tekee lopullisen päätöksen.

441 Näin on varsinkin nyt esillä olevassa tapauksessa, jossa komissio ei ole ryhtynyt EY 81 ja EY 82 artiklan toimenpiteisiin sellaista kilpailua rajoittavaa käyttäytymistä vastaan, joka on jo ilmennyt, ja jonka tosiasiallisuudesta tutkinnan kohteena olevat yritykset eivät ole voineet olla tietämättömiä. Komissio on todennut yhteismarkkinoille soveltumattomaksi sellaisen keskittymän, joka vaikuttaa kansallisten alakohtaisten markkinoiden kilpailurakenteeseen, sellaisena kuin kyseiset markkinat on lueteltu 782 ja 783 perustelukappaleessa.

442 Lisäksi keskittymiä koskevissa valvontamenettelyissä väitetiedoksiannon tehtävänä ei ole ainoastaan yksilöidä väitteet ja antaa niiden kohteena olevalle yritykselle mahdollisuus esittää huomautuksensa vastaukseksi. Väitetiedoksiannolla pyritään myös siihen, että ilmoituksen tehneet osapuolet voivat tutkia mahdollisuutta esittää korjaustoimenpiteitä ja erityisesti varojen luovuttamista koskevia ehdotuksia sekä harkita riittävän ajoissa — asetuksen N:o 4064/89 systematii-

kalle ominainen nopeutta koskeva vaatimus huomioon ottaen — kyseisten luovutusten tarpeellista laajuutta siten, että ilmoitetusta keskittymästä voidaan hyvissä ajoin tehdä yhteismarkkinoille soveltuva.

443 Lisäksi päätöksen VI kohtaa luettaessa ilmenee, että komissio on, kuten sen asetuksen N:o 4064/89 nojalla kuuluukin (em. asia Ranska ym. v. komissio, tuomion 221 kohta), omaksunut tulevaisuutta koskevan lähestymistavan siihen kilpailutilanteeseen, joka keskittymästä voi seurata, voidakseen ottaa kantaa Schneiderin tekemiin ehdotuksiin varojen luovuttamisesta.

444 Komissio oli näin ollen velvollinen tarkentamaan sitäkin yksityiskohtaisemmin ne kilpailuongelmat, joita ehdotettu yrityskeskittymä aiheutti, siten, että ilmoituksen tehneillä osapuolilla oli mahdollisuus esittää hyödyllisesti ja hyvissä ajoin sellaisia varojen luovuttamista koskevia ehdotuksia, joiden avulla keskittymästä olisi tarvittaessa saatu yhteismarkkinoille soveltuva.

445 Väitetiedoksiantoa luettaessa ei kuitenkaan ilmene, että siinä olisi käsitelty riittävän selkeästi ja tarkasti sitä, että Schneiderin asema vahvistuu ranskalaisiin pienjännitelaitteiden jälleenmyyjiin nähden, ei vain sen seurauksena, että mukaan lasketaan Legrandin myynti sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoilla, vaan myös sen seurauksena, että Legrandilla on hallitseva asema vastaanottopään sähkölaitteiden segmenteillä. Erityisesti on huomattava, että väitetiedoksiannon yleispäätelmissä luetellaan keskittymän vaikutusalaan kuuluvat eri kansalliset alakohtaiset markkinat osoittamatta kuitenkaan millään tavalla sitä, että jommankumman ilmoituksen tehneen osapuolen asema tietyillä tuotemarkkinoilla nojautuisi toisella osapuolella joillakin toisilla alakohtaisilla markkinoilla olevaan asemaan.

446 Kuten komissio on vahvistanut suullisten huomautustensa siinä osassa, joka koskee päätöksessä suoritettua parannuskeinojen tutkintaa, kyseinen määräävän aseman vahvistaminen perustui 811 perustelukappaleen, jossa viitataan relevanttien markkinoiden kilpailua koskevaan arviointiin, mukaan kahteen tekijään eli toisaalta pelkkiin nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien markkinaosuuksien päällekkäisyyksiin ja toisaalta siihen Schneiderin aseman vahvistumiseen suhteessa tukkukauppiaisiin, joka on seurausta Legrandin myynnin lisäämisestä ja Legrandin hallitsevasta asemasta vastaanottopään sähkölaitteiden alalla.

447 Komissio on myös toistanut suullisessa käsittelyssä, että 24.9.2001 tehdyt sitoumuksia koskevat ehdotukset Ranskan sähkönjakokeskusten markkinoiden osalta olisivat eliminoineet ainoastaan markkinaosuuksien lisäämisen sähkönjakokeskusten komponenttien markkinoilla.

448 Komission mukaan tällä ei olisi ollut vaikutusta siihen määräävän aseman vahvistamiseen, joka seuraa Legrandilla suhteessa tukkukauppiaisiin olevan markkinavoiman lisäämisestä Schneiderin markkinavoimaan. Sulautumassa syntyvä yritys olisi nimittäin säilyttänyt suurimman osan Legrandin vastaanottopään laitetoiminnasta, minkä johdosta Legrand olisi saanut vahvan aseman tukkukauppiaisiin nähden siten, että ongelma uuden yrityksen etuoikeutetusta pääsystä jakeluverkostoon olisi ollut edelleen olemassa.

449 Komissio korostaa todella 545 perustelukappaleessa, että Legrandilla on Ranskassa erittäin merkittävät asemat muilla pienjännitelaitteiden markkinoilla kuin sähkönjakokeskusten markkinoilla ja että Legrandilla on jo määräävät asemat pistorasioiden ja kytkinten, vesitiiviiden laitteiden, kiinnitys- ja liitäntätarvikkeiden sekä turvavaloyksikköjen markkinoilla. Tätä tarkennusta ei kuitenkaan ole mainittu väitetiedoksiannon vastaavassa kohdassa (460 kohta).

450 Väitetiedoksiannon 501 kohdan mukaan ehdotettu keskittymä "johtaa sellaisen ryhmän syntyyn, joka on lukuisilla pienjännitelaitteiden markkinoilla tukkukauppiaiden tärkein toimittaja ja jonka etumatka toiseksi tärkeimpään toimittajaan on huomattava". Komissio on kuitenkin katsonut välttämättömäksi tarkentaa päätöksen 590 perustelukappaleessa seuraavaa: "Ainsi qu'expliqué plus haut, ce sera notamment le cas en France" (Kuten edellä on selitetty, tämä on tilanne erityisesti Ranskassa).

451 Lisäksi keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean jäsenille osoitetun 18.9.2001 päivätyn komission muistion 4 kohdasta, joka koskee ilmoituksen tehneiden osapuolten tekemiä ehdotuksia sitoumuksista varojen luovuttamisesta, ilmenee, että komissio asetti asianomaisella talouden alalla ehdotettujen parannusten hyväksymisen ehdoksi sen, että kyseiset luovutukset ovat riittävän laajoja siten, että kaikki väitetiedoksiannossa nimetyt kilpailun päällekkäisyydet voidaan poistaa.

452 Kilpailuun liittyviä päällekkäisyyksiä voidaan kuitenkin ajatella olevan vain yksillä ja samoilla kansallisilla alakohtaisilla markkinoilla ja ne eroavat näin ollen luonteeltaan siitä, että kahdella eri yrityksellä on yhdessä maassa kaksilla erillisillä, mutta toisiaan täydentävillä alakohtaisilla markkinoilla hallitsevat asemat, jotka nojaavat toisiinsa jälleenmyynnin tasolla.

453 Tästä johtuu, ettei Schneiderilla ole väitetiedoksiannon perusteella ollut mahdollisuutta arvioida niiden komission nimeämien kilpailuongelmien täyttä laajuutta, joita ilmoitettu keskittymä aiheutti Ranskan pienjännitelaitteiden markkinoille jälleenmyynnin tasolla.

454 Tästä seuraa, että Schneiderin puolustautumisoikeuksia on loukattu useilta kohdin.

455 Schneiderilta on ensinnäkin viety mahdollisuus riitauttaa hyödyllisesti sen komission näkemyksen perusta, jonka mukaan Schneider vahvistaa jälleenmyynnin tasolla määräävää asemaansa Ranskassa nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien alalla Legrandilla vastaanottopään sähkölaitteiden alalla olevaan hallitsevaan asemaan perustuen.

456 Schneider ei näin ollen ole saanut tilaisuutta esittää hyödyllisesti tätä koskevia huomautuksiaan vastauksessaan väitetiedoksiantoon eikä 21.8.2001 pidetyssä kuulemistilaisuudessa.

457 Jos sillä olisi ollut tähän mahdollisuus, komissio olisi voinut muuttaa kantaansa tai päinvastoin tukea omaa näkemystään koskevaa esitystä uusilla seikoilla, minkä seurauksena päätös olisi joka tapauksessa voinut olla erilainen.

458 Näin ollen on katsottava, ettei Schneiderille ole annettu mahdollisuutta esittää hyödyllisesti ja hyvissä ajoin ehdotuksia sellaisista riittävän laajoista varojen luovuttamisista, joilla komission nimeämät kilpailuongelmat kyseisillä Ranskan alakohtaisilla markkinoilla olisi voitu ratkaista.

459 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa tältä osin Schneiderin korostaneen suullisessa käsittelyssä sitä, ettei se todellisuudessa ole voinut ehdottaa hyvissä ajoin parannuksia niihin kilpailuongelmiin, joiden osalta se ei ole riitauttanut päätöstä.

460 Schneiderilta on siten voitu välillisesti riistää mahdollisuus saada hyväksyntä, jonka komissio olisi voinut antaa ehdotetuille parannuksille, jos ilmoituksen tehneille osapuolille olisi annettu mahdollisuus esittää hyvissä ajoin ehdotuksia sellaisista riittävän suurista luopumisista, joilla kaikki komission nimeämät kilpailuongelmat jälleenmyynnin osalta Ranskassa olisi voitu ratkaista.

461 Näiden säännönvastaisuuksien merkitys on sitäkin vakavampi, koska kuten komissio on useaan kertaan suullisessa käsittelyssä korostanut, parannukset ovat ainoa keino säästää asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluva yrityskeskittymä yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskevalta julistukselta.

462 Tämän johdosta päätöksellä on loukattu puolustautumisoikeuksia, joten kanneperuste on hyväksyttävä.

463 Päätös on näin ollen kumottava ilman, että olisi tarvetta ottaa kantaa niihin muihin kanneperusteisiin ja väitteisiin, jotka Schneider on esittänyt kanteensa tueksi ja jotka kohdistuvat erityisesti siihen, miten komissio on arvioinut niitä Schneiderin tekemiä varojen luovuttamista koskevia ehdotuksia, joilla keskittymästä saadaan yhteismarkkinoille soveltuva.

464 Komission on siten EY 233 artiklan perusteella toteutettava tämän kumoamistuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

465 Kyseisten täytäntöönpanotoimenpiteiden on otettava huomioon perustelut, jotka muodostavat tuomiolauselman välttämättömän tuen (ks. yhdistetyt asiat 97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, Asteris ym. v. komissio, tuomio 26.4.1988, Kok. 1988, s. 2181, 27 kohta). Tämän tuomion kannalta merkitykselliset perustelut edellyttävät erityisesti siinä tilanteessa, jossa ilmoitetun keskittymän soveltuvuutta koskeva tutkinta aloitetaan uudelleen, että Schneiderille annetaan mahdollisuus esittää niiden keskittymän vaikutusalaan kuuluvien kansallisten alakohtaisten markkinoiden osalta, joiden osalta päätökseen sisältyvää taloudellista analyysiä ei tässä tuomiossa ole hylätty, eli Ranskan alakohtaisten markkinoiden osalta hyödyllisesti puolustuksensa ja ehdottaa tarvittaessa sellaisia korjaustoimenpiteitä, jotka ovat komission esittämien ja etukäteen tarkentamien väitteiden mukaisia.

Oikeudenkäyntikulut

466 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian olennaisilta osin, se on velvoitettava paitsi vastaamaan omistaan oikeudenkäyntikuluistaan myös korvaamaan Schneiderin oikeudenkäyntikulut tämän vaatimusten mukaisesti.

467 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaan Comité central d'entreprise de la SA Legrand ja Comité européen du groupe Legrand vastaavat väliintulijoina omista oikeudenkäyntikuluistaan.

468 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Ranskan tasavalta vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Komission 10.10.2001 tekemä päätös K(2001) 3014 lopullinen, jolla yrityskeskittymä julistetaan yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi (asia COMP/M.2283 — Schneider/Legrand), kumotaan.**

2) **Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja tämän lisäksi se velvoitetaan korvaamaan Schneider Electric SA:n oikeudenkäyntikulut.**

3) **Comité central d'entreprise de la SA Legrand ja Comité européen du groupe Legrand vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

4) **Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Vesterdorf Forwood Legal

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä lokakuuta 2002.

H. Jung B. Vesterdorf

kirjaaja presidentti

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt II-4077

Käsiteltävänä olevan asian taustat II-4082

Asian käsittelyn vaiheet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa II-4095

Asianosaisten vaatimukset II-4096

Oikeudellinen arviointi II-4097

Menettelyvirhe II-4098

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 3 kohdan rikkomista II-4098

— Asianosaisten lausumat II-4098

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4102

Kanneperusteet, joissa arvostellaan komission suorittamaa arviointia ilmoitetun yrityskeskittymän vaikutuksista II-4106

Toinen kanneperuste, joka koskee niiden taloudellisten perustelujen virheellisyyttä, joihin keskittymän vaikutuksista tehty analyysi perustuu II-4109

— Asianosaisten lausumat II-4109

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4111

Kolmas kanneperuste, joka koskee sulautumassa syntyvän yrityksen aseman yliarvioimista II-4113

— Asianosaisten lausumat II-4113

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4115

Neljäs kanneperuste, joka koskee kilpailun rakenteesta tukkukauppiaiden tasolla tehtyä ristiriitaista analyysiä II-4129

— Asianosaisten lausumat II-4129

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4130

Viides kanneperuste, joka koskee sen analyysin puutteellisuutta, joka on tehty ilmoitetun keskittymän vaikutuksista niihin eri kansallisiin alakohtaisiin markkinoihin, joita komission esittämissä väitteissä tarkoitetaan II-4141

— Asianosaisten lausumat II-4141

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4141

Kuudes kanneperuste, joka koskee niitä ilmeisiä arviointivirheitä, jotka liittyvät analyysiin ilmoitetun keskittymän vaikutuksista tiettyihin sähkönjakokeskusten komponenttien kansallisiin markkinoihin II-4148

— Asianosaisten lausumat II-4148

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4152

Seitsemäs kanneperuste, joka koskee virheellistä analyysiä ilmoitetun keskittymän vaikutuksista ryhmäkeskusten komponenttien Tanskan markkinoihin II-4156

— Asianosaisten lausumat II-4156

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4160

Kahdeksas kanneperuste, joka koskee virheellistä analyysiä ilmoitetun keskittymän vaikutuksista nousukeskusten ja ryhmäkeskusten komponenttien Italian markkinoihin II-4169

— Asianosaisten lausumat II-4169

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4173

Seuraukset edellä todetuista analyysiä ja arviointia koskevista virheistä II-4182

Puolustautumisoikeuksien loukkaaminen II-4186

Yhdeksäs kanneperuste, joka koskee väitetiedoksiannon ja päätöksen välistä ristiriitaa II-4186

— Asianosaisten lausumat II-4186

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta II-4190

Oikeudenkäyntikulut II-4197